

Orde van Vlaamse Balies

CODEX DEONTOLOGIE VOOR ADVOCATEN

Versie update t/m BS 15.01.2019

Inhoudsopgave

DEEL I ESSENTIËLE PLICHTEN VAN DE ADVOCAAT	5
HOOFDSTUK I.1 Essentiële plichten	6
HOOFDSTUK I.2 Onafhankelijkheid	6
Afdeling I.2.1 Onafhankelijkheid	6
Afdeling I.2.2 Partijdigheid	6
Afdeling I.2.3 Tegenstrijdige belangen	6
Afdeling I.2.4 Optreden voor kantoorgenoten	7
[Afdeling I.2.5 Onverenigbaarheden]	7
HOOFDSTUK I.3 Het beroepsgeheim	10
Afdeling I.3.1 Principes	10
Afdeling I.3.2 Het beslag onder derden in handen van een advocaat	11
DEEL II TOEGANG TOT HET BEROEP, STAGE EN VORMING	12
HOOFDSTUK II.1 De stage	13
Afdeling II.1.1 Algemene organisatie van de stage	13
Afdeling II.1.2 Voorwaarden voor het stagemeesterschap	14
Afdeling II.1.3 De stageovereenkomst	15
Afdeling II.1.4 Plichten van de stagemeester	15
Afdeling II.1.5 Plichten van de stagiair	16
Afdeling II.1.6 De stagecommissie	16
HOOFDSTUK II.2 De beroepsopleiding	17
Afdeling II.2.1 Algemeen	17
Afdeling II.2.2 Stageschool	17
Afdeling II.2.3 Commissie beroepsopleiding	18
Afdeling II.2.4 Beroepsopleiding	18
Afdeling II.2.5 Procedure beroep	19
HOOFDSTUK II.3 Permanente vorming	20
HOOFDSTUK II.4 Advocaten die onderdaan zijn van een lidstaat van de EU en leden van buitenlandse balies	25
HOOFDSTUK II.5 De lijst van de ereadvocaten	27
DEEL III UITOEFENING VAN HET BEROEP VAN ADVOCAAT	28
HOOFDSTUK III.1 Relaties ten aanzien van cliënten	29
Afdeling III.1.1 Mandaat dat de advocaat niet rechtstreeks van zijn cliënt ontvangt	29
[Afdeling III.1.2 Witwaspreventie]	29
Afdeling III.1.3 De beperking van de aansprakelijkheid	53
Afdeling III.1.4 Contact tussen advocaat en cliënt-gedetineerden	53
Afdeling III.1.5 Mededeling van dossiers	54
Afdeling III.1.6 Maatschappelijke verslagen	54
Afdeling III.1.7 Publiciteit	54
Afdeling III.1.8 Juridische tweedelijnsbijstand	55
[Afdeling III.1.9 Werkzaamheden van advocaten in het kader van detachering]	55
HOOFDSTUK III.2 Relaties ten aanzien van advocaten	56
Afdeling III.2.1 Confraterniteit	56
Afdeling III.2.2 Honorarium voor introducties	58
Afdeling III.2.3 De vertrouwelijkheid van besprekingen	59
Afdeling III.2.4 Het overleggen van briefwisseling tussen advocaten	59
Afdeling III.2.5 Overleggen van briefwisseling tussen advocaten en gerechtelijke mandatarissen	60
Afdeling III.2.6 De opvolging	60
[Afdeling III.2.7 De modaliteiten bij de opvolging van advocaten in het kader van de juridische tweedelijnsbijstand en Salduz]	61
[Afdeling III.2.7bis Verhoorbijstand Salduz in het kader van de permanentiedienst Orde van Vlaamse Balies (OVb)]	62

Afdeling III.2.8 Eensluidend verklaren van kopieën van bij een voorziening in cassatie te voegen stukken	64
Afdeling III.2.9 Derdengelden	64
Afdeling III.2.10 Procedures voor bijzondere rechtscolleges	67
Afdeling III.2.11 Statuut van de advocaat	68
HOOFDSTUK III.3 Relaties met de overheid van de Orde	68
Afdeling III.3.1 De briefwisseling met de stafhouder	68
Afdeling III.3.2 De verplichting om bijdragen aan de Orde te betalen	68
HOOFdstuk III.4 Relaties met hoven, rechtbanken, scheidsgerechten, algemene vergaderingen e.d.	69
Afdeling III.4.1 Procedure tegen magistraten, notarissen en gerechtsdeurwaarders	69
Afdeling III.4.2 Bijwonen van bijeenkomsten van een raad van bestuur en een algemene vergadering	69
HOOFDSTUK III.5 Relaties ten aanzien van derden	70
[Afdeling III.5.1 Contacten van de advocaat met getuigen] ₁	70
Afdeling III.5.2 Media	70
Afdeling III.5.3 Registratie van gesprekken of contacten	71
[HOOFDSTUK III.6 Insolventie]	71
DEEL IV ADVOCaat TREEDT OP IN EEN ANDERE HOEDANIGHEID	73
[HOOFDSTUK IV.1 Gerechtelijke mandataris]	74
[HOOFDSTUK IV.2 Syndicus]	74
[HOOFDSTUK IV.3 Functionaris voor gegevensbescherming]	75
DEEL V ORGANISATIE VAN HET KANTOOR	77
HOOFDSTUK V.1 Samenwerkingsverbanden tussen advocaten en eenpersoonsvennootschappen van advocaten	78
Afdeling V.1.1 Samenwerkingsverbanden tussen advocaten	78
Afdeling V.1.2 Eenpersoonsvennootschappen van advocaten	82
HOOFDSTUK V.2 Samenwerking tussen advocaten en niet-advocaten	83
HOOFDSTUK V.3 Het kantoor en de bijkantoren	83
Afdeling V.3.1 Het houden van meerdere kantoren of vestigingen	83
Afdeling V.3.2 De keuze van woonplaats en het kantoor van de advocaat	85
HOOFDSTUK V.4 Medewerkers	85
HOOFDSTUK V.5 De identificatie van de ondertekenaars van de briefwisseling	86
DEEL VI INTERNE ORGANISATIE VAN DE BALIE	87
HOOFDSTUK VI.1 Vervanging van de stafhouder	88
HOOFDSTUK VI.2 Optreden tegen lid van de balie	88
DEEL VII PROCEDURES ZOALS IN TUCHT	89
HOOFDSTUK VII.1 De raad van de Orde zetelend zoals in tucht	90
HOOFDSTUK VII.2 Eedaflegging door getuigen	91
DEEL VIII GESCHILLENREGELING	93
HOOFDSTUK VIII.1 Bevoegdheid met betrekking tot geschillen tussen advocaten, leden van de balies aangesloten bij de Orde van Vlaamse Balies	94
HOOFDSTUK VIII.2 Lokale reglementen	95
[HOOFDSTUK VIII.3 Ombudsdienst Consumentengeschillen Advocatuur]	95
DEEL IX TOEPASSING VAN DE CODEX	97
HOOFDSTUK IX.1 Toepassing van de Codex	98
DEEL X GEDRAGSCODE VOOR EUROPESE ADVOCATEN	99
HOOFDSTUK X.1 Inleiding	100
Afdeling X.1.1 De taak van de advocaat	100
Afdeling X.1.2 De aard van de gedragsregels	100
Afdeling X.1.3 De doelstellingen van de gedragscode	100
Afdeling X.1.4 Toepassingsgebied ratione personae	101
Afdeling X.1.5 Toepassingsgebied ratione materiae	101
Afdeling X.1.6 Definities	101

HOOFDSTUK X.2 Algemene beginselen	102
Afdeling X.2.1 Onafhankelijkheid	102
Afdeling X.2.2 Vertrouwen en persoonlijke integriteit	102
Afdeling X.2.3 Het beroepsgeheim	102
Afdeling X.2.4 Het in acht nemen van de gedragsregels van andere balies	103
Afdeling X.2.5 Onverenigbaarheden	103
Afdeling X.2.6 Persoonlijke publiciteit	103
Afdeling X.2.7 Belang van de cliënt	103
Afdeling X.2.8 Beperking van de aansprakelijkheid van de advocaat ten aanzien van de cliënt	104
HOOFDSTUK X.3 Verhouding tot de cliënt	104
Afdeling X.3.1 Begin en einde van de betrekkingen met de cliënt	104
Afdeling X.3.2 Tegenstrijdige belangen	104
Afdeling X.3.3 Pactum de quota litis	105
Afdeling X.3.4 Vaststelling van het honorarium	105
Afdeling X.3.5 Voorschotten op honorarium en verschotten	105
Afdeling X.3.6 Verdeling van het honorarium met iemand die geen advocaat is	106
Afdeling X.3.7 Kosten van de procedure en rechtsbijstand	106
Afdeling X.3.8 Gelden van derden	106
Afdeling X.3.9 Verzekering van de beroepsaansprakelijkheid	107
HOOFDSTUK X.4 Verhouding tot de rechters	107
HOOFDSTUK X.5 Betrekkingen tussen advocaten onderling	107
Afdeling X.5.1 Confraterniteit	108
Afdeling X.5.2 Samenwerking tussen advocaten van verschillende lidstaten	108
Afdeling X.5.3 Briefwisseling tussen advocaten	108
Afdeling X.5.4 Honorarium voor introducties	108
Afdeling X.5.5 Contact met tegenpartij	109
Afdeling X.5.6 Financiële aansprakelijkheid	109
Afdeling X.5.7 Permanente vorming	109
Afdeling X.5.8 Geschillen tussen advocaten van verschillende lidstaten	109
DEEL XI INWERKINGTREDING	110
HOOFDSTUK XI.1 Inwerkingtreding	111

DEEL I

ESSENTIËLE PLICHTEN VAN DE ADVOCAAT

HOOFDSTUK I.1 Essentiële plichten

Art. 1

De advocaat oefent zijn beroep op deskundige wijze uit met eerbiediging van het beroepsgeheim, van de essentiële plichten van onafhankelijkheid en partijdigheid, en met het vermijden van belangenconflicten. Hij eerbiedigt de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid, die aan het beroep ten grondslag liggen.

HOOFDSTUK I.2 Onafhankelijkheid

Afdeling I.2.1 Onafhankelijkheid

Art. 2

De verplichtingen die op de advocaat rusten, vereisen de absolute onafhankelijkheid van de advocaat, vrij van alle druk, in het bijzonder van de druk van eigen belangen of van beïnvloeding van buitenaf. De advocaat moet elke aantasting van zijn onafhankelijkheid vermijden en mag de beroepsethiek niet veronachtzamen om de cliënt, de rechter of derden welgevallig te zijn.

De onafhankelijkheid is bij alle werkzaamheden noodzakelijk.

Art. 3

De advocaat behandelt geen zaken van of tegen naaste familieleden of treedt niet op voor personen die met hem samenwonen of nauw verbonden zijn met die samenwonenden.

Afdeling I.2.2 Partijdigheid

Art. 4

Met inachtneming van de wettelijke regels en de beroeps- en gedragsregels is de advocaat steeds verplicht de belangen van de cliënt zo goed mogelijk te behartigen en die boven zijn eigen belangen of die van derden te stellen.

Afdeling I.2.3 Tegenstrijdige belangen

Art. 5

§1 De advocaat kan niet optreden wanneer dat aanleiding geeft tot een belangenconflict tussen de advocaat en een cliënt of tot een wezenlijke dreiging daartoe.

§2 De advocaat kan niet optreden voor meer dan één cliënt, indien er een belangenconflict tussen die cliënten bestaat of een wezenlijke dreiging daartoe, tenzij en zolang aan de voorwaarden van art. 6 wordt voldaan.

Art. 6

§ 1 Een advocaat mag evenwel optreden voor meerdere cliënten tussen wie er een belangenconflict bestaat of dreigt te ontstaan:

- indien de betrokken cliënten na schriftelijk te zijn ingelicht hun akkoord schriftelijk bevestigen, en
- zolang er geen gevaar bestaat voor schending van zijn beroepsgeheim, noch van zijn onafhankelijkheid, en

- zolang tussen die cliënten geen vordering voor de rechtbank of voor een scheidsgerecht wordt vervolgd betreffende het voorwerp van de door hen gevraagde tussenkomst.

§ 2 Wanneer meerdere cliënten tussen wie een belangenconflict bestaat of dreigt te ontstaan, maar die in eenzelfde aangelegenheid een gemeenschappelijk belang hebben, zich voor de verdediging van dat gemeenschappelijk belang tot de advocaat wenden, kan hij voor die cliënten slechts optreden voor een rechtbank of een scheidsgerecht of rechtscollege, indien:

- de cliënten schriftelijk akkoord gaan, en
- de advocaat oordeelt dat de belangentegenstelling of het risico daartoe hem niet belemmert de belangen van alle betrokken cliënten naar beste vermogen te behartigen zonder schending van het beroepsgeheim en onafhankelijkheid.

Art. 7

De advocaat mag geen zaak van een nieuwe cliënt op zich nemen, indien de geheimhouding van de vertrouwelijke informatie die hij van een andere cliënt heeft verkregen, dreigt te worden aangetast.

Art. 8

De advocaat mag wel optreden wanneer het bekend is dat de cliënt systematisch een beroep doet op verschillende advocaten en in die zaak een andere advocaat zal aanstellen. Alleszins zal de advocaat zich dan ook onthouden van verder op te treden indien zijn tussenkomst gepaard zou gaan met een inbreuk op zijn beroepsgeheim of zijn onafhankelijkheid.

Art. 9

§1 De artikelen 5 t.e.m. 8 zijn van toepassing op de advocaat, zijn medewerkers en zijn stagiairs.

§ 2 Als advocaten het beroep in associatie of groepering uitoefenen, zijn de artikelen 5 tot en met 8 van toepassing zowel op de groep in zijn geheel als op haar individuele leden en op de stagiairs en medewerkers van de advocaten.

Afdeling I.2.4 Optreden voor kantoorgenoten

Art. 10

De advocaat die in een geschil de belangen verdedigt van een andere advocaat, mag geen deel uitmaken van de groepering of associatie waartoe de betrokken advocaat behoort, noch zijn medewerker of stagiair zijn of hebben meegewerkt in de zaak waarover het geschil loopt.

[Afdeling I.2.5 Onverenigbaarheden]¹

Art. 11

De kerntaken van de advocaat zijn het vertegenwoordigen, bijstaan en verdedigen in rechte van de cliënt en het verlenen van juridisch advies.

De advocaat die een andere activiteit uitoefent, moet erop toezien dat die activiteit zijn onafhankelijkheid en beroepsgeheim in de uitoefening van het beroep van advocaat niet schendt en dat hij ieder belangenconflict vermijdt. Deze activiteit mag in geen geval het publieke vertrouwen in de advocatuur in het gedrang brengen.

De activiteit van de onderneming die niet het beroep van advocaat uitoefent en waarover een advocaat de bevoegdheden van dagelijks bestuur uitoefent of waarin de advocaat uitvoerend bestuurder is of de

---

¹ Gewijzigd AV 19/12/2018 - BS 15/01/2019 - in werking 15/04/2019

effectieve leiding uitoefent, onder welke titel ook, wordt voor de toepassing van deze afdeling gelijkgesteld met een andere activiteit die de advocaat persoonlijk uitoefent.

Art. 11bis

Onverminderd de toepassing van artikel 437 Ger. W. zijn andere activiteiten verenigbaar met het beroep van advocaat, voor zover de volgende voorwaarden vervuld zijn:

- de advocaat heeft zijn stafhouder minstens één maand op voorhand omstandig en gedetailleerd geïnformeerd over deze andere activiteit en hierbij schriftelijk toegelicht dat die activiteit zal uitgeoefend worden in overeenstemming met artikel 11 van de Codex; en
- bij de uitoefening van die activiteit eerbiedigt de advocaat steeds de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid.

Het verstrijken van de periode van één maand doet geen afbreuk aan de bevoegdheid van de raad van de Orde om zich uit te spreken over de verenigbaarheid.

De verplichting om de stafhouder te informeren met toepassing van het eerste lid geldt niet voor de volgende activiteiten:

- i. academische opdrachten aan een rechtsfaculteit en het doceren van rechtsvakken aan andere faculteiten of aan een hogeschool;
- ii. politieke mandaten;
- iii. functies van arbiter, secretaris van een scheidsgerecht of bemiddelaar.

Zullen onder meer als onverenigbaar worden beschouwd met het beroep van advocaat: alle activiteiten die een wezenlijke dreiging doen ontstaan voor vermogensvermenging tussen de activiteit van advocaat en diens andere activiteiten. Die onverenigbaarheid geldt als de advocaat die activiteiten in eigen naam of als tussenpersoon uitvoert. Deze onverenigbaarheid geldt niet voor gerechtelijke mandaten (inclusief mandaten die het voorwerp uitmaken van een homologatie door een rechter). Zij geldt evenmin in de mate waarin zij door enige uitdrukkelijke bepaling van deze Codex toegestaan wordt.

Zijn onder meer verboden, behalve in het kader van gerechtelijke mandaten (inclusief mandaten die het voorwerp uitmaken van een homologatie door een rechter) of in de mate waarin zij door enige uitdrukkelijke bepaling van deze Codex toegestaan worden:

- i. activiteiten die de verhandeling of het beheren van derdengelden, zoals bedoeld in artikel 129, impliceren, anders dan in de hoedanigheid van advocaat;
- ii. het voeren van bankactiviteiten;
- iii. het exploiteren van een beursvennootschap;
- iv. de gereguleerde vorm van het verlenen van beleggingsadvies of diensten van vermogensbeheer;
- v. het optreden als commissionair of anderszins in eigen naam maar voor rekening van derden inzake een verboden activiteit; of
- vi. het optreden als bewaarder of beheerder van enige instelling voor collectieve belegging, onder welke naam ook;
- vii. activiteiten die verband houden met de productie of het verhandelen van wapens, explosieven of splijtstoffen;
- viii. activiteiten die verband houden met het organiseren of aanbieden van loterijen of kansspelen.

Onverminderd de toepassing van artikel 473 Ger. W., zal de raad van de Orde optreden overeenkomstig artikel 437, tweede lid Ger. W. als er een reden van onverenigbaarheid bestaat.

Art. 11ter

De raad van de Orde mag het voeren van een andere activiteit onderwerpen aan voorwaarden, onder meer dat die ondergebracht wordt in een afzonderlijke vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

Art. 11^{quater}

Behalve in de gevallen die toegelaten zijn volgens deze Codex of in de gevallen die de stafhouder uitdrukkelijk en schriftelijk toestaat, en in ieder geval onverminderd artikel 11 van deze Codex, mag de advocaat niet als advocaat in rechte optreden in geschillen met betrekking tot zijn andere activiteiten. Deze regel geldt in dezelfde mate voor de vennoten en andere advocaten die op permanente wijze verbonden zijn aan het kantoor van de betreffende advocaat.

Art. 11^{quinquies}

De raad van de Orde maakt zijn beslissingen volgens artikel 437, tweede lid Ger. W. over aan de Orde van Vlaamse Balies.

De raad van de Orde kan voor de toepassing van artikel 437, tweede lid Ger. W. een voorafgaand advies vragen aan de voorzitter van de Commissie Deontologie van de Orde van Vlaamse Balies. De voorzitter van de Commissie Deontologie beantwoordt deze vraag binnen twee maanden nadat de vraag aan hem is voorgelegd. De betrokken advocaat wordt schriftelijk geïnformeerd over het voorafgaand advies en krijgt de gelegenheid om, binnen een termijn van veertien dagen, zijn opmerkingen schriftelijk te bezorgen aan de voorzitter van de Commissie Deontologie. De procedure van voorafgaand advies verloopt volledig schriftelijk. Het antwoord van de voorzitter van de Commissie Deontologie is niet bindend voor de raad van de Orde.]

Art. 12

Advocaten die lid zijn van de uitvoerende macht (in een federale, gewestelijke, gemeenschaps-, provinciale of gemeentelijke overheid, of andere overheden) mogen tijdens hun mandaat of benoeming niet pleiten of optreden in zaken in het belang van of tegen de overheid waar zij verkozen of benoemd zijn. Het verbod geldt verder gedurende een periode van twee jaar na het einde van hun mandaat of benoeming, behalve na voorafgaande toestemming van de stafhouder.

Na het einde van hun mandaat of benoeming, mogen zij niet pleiten of optreden in dossiers waaraan zij hebben meegewerkt.

Art. 13

Advocaten die een of meerdere departementen van een wetgevende of uitvoerende macht leiden of optreden als medewerker van zo'n leidinggevende persoon, onder welke benaming ook, mogen tijdens hun ambt niet pleiten of optreden in zaken die vallen onder de bevoegdheid van het departement waardoor zij benoemd of aangesteld zijn, en die dat departement behandelt of behandeld heeft tijdens hun ambt. Het verbod geldt ook gedurende een periode van twee jaar na het einde van hun ambt, behalve na voorafgaande toestemming van de stafhouder.

Na het einde van hun ambt mogen zij niet pleiten of optreden in dossiers waaraan zij hebben meegewerkt.

Art. 14

In de gevallen bedoeld in artikel 12 en 13:

- meldt de advocaat [onmiddellijk]² en schriftelijk aan de stafhouder dat hij het mandaat of de benoeming heeft aanvaard en verstrekt hij de nodige inlichtingen over de wijze waarop zijn kantoor of zijn zaken in het kantoor waartoe hij behoort, beheerd zal/zullen worden;
- mogen de stukken en de correspondentie van het kantoor waartoe de advocaat behoort, zoals voorheen zijn naam blijven vermelden, behalve voor advocaten die een mandaat van regeringslid aanvaardden.

---

² Goedgekeurd AV 28/6/2017 - BS 31/7/2017 - Inwerking 1/11/2017

Behalve in zaken waar het de advocaat wel is toegelaten op te treden, ondertekent de betrokken advocaat de briefwisseling niet. De plaatsvervanger ondertekent dan de briefwisseling zonder vermelding van de naam van de betrokken advocaat.

Art. 15

De advocaat brengt de stafhouder onverwijld op de hoogte van wijzigingen als die direct of indirect invloed hebben op de uitoefening van de andere activiteit in overeenstemming met de bepalingen van deze afdeling en van de Codex in het algemeen.

Art. 16

De advocaat mag een rechtspersoon, die niet zijn professionele vennootschap of patrimoniumvennootschap is, waarvoor hij een bestuursmandaat uitoefent, voor de rechtbanken of scheidsgerechten vertegenwoordigen. Dat mag hij niet wanneer hij persoonlijk bij de zaak betrokken is of kan zijn, en/of de eerbaarheid of de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur in gevaar dreigt te komen.

Art. 17

De advocaat-assessor van de afdeling wetgeving van de Raad van State en zijn kantoorgenoten die een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten, mogen pleiten voor de afdeling bestuursrechtspraak.

HOOFDSTUK I.3 Het beroepsgeheim

Afdeling I.3.1 Principes

Art. 18

De advocaat is gehouden tot het beroepsgeheim. Het beroepsgeheim strekt zich uit tot alle vertrouwelijke informatie die de advocaat in de uitvoering van zijn opdracht verneemt of vaststelt en geldt onbeperkt in de tijd.

Art. 19

De advocaat mag enkel vertrouwelijke informatie aan de rechtbanken, scheidsgerechten en derden verstrekken voor zover:

- de vrijgave van die informatie relevant is, en
- de vrijgave van die informatie in het belang van de cliënt is, en
- de cliënt akkoord gaat met de vrijgave van die informatie, en
- de vrijgave van die informatie niet wettelijk verboden is.

Art. 20

De advocaat is in alle omstandigheden gehouden tot kiesheid en handelt te allen tijde met de nodige discretie.

Art. 21

De advocaat zorgt ervoor dat zijn personeel en alle aangestelden en personen die met hem in beroepsverband samenwerken, het beroepsgeheim eerbiedigen. Als advocaten het beroep in samenwerkingsverband uitoefenen, zijn de artikelen 18 tot en met 20 van toepassing, zowel op het samenwerkingsverband in zijn geheel als op zijn individuele leden.

Art. 22

Het beroepsgeheim wordt niet geschonden wanneer de advocaat vertrouwelijke informatie aanwendt die noodzakelijk is voor zijn eigen verdediging.

Afdeling I.3.2 Het beslag onder derden in handen van een advocaat

Artikel 23

De advocaat die in het kader van zijn beroepsuitoefening bedragen of zaken die hij aan anderen moet overmaken, in zijn bezit heeft, moet in principe het beroepsgeheim inroepen bij de verklaring van de derde-beslagene die hij moet doen wanneer bij hem derdenbeslag wordt gelegd of hem een dwangbevel wordt betekend.

Bij de ontvangst van de akte van beslag onder derden of het dwangbevel wint de advocaat derde-beslagene het advies van zijn stafhouder in. De advocaat oordeelt of het bezit van de bedragen of zaken al dan niet gedekt is door het beroepsgeheim.

Artikel 24

De advocaat derde-beslagene kan geen afstand doen van de bedragen of zaken die het voorwerp uitmaken van het beslag of het dwangbevel, tenzij na handlichting ervan.

DEEL II
TOEGANG TOT HET BEROEP, STAGE EN
VORMING

HOOFDSTUK II.1 De stage

Afdeling II.1.1 Algemene organisatie van de stage

Art. 25

Bij zijn verzoek tot inschrijving op de lijst van de stagiairs bezorgt de kandidaat-stagiair aan het secretariaat van de Orde de volgende documenten:

- a) zijn diploma met vermelding van de datum van de eedaflegging overeenkomstig artikel 429 Ger.W.,
- b) een origineel exemplaar van de stageovereenkomst, die hij heeft afgesloten overeenkomstig de bepalingen van afdeling 3 van dit hoofdstuk en waarvan de raad van de Orde, hierin gunstig geadviseerd door de stagecommissie, vaststelt dat het de minimumwaarborgen van dit reglement respecteert,
- c) een door hem ondertekende verklaring met vermelding van de verzoeken tot inschrijving die hij vroeger heeft gericht aan een andere binnenlandse of buitenlandse balie en het gevolg dat daaraan werd gegeven,
- d) een door hem ondertekende verklaring met vermelding van de beroepen die hij op dat ogenblik uitoefent.

De kandidaat-stagiair bevestigt bovendien schriftelijk aan de stafhouder dat er tegen hem nooit een gerechtelijke of strafrechtelijke veroordeling, een administratieve sanctie of een tuchtmaatregel werd genomen. Indien dat wel het geval is en de stafhouder vraagt meer informatie, verschaft hij die.

Als er straf- of tuchtonderzoeken lopen tegen de kandidaat-stagiair bezorgt hij daarover een schriftelijke verklaring aan de stafhouder.

Art. 26

De raad van de Orde bepaalt de datum van de inschrijving op de lijst van de stagiairs.

De stage duurt 3 jaar, onder voorbehoud van wat is bepaald in artikel 435 Ger.W. en in artikel 27 [De stagiair moet tijdens de gehele duur van de stage een stagemeester hebben.],¹

¹ gewijzigd AV 27/5/2015 - BS 30/9/2015 - In werking 1/1/2016

Art. 27

3.1. De schorsing van de stageverplichtingen is de tijdelijke ontheffing van de verplichtingen van de stage. Gedurende een schorsing blijft de stagiair advocaat. Hij blijft onderworpen aan de deontologische verplichtingen die op advocaten rusten, waaronder ook de financiële verplichtingen tegenover de Orde. De raad van de Orde kan geheel of gedeeltelijk vrijstelling van de baliebijdrage verlenen.

De schorsing maakt geen einde aan de stageovereenkomst. Enkel de wederzijdse verplichtingen van stagemeester en stagiair worden voor de periode van de schorsing geschorst.

3.2. De onderbreking is de tijdelijke weglating van de lijst van de stagiairs.

Gedurende een onderbreking verliest de stagiair de hoedanigheid van advocaat. De onderbreking beëindigt de stageovereenkomst.

3.3. De stage kan worden geschorst of onderbroken voor een periode van ten hoogste 1 jaar. Die periode kan worden verlengd om gegronde redenen.

De stagiair richt het verzoek tot schorsing of onderbreking van de stage, of verlenging van de schorsing of onderbreking aan de stafhouder. De raad van de Orde oordeelt over dat verzoek, na advies van de stagecommissie.

De stagiair meldt aan de stafhouder dat hij zijn stage hervat, uiterlijk één maand voor de lopende schorsing of onderbreking verstrijkt.

Als de stagiair zijn stage hervat na een onderbreking legt hij een nieuwe stageovereenkomst neer op het secretariaat van de Orde. De stagecommissie geeft hierover advies.

Indien de stagiair die hervatting niet meldt aan de stafhouder, roept de stafhouder hem op. Als de stagiair daaraan geen gunstig gevolg verleent, wordt hij opgeroepen voor de raad van de Orde, om over zijn eventuele weglating van de lijst van de stagiairs te beslissen. Die weglating houdt een verval van de verworvenheden van de stage in.

Na de schorsing of de onderbreking wordt de stage voortgezet

- met behoud van de verworvenheden van de voordien verrichte stage,
- met behoud van de rang van inschrijving op de lijst van de stagiairs,
- zonder dat de periode van schorsing of onderbreking als stage telt.

Art. 28

De stagiair kan bij een binnenlandse of een buitenlandse balie of bij andere juridische beroepen waarmee door de Orde van Vlaamse Balies of door de raad van de Orde akkoorden zijn gesloten, een gelijkgestelde stage volbrengen van maximaal één jaar.

Die gelijkgestelde stage is pas volbracht nadat de stagiair het bekwaamheidsattest, zoals bepaald in hoofdstuk II.2, afdeling II.2.4 (Beroepsopleiding), heeft behaald.

De stagiair richt aan de stafhouder een gemotiveerd verzoek om de gelijkgestelde stage aan te vangen. De raad van de Orde oordeelt over dat verzoek, na advies van de stagecommissie.

Aan het einde van de gelijkgestelde stage stelt de stagiair een verslag op waarin hij op gedetailleerde wijze zijn werkzaamheden uiteenzet. Zijn buitenlandse stagemeeester, de bevoegde overheid van de buitenlandse balie of de andere juridische beroepsbeoefenaar die als stagemeeester optreedt, bevestigt de inhoud van dat verslag.

De stagiair maakt dat verslag over aan de stafhouder en meldt daarbij schriftelijk dat zijn gelijkgestelde stage is beëindigd. Als hij dat niet doet, wordt hij door de stafhouder opgeroepen.

De raad van de Orde stelt aan de hand van het verslag vast of die stage geheel of gedeeltelijk in aanmerking komt als gelijkgestelde stage. Indien dat niet het geval is, legt de raad van de Orde een verlenging van de stage op voor de niet aanvaarde duur.

Art. 29

Aan het einde van de stage vraagt de stagiair aan de stafhouder schriftelijk zijn inschrijving op het tableau.

De raad van de Orde oordeelt over dat verzoek tot inschrijving, na advies van de stagecommissie en na ontvangst van:

- het eindverslag van de stagemeeester,
- het verslag van de voorzitter van het bureau voor juridische bijstand.

De stagiair kan het dossier met die verslagen inzien bij de stafhouder.

Afdeling II.1.2 Voorwaarden voor het stagemeeesterschap

Art. 30

Elke advocaat die tenminste gedurende zeven jaar is ingeschreven op het tableau van de Orde, de EU-lijst of het tableau van de advocaten bij het Hof van Cassatie, kan stagemeeester worden. De raad van de Orde kan in individuele gevallen van die vereiste afwijken.

De raad van de Orde stelt, na advies van de stagecommissie, een lijst van stagemeeesters op. De kandidaat-stagemeeesters richten een aanvraag tot opname op die lijst aan de raad van de Orde. De raad van de Orde kan de opname slechts weigeren na de advocaat te hebben opgeroepen om te worden gehoord overeenkomstig hoofdstuk VII.1 (De raad van de Orde zetelend zoals in tucht).

De stagemeeester mag op hetzelfde ogenblik drie stagiairs opleiden. De raad van de Orde kan in individuele gevallen van die beperking afwijken indien de stagemeeester op grond van objectieve en verifieerbare elementen aantoont dat een kwaliteitsvolle opleiding voor elke stagiair wordt gewaarborgd.

Art. 31

Wanneer de raad van de Orde vaststelt dat de stagemeeester niet meer voldoet aan zijn deontologische verplichtingen of aan de verplichtingen van het stagemeeesterschap kan hij de stagemeeester van die lijst weglaten na hem te hebben opgeroepen om te worden gehoord overeenkomstig hoofdstuk VII.1 (De raad van de Orde zetelend zoals in tucht).

Afdeling II.1.3 De stageovereenkomst

Art. 32

De stagemeeester en de kandidaat-stagiair sluiten een overeenkomst af in verband met de stage. In voorkomend geval zal de rechtspersoon of de maatschap waarvan de stagemeeester deel uitmaakt in de overeenkomst tussenkomen.

Die overeenkomst, evenals de wijzigingen of aanvullingen, wordt overgemaakt aan het secretariaat van de Orde zoals bepaald in artikel 25.

Art. 33

Elke partij kan de stageovereenkomst voor het einde van de stage schriftelijk beëindigen met inachtneming van een redelijke opzeggingstermijn.

De stagecommissie wordt daar meteen van op de hoogte gebracht en volgt de overgang naar een nieuwe stagemeeester op.

Gedurende de opzeggingsperiode blijven alle bepalingen van de overeenkomst van kracht.

De partijen kunnen bij de beëindiging van de overeenkomst in onderling akkoord verzaken aan een opzeggingstermijn.

Afdeling II.1.4 Plichten van de stagemeeester

Art. 34

De stagemeeester ziet erop toe dat de stagiair zijn activiteiten uitoefent met naleving van de deontologische regels en dat de stagiair kennis en praktische vaardigheden worden bijgebracht.

De stagemeeester zal, wanneer noodzakelijk, ter beschikking zijn van de stagiair voor bijstand en richtlijnen.

[Elke stagemeeester legt onmiddellijk bij het einde van de stage die bij hem werd doorlopen een verslag neer bij de stagecommissie over die stage.],

¹ gewijzigd AV 27/5/2015 - BS 30/9/2015 - In werking 1/1/2016

Art. 35

De stagemeeester verleent aan zijn stagiair de nodige tijd om zijn stageverplichtingen te vervullen.

Art. 36

De stagemeeester en de stagiair bepalen in onderling overleg de vergoeding van de stagiair. Voor een voltijdse beschikbaarheid bedraagt de maandelijkse vergoeding ten minste [€ 1.400,00],¹ voor het eerste stagejaar en ten minste [€ 1.950,00],¹ vanaf het tweede stagejaar.

Die minimumvergoedingen kunnen jaarlijks in [december]² worden aangepast door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies, met uitwerking vanaf het daaropvolgende gerechtelijk jaar.

Voor een verminderde beschikbaarheid van de stagiair voor een stagemeeester kan verhoudingsgewijs van die minimumvergoedingen worden afgeweken. Dat wordt dan vastgelegd in de stageovereenkomst of in latere wijzigingen of aanvullingen. Bij de beoordeling van de verminderde beschikbaarheid mag geen rekening worden gehouden met de prestaties die door de stafhouder of in het kader van de juridische bijstand worden opgelegd.

Stagemeeester en stagiair kunnen overeenkomen dat die laatste een vergoeding betaalt voor het gebruik van de lokalen, de infrastructuur of andere kantoorkosten. Die vergoeding kan nooit tot gevolg hebben dat afbreuk wordt gedaan aan de vergoeding vermeld in lid 1 en lid 2 van dit artikel.

* Bedragen van toepassing vanaf [1 september 2018],¹ krachtens beslissing algemene vergadering van [20 december 2017].

¹ gewijzigd AV 20/12/2017 - BS 31/5/2018 - In werking 31/08/2018

² gewijzigd AV 23/09/2015 - BS 30/9/2015 - In werking 1/1/2016

Afdeling II.1.5 Plichten van de stagiair

Art. 37

De stagiair behartigt de zaken die hem door zijn stagemeeester zijn toevertrouwd met de nodige ijver en zorg. Hij heeft de plicht een zaak te weigeren waarvan hij naar eer en geweten gelooft dat ze niet rechtvaardig is.

Hij volgt de beroepsopleiding voor stagiairs georganiseerd door de overheid van de Orde.

Hij voert de taken uit die hem door de stafhouder of in het kader van de juridische bijstand worden opgelegd.

De stagiair legt aan het einde van zijn stage bij de stagecommissie een eindverslag neer over de wijze waarop de stage is vervuld.

Afdeling II.1.6 De stagecommissie

Art. 38

Elke Orde van Advocaten vertrouwt het toezicht op de stage toe aan een stagecommissie die ten minste is samengesteld uit:

- een voorzitter aangewezen door de raad van de Orde,
- een lid aangewezen door het bureau voor juridische bijstand,
- een lid aangewezen door de stagiairs.

Art. 39

De stagecommissie:

- verleent advies over de opname van een kandidaat-stagemeester op de lijst van de stagemeesters,
- verleent advies over de stageovereenkomst die werd afgesloten tussen stagemeester en stagiair,
- ziet toe op de naleving van de verplichtingen van stagemeester en stagiair,
- neemt kennis van de voortijdige beëindiging van de stageovereenkomst,
- volgt in het geval van die voortijdige beëindiging de overgang naar een nieuwe stagemeester op,
- verleent advies over het verzoek van de stagiair tot schorsing of onderbreking van de stage of de verlenging daarvan,
- verleent advies over de nieuwe stageovereenkomst die wordt afgesloten na de onderbreking van de stage,
- verleent advies over het verrichten van een gelijkgestelde stage,
- neemt kennis van de stageverslagen opgesteld door stagemeester en stagiair en ziet die na,
- verleent advies over de opname van de stagiair op het tableau van de Orde,
- bemiddelt in geschillen tussen stagemeester en stagiair,
- verleent advies aan de stafhouder en de raad van de Orde in verband met elk probleem dat met betrekking tot de stage rijst.

HOOFDSTUK II.2 De beroepsopleiding

Afdeling II.2.1 Algemeen

Art. 40

Om ingeschreven te kunnen worden op het tableau van de Orde van Advocaten moet de stagiair de beroepsopleiding volgen en het bekwaamheidsattest behalen. De beroepsopleiding wordt georganiseerd door de Orde van Vlaamse Balies en uitgevoerd door de stagescholen.

Afdeling II.2.2 Stageschool

Art. 41

Iedere Orde richt hetzij afzonderlijk, hetzij samen met één of meer andere Ordes, een stageschool op. Die stageschool bestaat uit een directeur, aangesteld door de raad/raden van de (deelnemende) Orde(s) en de docenten van alle vakken.

Art. 42

De stageschool is onder meer bevoegd om:

1. de docenten voor de verplichte vakken voor te stellen aan de commissie beroepsopleiding;

2. het onderwerp, de inhoud, de cursus en de docent(en) van een keuzevak voor te stellen aan de commissie beroepsopleiding;
3. advies te verlenen aan de raad van de Orde die beslist over het verzoek van een stagiair om vakken tijdens het tweede stagejaar te volgen of verder te zetten;
4. de resultaten van de examens te evalueren en zo nodig te delibereren, op de wijze en conform de criteria vastgelegd door de commissie beroepsopleiding en in aanwezigheid van de docenten.

Afdeling II.2.3 Commissie beroepsopleiding

Art. 43

De Orde van Vlaamse Balies richt een commissie beroepsopleiding op.

Die commissie bestaat uit de bestuurder van het departement stage van de Orde van Vlaamse Balies en de directeur van elke stageschool of hun respectieve vertegenwoordigers. Bij samengestelde stagescholen (zoals bepaald in artikel 41) mag elke balie die deel uitmaakt van de fusie vrij één vertegenwoordiger afvaardigen.

Art. 44

De commissie is bevoegd om:

1. de cursussen van de verplichte vakken samen te stellen;
2. de docenten van de verplichte vakken, al dan niet voorgedragen door de stagescholen, aan te stellen en te evalueren;
3. de keuzevakken, al dan niet voorgedragen door de stagescholen, te bepalen en de cursussen ervan samen te stellen;
4. de docenten van de keuzevakken, al dan niet voorgedragen door de stagescholen, aan te stellen en te evalueren;
5. jaarlijks de studiepunten van elk vak te bepalen;
6. jaarlijks het minimum van het totaal aantal te behalen studiepunten te bepalen;
7. een stagiair vrij te stellen om een verplicht vak te volgen en/of een examen af te leggen;
8. de stagiair die in de tweede zitting niet is geslaagd toelating te verlenen tot een derde zitting;
9. op gemotiveerd verzoek van een raad van de Orde één of meer keuzevakken aan te duiden die door de stagiairs van die Orde moeten worden gevolgd en waarvoor de commissie beroepsopleiding het aantal studiepunten bepaalt. Die studiepunten worden aangerekend op het totaal aantal te behalen studiepunten zoals door de commissie beroepsopleiding jaarlijks bepaald;
10. de vorm en de inhoud van de examens te bepalen;
11. de evaluatie- en deliberatiewijze te bepalen;
12. advies te verstrekken aan de algemene vergadering en de raad van bestuur van de Orde van Vlaamse Balies over de begroting van de stagescholen en de individuele bijdrage die de stagiair rechtstreeks aan de Orde van Vlaamse Balies betaalt.

Afdeling II.2.4 Beroepsopleiding

Art. 45

De beroepsopleiding bestaat uit verplichte vakken en keuzevakken.

De verplichte vakken zijn:

1. deontologie
2. communicatievaardigheden
3. burgerlijk procesrecht
4. strafprocesrecht

Daarnaast stelt de commissie beroepsopleiding een lijst van keuzevakken op waaruit de stagiair zelf kiest, onverminderd artikel 44, punt 9 van dit hoofdstuk, waarbij elke raad van de Orde bepaalde keuzevakken verplicht kan opleggen.

Elk vak vertegenwoordigt een aantal studiepunten. Daarmee wordt de studieomvang van het vak uitgedrukt. Een studiepunt stemt overeen met ten minste één uur onderwijsactiviteit.

De keuzevakken, verplicht (conform artikel 44) of niet, vertegenwoordigen nooit meer dan 1/3 van het totaal aantal studiepunten dat de commissie beroepsopleiding jaarlijks bepaalt.

Art. 46

Onverminderd de bepalingen van artikel 27 (hoofdstuk II.1 Stage), moet de stagiair het bekwaamheidsattest behalen tijdens het eerste jaar van zijn stage.

Art. 47

De commissie beroepsopleiding kan een stagiair op zijn gemotiveerd verzoek vrijstellen van een verplicht vak of een keuzevak dat verplicht wordt opgelegd en/of van een examen daarover.

Art. 48

De stagiair wordt geëvalueerd over de vakken die hij in het kader van de beroepsopleiding moet volgen. Per gerechtelijk jaar zijn er twee zittijden.

Per vak moet hij minstens de helft van de punten behalen om te slagen.

De stagiair die na deliberatie niet geslaagd is, kan deelnemen aan een tweede zitting voor elk vak waarvoor hij niet minstens de helft van de punten heeft behaald.

De stagiair heeft het recht om per vak aan twee examens deel te nemen.

Als hij ook in de tweede zitting niet slaagt, kan hij aan de commissie beroepsopleiding vragen om tot een derde zitting te worden toegelaten.

Art. 49

De stagiair die geslaagd is voor zijn examens ontvangt een bekwaamheidsattest van de Orde van Vlaamse Balies.

De stagiair die niet geslaagd is voor zijn examens ontvangt de resultaten van zijn examens van de Orde van Vlaamse Balies per aangetekend schrijven. In beide gevallen worden de stafhouder en de directeur van de stageschool van de stagiair op de hoogte gebracht.

Art. 50

De stagiair die na de deliberatie niet geslaagd is, heeft tot drie maanden na de kennisgeving zoals bepaald in artikel 49 het recht om zijn examens in te zien na eenvoudig verzoek gericht aan de commissie beroepsopleiding.

Afdeling II.2.5 Procedure beroep

Art. 51

De stagiair die niet geslaagd is, kan tegen die beslissing hoger beroep instellen bij de beroepscommissie. Die bestaat uit vijf leden, waaronder de voorzitter van de Orde van Vlaamse Balies of een bestuurder die hem

vertegenwoordigt. De algemene vergadering stelt vier effectieve leden en vier plaatsvervangers aan voor een termijn van twee jaar. De beroepscommissie bepaalt haar eigen procedurereglement.

Hoger beroep wordt, op straffe van onontvankelijkheid, per aangetekend schrijven aan de Orde van Vlaamse Balies ingesteld. Dat moet binnen de maand na de kennisgeving van zijn resultaat, zoals bepaald in artikel 53 *bis* Ger.W. De stagiair doet daarbij woonstkeuze in het gerechtelijk arrondissement van zijn stageschool.

Het hoger beroep wordt behandeld binnen de maand nadat het is ingediend.

De stagiair wordt uitgenodigd om te worden gehoord en kan zich laten bijstaan door zijn stagemeeester en/of een advocaat van zijn keuze.

De beroepscommissie beslist of de stagiair al dan niet is geslaagd.

De beslissing van de beroepscommissie wordt aan de stagiair meegedeeld per aangetekend schrijven op het adres van zijn woonstkeuze. Zijn stafhouder en de directeur van de stageschool ontvangen een kopie van de beslissing.

HOOFDSTUK II.3 Permanente vorming

Art. 52

Permanente vorming is een deontologische plicht voor elke advocaat.

[De verplichting tot permanente vorming is opgenomen in de definitie van beoefenaar van een vrij beroep, zoals opgenomen in het Wetboek van Economisch Recht.],

Permanente vorming houdt in “zich op regelmatige wijze bekwamen en bijscholen in juridische of beroepsondersteunende materies, door erkende cursussen te volgen en/of te doceren, lezingen in juridische materies te houden, of te publiceren in de zin van dit hoofdstuk”.

¹ gewijzigd AV 25/02/2015 - BS 30/9/2015 - In werking 1/1/2016

Art. 53

[Elke advocaat stelt vrij zijn jaarlijks vormingsprogramma samen, dat kan bestaan uit juridische vormingen en beroepsondersteunende vormingen. Permanente vormingsactiviteiten leveren punten op.

Per gerechtelijk jaar moet een advocaat 20 permanente vormingspunten verzamelen.

Per jaar komen maximaal 10 punten in aanmerking voor seminaries, studiedagen of uiteenzettingen die binnen samenwerkingsverbanden, kantoororganisaties of gezamenlijk door advocaten georganiseerd worden en niet toegankelijk zijn voor andere advocaten.

Om de 5 gerechtelijke jaren moeten minstens 2 punten behaald worden voor vormingen in verband met deontologie.

De stafhouder kan een lid van zijn balie om gegronde redenen vrijstellen van de verplichting tot permanente vorming en kan daartoe bijzondere modaliteiten opleggen. De vrijstelling geldt voor 1 gerechtelijk jaar en kan worden hernieuwd. De stafhouder houdt een lijst bij van de verleende vrijstellingen, die beschikbaar is voor de raad van de Orde.

Een teveel aan punten behaald in een gerechtelijk jaar kan ten belope van maximaal 40 punten worden overgedragen, zonder dat de totale overdrachten meer dan 40 punten kunnen bedragen.

Een advocaat die in een gerechtelijk jaar te weinig punten heeft behaald, kan door de stafhouder worden verplicht dat tekort in te halen binnen een opgelegde periode.

Voor de advocaten-stagiairs geldt de verplichte permanente vorming niet voor het jaar van de stage waarin zij de beroepsopleiding volgen.³

Art. 54

§ 1

[De begrippen “activiteit van permanente vorming”, “juridisch opleidingsonderdeel”, “juridische lezing” en “juridische bijdragen” bedoeld in § 2 tot § 6 en § 8 omvatten ook alle permanente vormingen die langs elektronische weg worden verstrekt, al dan niet via *livestream of on demand*.

§ 2

Een vooraf erkende activiteit van permanente vorming volgen, levert 1 punt per uur op.

§ 3

Een activiteit van permanente vorming volgen die vooraf niet werd erkend, kan worden erkend voor 1 punt per uur mits de aanvrager een motivering voorlegt.

§ 4

Een juridisch opleidingsonderdeel aan een universiteit of een niet-universitaire instelling van het hoger onderwijs doceren, kan worden erkend voor 2 punten per gedoceerd uur, met een maximum van 20 punten per gerechtelijk jaar.

Hetzelfde geldt voor het doceren van een vak in de beroepsopleiding van de advocaten-stagiairs.

§ 5

Een juridische lezing op academisch niveau geven, kan worden erkend voor 2 punten per uur met een maximum van 20 punten per gerechtelijk jaar.

§ 6

Een juridische bijdrage schrijven van minstens 2.500 woorden, die wordt gepubliceerd in de rechtsliteratuur of een daaraan gelijkwaardige publicatie, kan worden erkend voor 4 punten per 2.500 woorden met een maximum van 40 punten.

§ 7

Een bijkomend diploma van een erkend curriculum aan een rechtsfaculteit behalen, kan worden erkend voor 40 punten.

Hetzelfde geldt voor het behalen van een doctorale titel aan een rechtsfaculteit. De publicatie van de eraan verbonden doctorale scriptie kan andermaal aanleiding geven tot erkenning van maximaal 40 punten.⁴

---

³ Goedgekeurd AV 28/6/2017 - BS 31/7/2017 - Inwerking 1/11/2017

⁴ Goedgekeurd AV 28/6/2017 - BS 31/7/2017 - Inwerking 1/11/2017

§8 Een activiteit van permanente vorming, erkend door een andere Orde of organisatie van advocaten, kan erkend worden door de Orde van Vlaamse Balies. De advocaat, die aan dergelijke activiteit heeft deelgenomen, of wenst deel te nemen, kan daarvoor een aanvraag indienen zoals bepaald in artikel 56, §5.

Na advies van de erkenningscommissie kan de Orde van Vlaamse Balies met andere balies of organisaties akkoorden sluiten tot wederkerige erkenning van permanente vormingsactiviteiten, met toekenning van punten van permanente vorming.

Art. 55

§1 De Orde van Vlaamse Balies richt een erkenningscommissie op, gevestigd op de zetel van de Orde van Vlaamse Balies.

§2 Die erkenningscommissie bestaat uit 7 leden:

- de bestuurder van het departement permanente vorming van de Orde van Vlaamse Balies (of zijn vertegenwoordiger) die de commissie ambtshalve voorzigt;
- 3 advocaten en 3 academici, verkozen door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies;

§3 Hun mandaat duurt 3 jaar en is hernieuwbaar.

§4 De erkenningscommissie beslist bij gewone meerderheid van stemmen. Zij zetelt slechts geldig wanneer minstens vier leden aanwezig zijn. [Bij staking van stemmen heeft de voorzitter stemrecht en is zijn stem doorslaggevend.]₁

₁ gewijzigd AV 25/02/2015 - BS 30/9/2015 - In werking 1/1/2016

Art. 56

§1 De erkenningscommissie van de Orde van Vlaamse Balies oordeelt welke activiteiten, bedoeld in artikel 52, worden erkend en bepaalt de aard ervan en het aantal punten dat eraan wordt toegekend. [Zij hanteert dezelfde criteria voor alle erkenningen, ongeacht of ze over het verzoek tot erkenning oordeelt voor de vorming plaats heeft, dan wel erna.]₁

§2 [Bij haar beslissing tot erkenning en toekenning van punten aan een activiteit van permanente vorming houdt de erkenningscommissie rekening met de volgende criteria:

- (i) de activiteit heeft als hoofddoelgroep advocaten, academisch geschoolede juristen of personen die een beroep uitoefenen dat aantoonbaar direct relevant is voor de uitoefening van het beroep van advocaat, alsook
- (ii) een voldoende en aantoonbare juridische - of andere direct relevante - toegevoegde waarde die bijdraagt tot de uitoefening van het beroep van advocaat.

De organisatie van of de deelname aan activiteiten die in hoofdzaak een netwerkingactiviteit zijn, komt niet in aanmerking.

De erkenningscommissie kan bij het al dan niet erkennen van een vormingsactiviteit ook rekening houden met de uitkomst van de evaluaties verzameld in toepassing van § 8.]⁵

De erkenningscommissie of haar afgevaardigde kan - in het kader van haar visitatierecht - de activiteit te allen tijde controleren.

§3 De erkenningscommissie neemt een beslissing binnen de maand na de aanvraag. De erkenningscommissie motiveert elke afwijzing van een aanvraag tot erkenning.

---

⁵ Goedgekeurd AV 28/6/2017 - BS 31/7/2017 - Inwerking 1/11/2017

Binnen de maand na de datum van verzending per e-mail van voornoemde beslissing van afwijzing kan de afgewezen aanvrager hiertegen uitsluitend per e-mail bezwaar aantekenen. Zijn aanvraag tot herziening van de eerste beslissing wordt door de erkenningscommissie opnieuw behandeld.

§4 De organisator van een permanente vormingsactiviteit, die daarvoor erkenning en toekenning van punten heeft aangevraagd mag enkel die aanvraag vermelden. Pas na de beslissing mag hij de erkenning en de toegekende punten vermelden.

§5 Zowel de organisator van de permanente vormingsactiviteit als de individuele advocaat [richt zijn], aanvraag tot erkenning en toekenning van punten tot de erkenningscommissie van de Orde van Vlaamse Balies, uitsluitend via het elektronisch aanvraagformulier op de website van de Orde van Vlaamse Balies. [De organisator dient zijn aanvraag in 1 maand voor de datum van de permanente vormingsactiviteit.]¹

§5 bis [De aanvraag van de organisator is slechts ontvankelijk nadat aan de Orde van Vlaamse Balies een vergoeding werd vereffend gelijk aan eenmaal het volledige inschrijvingsrecht of de deelnameprijs per potentiële deelnemer, met een minimum van € 25 en met een maximum van € 695.]¹

§6 De bedragen, bepaald in §5 bis, kunnen worden aangepast bij elke stijging van 3 punten van de consumptie-index, ten aanzien van die vigerend op 10 december 2010 (datum van de inwerkingtreding van het OVB-reglement inzake permanente vorming).

§7 [De organisator van een permanente vormingsactiviteit die erkenning aanvraagt, dient een dossier in met de verbintenis tot afgifte van de aanwezigheidsattesten (na controle van de effectieve aanwezigheid van de deelnemers bij begin en einde van de activiteit). Hij vermeldt daarbij minstens:

1. datum en plaats van de permanente vormingsactiviteit
2. aard en onderwerp van de activiteit, eventueel met de titels van de diverse lezingen
3. aantal uren waarvoor de erkenning wordt gevraagd
4. identiteit van de spreker(s)
5. doelgroep
6. inschrijvingsrecht of deelnameprijs
7. of er een syllabus voor de deelnemers is, en voegt die in voorkomend geval toe als bijlage bij de aanvraag
8. de wijze van publiciteit voor de permanente vormingsactiviteit]⁶

[§8 Wanneer de Orde van Vlaamse Balies een elektronisch systeem voor registratie van aanwezigheid ter beschikking stelt, is de organisator ertoe gehouden dat systeem te gebruiken. Hetzelfde geldt voor een ter beschikking gesteld elektronisch systeem dat de aanwezigheidsattesten elektronisch aflevert, dan wel rechtstreeks toevoegt aan de elektronische puntenkaart van de advocaat.

Elke vooraf erkende vorming zal het voorwerp uitmaken van een evaluatie via elektronische weg. De organisatoren zijn ertoe gehouden hun volle medewerking te verlenen aan dit evaluatie.]⁷

¹ gewijzigd AV 25/02/2015 - BS 30/9/2015 - In werking 1/1/2016

[Art. 56bis

§ 1

Een organisator kan op eigen verzoek door de erkennings-commissie erkend worden als erkende opleidingsinstelling.

---

⁶ Goedgekeurd AV 28/6/2017 - BS 31/7/2017 - Inwerking 1/11/2017

⁷ Ingevoegd AV 28/6/2017 - BS 31/7/2017 - Inwerking 1/11/2017

Een erkende opleidingsinstelling is gedurende de geldigheid van haar erkenning vrijgesteld van het indienen van een aanvraag tot erkenning aan de erkenningscommissie voor de vormingen die ze aanbiedt en beslist zelf welke vormingsactiviteit in aanmerking komt voor permanente vorming en voor hoeveel punten elke opleiding in aanmerking komt.

§ 2

Om erkenning te verkrijgen, richt de kandidaat-erkende opleidingsinstelling haar verzoek in een aangetekend schrijven aan de Orde van Vlaamse Balies, waarbij het ter beschikking gesteld invulformulier wordt gevoegd en een toelichtende nota waarin het volgende is beschreven:

1. de visie en strategie achter de opleidingen;
2. op welke wijze een vormingsactiviteit bijdraagt aan het onderhouden of ontwikkelen van de professionele kennis en vaardigheden van advocaten, en hoe een vormingsactiviteit wordt gepland;
3. of er wordt getoetst dat kennisoverdracht heeft plaatsgevonden, en zo ja op welke manier;
4. op welke wijze het academische niveau van een cursus wordt gewaarborgd;
5. op welke wijze de instelling gebruikmaakt van de inbreng van advocaten bij de totstandkoming en verbetering van een cursus;
6. op welke wijze de sprekers worden geselecteerd en begeleid;
7. hoe de kwaliteit van opleidingen wordt gewaarborgd;

De kandidaat erkende opleidingsinstelling is een dossierrecht van 750,00 EUR verschuldigd voor haar aanvraag, zo ook voor een verlenging.

De erkenningscommissie neemt een beslissing binnen 2 maanden na de aanvraag.

§ 3

De erkenning geldt voor 3 jaar vanaf het ogenblik waarop de beslissing door de erkenningscommissie wordt genomen.

De erkenningscommissie kan de aanvraag weigeren, onder meer wanneer uit de nota bedoeld in § 2 niet afdoende blijkt dat de beoogde doelstellingen zullen worden behaald. Wanneer zij daar aanleiding toe ziet, kan de erkennings-commissie de aanvrager verzoeken bijkomende waarborgen te bieden alvorens te beslissen of de erkenning wordt verleend of niet.

§ 4

De erkenningscommissie controleert op voortdurende wijze of de erkende opleidingsinstelling voldoet aan de vereisten in dit hoofdstuk. Zij kan daarbij gebruikmaken van de informatie die haar dient overgemaakt te worden conform § 5, 10°, de resultaten van de evaluaties, de resultaten van het visitatierecht en alle andere informatie die kan bijdragen tot haar oordeel.

Wanneer de erkenningscommissie van oordeel is dat er aanleiding bestaat om de erkenning van een opleidingsinstelling voortijdig in te trekken, dan licht zij de erkende opleidingsinstelling hier over in door middel van een aangetekende zending waarin zij haar vaststellingen uiteenzet en de opleidingsinstelling uitnodigt om haar standpunt kenbaar te maken binnen de door haar vooropgestelde termijn en nodigt zij de erkende opleidingsinstelling uit om gehoord te worden.

De erkenningscommissie kan navolgend de erkenning intrekken met onmiddellijke ingang dan wel bijkomende waarborgen eisen van de erkende opleidingsinstelling die binnen een bepaalde opgelegde termijn dienen te worden vervuld.

De voortijdige intrekking van een erkenning heeft geen gevolgen voor de opleidingen die advocaten reeds volgden vóór het ogenblik van de beslissing tot intrekking.

§ 5

De erkende opleidingsinstelling heeft de volgende verplichtingen:

1. De erkende opleidingsinstelling draagt zorg voor continuïteit in de opleiding en wijst een vaste contactpersoon aan;
2. De erkende opleidingsinstelling laat jaarlijks ten minste vijf cursussen plaatsvinden die van academisch niveau zijn.
3. De erkende opleidingsinstelling verleent volledige medewerking aan het systeem dat de Orde van Vlaamse Balies gebruikt om de kwaliteit van elke aangeboden vorming te meten;
4. De erkende opleidingsinstelling evalueert de resultaten van de kwaliteitsmeting.
5. De erkende opleidingsinstelling waarborgt en verbetert waar mogelijk het niveau van de opleiding.
6. De erkende opleidingsinstelling heeft een schriftelijke klachtenregeling.
7. De erkende opleidingsinstelling maakt toepassing van artikel 56, § 8 en kan desgevallend de erkennings-commissie om advies vragen.
8. De erkende opleidingsinstelling kent uitsluitend opleidingspunten toe aan de opleidingen die voldoen aan de vereisten van dit hoofdstuk en in het bijzonder deze omschreven in artikel 56, § 2.
9. De erkende opleidingsinstelling werkt mee aan onderzoek door de erkenningscommissie naar het naleven van de in dit artikel genoemde verplichtingen.
10. De erkende opleidingsinstelling maakt spontaan melding aan de erkenningscommissie van elke vorming die zij plant en maakt daarbij melding van de gegevens opgesomd in artikel 56, § 7.

§ 6

De erkende opleidingsinstelling is een vergoeding verschuldigd aan de Orde van Vlaamse Balies conform artikel 56 § 5 *bis*, die maandelijks betaald moet worden. Daartoe maakt de erkende opleidingsinstelling aan het einde van elke maand een lijst over van de door haar georganiseerde vormingen en de kostprijs ervan per deelnemer.]⁸

Art. 57

§1 Ieder advocaat brengt jaarlijks, uiterlijk op 30 september, [via het privaat luik],¹ verslag uit aan de stafhouder van zijn balie over het programma van permanente vorming dat hij in het vorige gerechtelijk jaar volgde, met toevoeging van de overtuigingsstukken.

§2 De stafhouder deelt de verwerkte gegevens van zijn balie mee aan de Orde van Vlaamse Balies uiterlijk op 31 maart van het jaar volgend op de in artikel 57 §1 vermelde datum.

¹ gewijzigd AV 25/02/2015 - BS 30/9/2015 - In werking 1/1/2016

HOOFDSTUK II.4 Advocaten die onderdaan zijn van een lidstaat van de EU en leden van buitenlandse balies

---

Art. 58

---

⁸ Ingevoegd AV 28/6/2017 - BS 31/7/2017 - Inwerking 1/11/2017

Iedere balie houdt een EU-lijst bij met de advocaten die onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie waar ze gerechtigd zijn het beroep uit te oefenen onder een titel die overeenstemt met die van advocaat en die het beroep in België permanent willen uitoefenen onder hun oorspronkelijke beroepstitel.

De raad van de Orde bepaalt de vorm en de inhoud van de vraag tot inschrijving en de voorwaarden tot handhaving van de inschrijving.

Art. 59

Bij die aanvraag tot inschrijving wordt een attest gevoegd van de autoriteit van de lidstaat van herkomst met een bevestiging van zijn inschrijving.

De raad van de Orde bepaalt de minimuminhoud van dat attest alsook de periodiciteit van de vernieuwing ervan. Het attest mag niet meer dan drie maanden voor de overlegging ervan zijn opgesteld en vermeldt de tuchtprocedures ingesteld in de lidstaat van herkomst.

Indien de aanvrager lid is van meerdere balies, zal hij van elk van de bevoegde autoriteiten een attest voorleggen. De bevoegde autoriteit wordt op de hoogte gebracht van de inschrijving op de EU-lijst.

Art. 60

De raad van de Orde kan zich verzetten tegen de uitoefening van het beroep in België door advocaten die lid zijn van een groep waarvan personen deel uitmaken die buiten het beroep staan.

Een groep bedoeld in het eerste lid bestaat uit buiten het beroep staande personen indien ten minste aan volgende voorwaarden is voldaan:

- 1° het geheel of een deel van het kapitaal van de groep is in handen van personen die niet de hoedanigheid van advocaat bezitten in de zin van het Gerechtelijk Wetboek, of
- 2° de benaming waaronder de groep werkzaam is, wordt gebruikt door de personen bedoeld in 1°, of
- 3° de zeggenschap binnen de groep wordt feitelijk of rechtens uitgeoefend door de personen bedoeld in 1°.

Art. 61

Advocaten ingeschreven op de EU-lijst moeten hun beroepsaansprakelijkheid in België dekken door een verzekering onder de voorwaarden bepaald door de raad van de Orde. Als ze in hun lidstaat van herkomst reeds een verzekering of waarborg afsloten, zal daarmee rekening gehouden worden in de mate dat die gelijkwaardig is wat betreft de modaliteiten en uitgebreidheid van dekking. Indien die dekking slechts gedeeltelijk gelijkwaardig is, kan de raad van de Orde een aanvullende verzekering of garantie eisen voor de elementen die nog niet gedekt zijn door de garantie of dekking die werd verkregen volgens de regels van de lidstaat van herkomst.

Art. 62

Advocaten ingeschreven op de EU-lijst vermelden in alle documenten en stukken, ook die op elektronische dragers, die zij in het kader van hun beroepswerkzaamheden aanwenden, hun oorspronkelijke beroepstitel alsook de vermeldingen bij wet vereist, in de officiële taal of in één van de officiële talen van hun lidstaat van herkomst en ten minste in de taal of in de talen van het gerechtelijk arrondissement waar de balie gevestigd is waarbij de advocaat ingeschreven is.

Art. 63

Iedere balie houdt een B-lijst bij, van de leden van buitenlandse (niet-EU-)balies die in België gevestigd zijn en die niet voldoen aan de voorwaarden voor de inschrijving op het tableau, de lijst bepaald in artikel 58 of de lijst van de stagiairs. Die B-lijst wordt gepubliceerd en bijgehouden door de stafhouder. De raad van de Orde beslist over de inschrijving op de lijst en gaat na:

- of de betrokkene regelmatig is ingeschreven bij de balie van herkomst,
- of hij heeft voldaan aan zijn eventuele stageverplichting bij die balie,
- of er wettelijke of deontologische onverenigbaarheden bestaan,
- of hij zich ertoe verbonden heeft zich te onderwerpen aan de tucht, de reglementen en de beslissingen van raad van de Orde,
- of zijn status strookt met de wetten en de verordeningen op het verblijf en de activiteiten van vreemdelingen in België,
- of zijn beroepsaansprakelijkheid is gedekt door een verzekering of waarborg aangegaan volgens de regels van het land van herkomst en die minstens gelijkwaardig is wat de modaliteiten en de uitgebreidheid van de dekking betreft, aan die van de advocaten ingeschreven op het tableau.

Art. 64

Onverminderd het tuchtrecht kan de raad van de Orde de weglating van de lijst bevelen van de leden van buitenlandse balies die de voormelde verplichtingen niet naleven of niet langer voldoen aan de voorwaarden van hun opname.

HOOFDSTUK II.5 De lijst van de ereadvocaten

Art. 65

De advocaat die gemachtigd werd de titel van ereadvocaat te dragen, verbindt zich ertoe:

- elke verwarring te voorkomen tussen de titel van ereadvocaat en die van tableauadvocaat, bijvoorbeeld door de titel van advocaat enkel te gebruiken in samenstelling van "ereadvocaat" en hem dan ook aan zijn woning niet te vermelden;
- de titel "ereadvocaat" bij de uitoefening van enige winstgevende activiteit steeds met veel omzichtigheid en discretie te gebruiken,
- de door de raad vastgestelde bijdrage regelmatig te betalen.

Ter gelegenheid van de plechtigheden waaraan de balie deelneemt, mag de ereadvocaat de toga dragen.

De raad van de Orde kan de machtiging steeds intrekken indien de regels van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid niet worden nageleefd of indien niet langer wordt voldaan aan de toekenningsvoorwaarden van de titel. In dat geval worden de voorschriften van hoofdstuk VII.1 (De raad van de Orde zetelend zoals in tucht) van toepassing. Tegen die beslissing is geen verzet mogelijk.

De stafhouder kan naar omstandigheden de ereadvocaat vrijstellen van bijdrage.

DEEL III
UITOEFENING VAN HET BEROEP VAN
ADVOCAAT

HOOFDSTUK III.1 Relaties ten aanzien van cliënten

Afdeling III.1.1 Mandaat dat de advocaat niet rechtstreeks van zijn cliënt ontvangt

Art. 66

De advocaat die zijn opdracht niet rechtstreeks van zijn cliënt ontvangt:

- controleert zowel de identiteit van de opdrachtgever als van de cliënt;
- controleert de goede trouw van de opdrachtgever en gaat na of diens activiteit geen ongeoorloofd karakter heeft;
- gaat na of de vrije keuze van advocaat van de cliënt gewaarborgd is;
- voert zijn opdracht slechts uit indien hij een mandaat van de cliënt krijgt, dan wel indien de opdrachtgever door de cliënt behoorlijk werd gemandateerd om een advocaat aan te wijzen;
- gaat na of er geen strijdig belang bestaat tussen de opdrachtgever en de cliënt in de zaak waarvoor hij wordt aangesteld;
- eerbiedigt het beroepsgeheim in zijn contacten met de opdrachtgever.

[Afdeling III.1.2 Witwaspreventie]⁹

Art. 67- Toepassingsgebied

§ 1. Deze afdeling is van toepassing op de advocaten die aan een balie van de Orde van Vlaamse Balies ingeschreven zijn en wanneer zij in hun beroepsactiviteit:

a) een cliënt bijstaan bij het voorbereiden of uitvoeren van verrichtingen in verband met:

1° de aan- of verkoop van onroerend goed of bedrijven;

2° het beheer van diens geld, waardepapieren of andere activa;

3° de opening of het beheer van bank-, spaar- of effectenrekeningen;

4° het organiseren van inbreng die nodig is voor de oprichting, de exploitatie of het beheer van vennootschappen;

5° de oprichting, exploitatie of het beheer van fiducieën of trusts, vennootschappen, stichtingen of soortgelijke structuren.

b) optreden in naam en voor rekening van hun cliënt in enigerlei financiële verrichtingen of verrichtingen in onroerend goed.

§ 2. De advocaat dient in het kader van voormelde activiteiten alle toepasselijke verplichtingen na te leven van deze afdeling en van bijlage 1 (Witwaspreventieverplichtingen) bij deze Codex.

Art. 68 - Plicht tot identificatie en waakzaamheid

§ 1. De advocaat die in het kader van een activiteit zoals bedoeld in artikel 67 voor een cliënt tussenkomt - ook al gaat het om een occasionele tussenkomst - moet permanent waakzaam zijn en zich interne procedures eigen maken om toe te zien op de naleving van de wettelijke bepalingen.

§ 2. Dit doet hij overeenkomstig de regels opgenomen in bijlage 1 (Witwaspreventieverplichtingen) bij deze Codex.

Art. 69 - Maatregelen van interne organisatie

De advocaat stelt interne procedures op overeenkomstig de regels opgenomen in bijlage 1 (Witwaspreventieverplichtingen) bij deze Codex.

---

⁹ Gewijzigd AV 27/06/2018 - BS 19/07/2018 - in werking 19/10/2018

Art. 70 – Beroepsgeheim – verklaring van vermoeden

§ 1. De advocaat houdt zich in alle omstandigheden aan de naleving van het beroepsgeheim.

§ 2. Nochtans brengt de advocaat die, bij de uitoefening van de in artikel 67 opgesomde activiteiten, feiten vaststelt waarvan hij weet of vermoedt dat ze verband houden met het witwassen van geld of met de financiering van terrorisme, de stafhouder van de Orde waartoe hij behoort daarvan onmiddellijk op de hoogte.

§ 3. Voor de invulling van voormelde verplichting tot melding aan de Stafhouder, houdt de advocaat rekening met de regels opgenomen in bijlage 1 (Witwaspreventieverplichtingen) bij deze Codex.

Art. 71 – Informeren van het cliënteel

§ 1. Vóór het aanvatten van de samenwerking informeert de advocaat zijn potentiële cliënt over het bestaande wettelijk kader, de ingestelde interne procedure en de aard van de omtrent zijn persoon verzamelde inlichtingen en de bewaring daarvan. Hij meldt ook dat die procedure deels de medewerking van de cliënt vraagt en dat vennootschappen overeenkomstig de wet van 18 september 2017 verplicht worden de gegevens van de uiteindelijke begunstigde en de eventuele actualisering ervan aan de advocaten mee te delen.

§ 2. Bij het begin van de samenwerking informeert de advocaat zijn potentiële cliënt over het feit dat, indien de cliënt de verwachte gegevens niet meedeelt, de advocaat de zakelijke relatie niet kan aangaan en, indien hij reeds voorlopig had opgetreden, zijn verdere tussenkomst moet beëindigen.

Art. 72 – Preventie- en controlemaatregelen

§ 1. De raad van bestuur van de Orde van Vlaamse Balies en de lokale balies werken regelmatig samen om preventie- en sensibiliseringsmaatregelen in verband met de strijd tegen witwas en de financiering van terrorisme uit te werken. Zo kunnen ze opleidingsprogramma's, aanbevelingen en andere mededelingen opstellen of vragenlijsten verzenden.

Die vragenlijsten beogen de (potentieel) onderworpen advocaten te sensibiliseren en een effectieve toepassing van de wettelijke bepalingen en van onderhavige afdeling te verzekeren; zij worden door de stafhouders en/of de Orde van Vlaamse Balies op algemene wijze aan de leden van de balie gericht of aan de potentieel onderworpen advocaten, alsook aan de associaties en groeperingen die potentieel onderworpen advocaten omvatten. De antwoorden op de vragenlijsten die door de stafhouders verzonden zijn, worden ook overgemaakt aan de Orde van Vlaamse Balies. Vooraleer de preventiemaatregelen in werking treden, worden ze goedgekeurd door de raad van bestuur van de Orde van Vlaamse Balies.

§ 2. De lokale balies kunnen eveneens op initiatief van de stafhouder controles uitvoeren in de advocatenkantoren. Ze doen dat in elk geval zodra er aanwijzingen zijn dat een advocaat, een associatie of een groepering de voornoemde wet van 18 september 2017 of huidige afdeling overtreedt of dreigt te overtreden. De Cel voor Financiële Informatieverwerking kan de stafhouder verzoeken een controle te laten uitvoeren.

§ 3. In overleg met de Orde van Vlaamse balies werken de lokalen balies een toezichtsregime uit in overeenstemming met de bepalingen van artikel 48, leden 1 en 2, van Richtlijn 2015/849. Dit toezichtsregime zal worden uitgeoefend op basis van de risicobeoordeling zoals beoogd in artikel 87 van de Wet van 18 september 2017.

§ 4. Indien de raad van de Orde het raadzaam acht, worden preventieve controles georganiseerd op basis van lottrekking of volgens een systematiek of criteria die de lokale raad bepaalt. Onverminderd het recht van elke balie om te bepalen op welke criteria dit gebeurt, voert de stafhouder jaarlijks controle uit bij minstens 2,5 % van de leden van zijn balie.

§ 5. Binnen de Orde van Vlaamse Balies wordt een controlecel antiwitwas opgericht.

Elke raad van de Orde draagt minstens één en hoogstens vijf advocaten voor als lid van die cel. De algemene vergadering neemt kennis van de voordrachten en bevestigt de samenstelling van de controlecel. De leden van de controlecel worden voor drie jaar benoemd. Hun mandaat is onbeperkt verlengbaar.

De algemene vergadering kiest uit de leden van de controlecel een voorzitter en twee bijzitters die per dossier de werkende leden van de controlecel aanwijzen.

De controlecel stelt haar eigen reglement van werking op dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de algemene vergadering.

§ 6. Enkel de Stafhouder is bevoegd een beroep te doen op de controlecel. Hij kan aan de cel de controle toevertrouwen maar kan haar te allen tijde ontheffen van haar taak.

De stafhouder of de controlecel kan zich laten bijstaan door een externe adviseur, na goedkeuring van de Stafhouder.

De controlecel heeft louter een controlebevoegdheid, waarbij zij uitsluitend rapporteert aan de stafhouder. De kosten van de controlecel vallen in principe ten laste van de balie waarvan de stafhouder de controle heeft gevraagd.

Indien de stafhouder of de controlecel onregelmatigheden vaststelt bij de gecontroleerde advocaat, kunnen de kosten op hem verhaald worden.

§ 7. Elke controle in een kantoor wordt uitgevoerd door een controlecel waarvan minstens één van de leden ook lid is van de betrokken balie. De controlecel bezorgt de resultaten van de controle aan de stafhouder van de betrokken advocaat en aan de Orde van Vlaamse Balies. De lokale balies bezorgen jaarlijks een verslag van de controles aan de Orde van Vlaamse Balies.

§ 8. De raad van bestuur van de Orde van Vlaamse Balies brengt jaarlijks aan de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies verslag uit over die controleactiviteiten. Dat verslag wordt uitgebracht zonder aanduiding van de namen van de gecontroleerde advocaten of van de gecontroleerde associaties of groeperingen van advocaten.

Art. 73 - beperking op het gebruik van contanten

§ 1. Dit artikel is van toepassing op advocaten ongeacht welke activiteit zij uitoefenen in het kader van hun beroepsactiviteit (en dus niet beperkt tot die activiteiten vermeld in artikel 67).

§ 2. Er kan geen enkele betaling in contanten worden verricht of ontvangen door een advocaat in het kader van zijn beroepsactiviteit voor meer dan 3.000 euro of de tegenwaarde ervan in een andere munteenheid, in het kader van een verrichting of een geheel van verrichtingen waartussen een verband lijkt te bestaan.

De bepaling voorzien in het eerste lid is niet van toepassing op de verkoop van onroerende goederen bedoeld in artikel 66 van de Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten waarbij een toelating verbod op contanten geldt.

BIJLAGE 1. - WITWASVERPLICHTINGEN

Boek I. - Algemene bepalingen

Titel 1. - Definities

Art. 1.

Voor de toepassing van de Codex, wordt beschouwd als "witwassen van geld":

1° de omzetting of overdracht van geld of andere goederen, wetende dat deze zijn verworven uit een criminele activiteit of uit deelneming aan een dergelijke activiteit, met het oogmerk de illegale herkomst ervan te verhelen of te verhullen of een persoon die bij een dergelijke activiteit is betrokken, te helpen aan de juridische gevolgen van de daden van die persoon te ontkomen;

2° het verhelen of verhullen van de werkelijke aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing, rechten op of de eigendom van geld of goederen, wetende dat deze verworven zijn uit een criminele activiteit of uit deelneming aan een dergelijke activiteit;

3° de verwerving, het bezit of het gebruik van geld of goederen, wetende, op het tijdstip van ontvangst, dat deze voorwerpen zijn verworven uit een criminele activiteit of uit deelneming aan een dergelijke activiteit;

4° deelneming aan, medeplichtigheid aan, poging tot, hulp aan, aanzetten tot, vergemakkelijken van, of het geven van raad met het oog op het begaan van één van de in de punten 1°, 2° en 3° bedoelde daden.

Art. 2.

Voor de toepassing van de Codex, wordt beschouwd als “financiering van terrorisme”: de verstrekking of verzameling van geldmiddelen en andere vermogensbestanddelen, op welke wijze ook, rechtstreeks of onrechtstreeks, met het oogmerk dat deze worden gebruikt of in de wetenschap dat zij, geheel of gedeeltelijk, zullen worden gebruikt door een terroristische organisatie, of door een terrorist die alleen handelt, zelfs zonder enige band met een bijzondere terroristische daad.

Art. 3.

Voor de toepassing van de Codex, wordt verstaan onder:

- 1° «WG/FT»: het witwassen van geld en de financiering van terrorisme;
- 2° “WG/FTP”: het witwassen van geld, de financiering van terrorisme en de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens;
- 3° “Richtlijn 2015/849”: Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie;
- 4° “uitvoeringsmaatregelen van Richtlijn 2015/849”: de uitvoeringsmaatregelen bedoeld in de artikelen 10 tot en met 15 van Verordeningen (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 1094/2010 en (EU) nr. 1095/2010;
- 5° “Europese verordening betreffende geldovermakingen”:
  - a) tot en met 25 juni 2017, Verordening (EG) nr. 1781/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 15 november 2006 betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie over de betaler;
  - b) vanaf 26 juni 2017, Verordening (EU) 2015/847 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1781/2006;
- 6° “Bindende bepalingen betreffende financiële embargo’s”: de verplichtingen inzake financiële embargo’s, bevrozingen van tegoeden en andere beperkende maatregelen en de waakzaamheidsplichten in het kader van de strijd tegen terrorisme, financiering van terrorisme of financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens opgelegd in Europese verordeningen, in de besluitwet van 6 oktober 1944 ter inrichting van de controle op alle mogelijke overdrachten van goederen en waarden tussen België en het buitenland, in de wet van 11 mei 1995 inzake de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties, in de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten, in de besluiten en reglementen genomen ter uitvoering van deze wetten, in het koninklijk besluit van 28 december 2006 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen de financiering van het terrorisme, of in de besluiten en reglementen genomen ter uitvoering van dit koninklijk besluit;
- 7° “lidstaat”: een staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (EER);
- 8° “derde land”: een staat die geen partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte;
- 9° “derde land met een hoog risico”: een derde land waarvan de WG/FT-regelgeving door de Europese Commissie is aangemerkt, overeenkomstig artikel 9 van Richtlijn 2015/849, als een regelgeving die strategische tekortkomingen vertoont die een aanzienlijke bedreiging vormen voor het financiële stelsel van de Europese Unie, of dat door de Financiële Actiegroep, het Ministerieel Comité voor de coördinatie van de strijd tegen het witwassen van geld van illegale afkomst, de Nationale Veiligheidsraad of de onderworpen entiteiten is aangemerkt als een land met een hoog geografisch risico;
- 10° “Financiële Actiegroep” of “FAG”: de intergouvernementele instelling voor de uitwerking van internationale normen ter bestrijding van WG/FTP;
- 11° “Europese toezichthoudende autoriteiten”: de autoriteit opgericht bij Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie, de autoriteit opgericht bij Verordening (EU) nr. 1094/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese

toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/79/EG van de Commissie, en de autoriteit opgericht bij Verordening (EU) nr. 1095/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese autoriteit voor effecten en markten), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/77/EG van de Commissie, hierna te noemen de “ETA’s”;

12° “Ministerieel Comité voor de coördinatie van de strijd tegen het witwassen van geld van illegale afkomst”: het ministerieel comité opgericht bij het koninklijk besluit van 23 juli 2013 houdende oprichting van het Ministerieel Comité en van het College voor de coördinatie van de strijd tegen het witwassen van geld van illegale afkomst, dat verantwoordelijk is voor de vaststelling en de coördinatie van de algemene politiek inzake de strijd tegen het witwassen van geld van illegale afkomst en voor de bepaling van de prioriteiten van de diensten die op dat vlak werkzaam zijn;

13° “Nationale Veiligheidsraad”: de nationale Raad opgericht bij het koninklijk besluit van 25 januari 2015 tot oprichting van de Nationale Veiligheidsraad verantwoordelijk voor de coördinatie van de strijd tegen de financiering van terrorisme en de proliferatie van massavernietigingswapens;

14° “coördinatieorganen”: het Ministerieel Comité voor de coördinatie van de strijd tegen het witwassen van geld van illegale afkomst en de Nationale Veiligheidsraad;

15° “financiële inlichtingeneenheid”: een financiële inlichtingeneenheid opgericht door een lidstaat overeenkomstig artikel 32 van Richtlijn 2015/849 of een gelijkwaardige financiële inlichtingeneenheid opgericht door een derde land, hierna “FIE” genoemd;

16° “CFI”: de Cel voor financiële informatieverwerking bedoeld in artikel 76;

17° “toezichtautoriteiten”: de Stafhouder van de Orde waartoe de advocaat behoort;

18° “de Stafhouder van de Orde waartoe de advocaat behoort”: wordt bepaald op basis van de advocaat die dominus litis is op het betrokken dossier (voor de toepassing van deze bijlage wordt deze verder aangeduid als “de Stafhouder”);

19° “onderworpen entiteit”: een onderworpen entiteit als bedoeld in artikel 5, §§ 1 en 4 van de Wet;

20° “in een andere lidstaat of in een derde land gevestigde onderworpen entiteit”: een onderworpen entiteit die in een andere lidstaat of in een derde land een dochteronderneming, een bijkantoor of een andere vestigingsvorm heeft via agenten of distributeurs die haar daar op permanente wijze vertegenwoordigen;

21° “onderworpen entiteit die onder het recht van een andere lidstaat ressorteert”: een onderworpen entiteit als bedoeld in artikel 2, lid 1, van Richtlijn 2015/849, die onderworpen is aan de wettelijke en reglementaire bepalingen van een andere lidstaat waarmee deze richtlijn wordt omgezet;

22° “onderworpen entiteit die onder het recht van een derde land ressorteert”: een natuurlijke of rechtspersoon die een activiteit uitoefent als bedoeld in artikel 2, lid 1, van Richtlijn 2015/849, die gevestigd is in een derde land en die onderworpen is aan de wettelijke en reglementaire bepalingen ter bestrijding van WG/FT;

23° “groep”: een groep van ondernemingen die bestaat uit ondernemingen die met elkaar verbonden zijn door een betrekking in de zin van artikel 22 van Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad, evenals de bijkantoren van die verbonden ondernemingen die gevestigd zijn in een andere lidstaat dan deze laatste of in een derde land;

24° “criminele activiteit”: iedere vorm van betrokkenheid bij het plegen van een misdrijf dat in verband staat met:

a) terrorisme of de financiering van terrorisme;

b) georganiseerde misdaad;

c) illegale drughandel;

d) illegale handel in wapens, goederen en koopwaren met inbegrip van antipersoonsmijnen en/of submunitie;

e) mensensmokkel;

f) mensenhandel;

- g) exploitatie van de prostitutie;
- h) illegaal gebruik bij dieren van stoffen met hormonale werking of illegale handel in dergelijke stoffen;
- i) illegale handel in menselijke organen of weefsels;
- j) fraude ten nadele van de financiële belangen van de Europese Unie;
- k) ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd;
- l) sociale fraude;
- m) verduistering door personen die een openbare functie uitoefenen en corruptie;
- n) ernstige milieucriminaliteit;
- o) namaak van muntstukken of bankbiljetten;
- p) namaak van goederen;
- q) zeeroverrij;
- r) een beursmisdrijf;
- s) het onwettig openbaar aantrekken van spaargeld;
- t) het verlenen van bankdiensten, financiële diensten, verzekeringsdiensten of geldovermakingsdiensten, of valutahandel, of enige andere gereguleerde activiteit, zonder over de voor die activiteiten vereiste vergunning te beschikken of aan de toegangsvoorwaarden te voldoen;
- u) oplichting;
- v) misbruik van vertrouwen;
- w) misbruik van vennootschapsgoederen;
- x) een gijzeling;
- y) een diefstal;
- z) afpersing;

aa) de staat van faillissement;

bb) informaticabedrog;

25° “goederen”: activa van welke aard ook, hetzij roerend hetzij onroerend, hetzij lichamelijk hetzij onlichamelijk, en rechtsbescheiden of -instrumenten in gelijk welke vorm, ook elektronisch en digitaal, waaruit de eigendom of andere rechten ten aanzien van deze activa blijken;

26° “levensverzekeringsovereenkomst”: een levensverzekeringsovereenkomst in de zin van deze die vallen onder tak 21 als bedoeld in bijlage II van de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen, of een verzekeringsovereenkomst waarbij het beleggingsrisico door de verzekeringnemer wordt gedragen;

27° “trust”: een rechtsverhouding die door een rechtshandeling van de oprichter in het leven wordt geroepen (“express trust”), als bedoeld in artikel 122 van de wet van 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht;

28° “uiteindelijke begunstigde”: de natuurlijke perso(o)n(en) die de uiteindelijke eigenaar is (zijn) van of zeggenschap heeft (hebben) over de cliënt, de lasthebber van de cliënt of de begunstigde van levensverzekeringsovereenkomsten en/of de natuurlijke perso(o)n(en) voor wiens/wier rekening een verrichting wordt uitgevoerd of een zakelijke relatie wordt aangegaan.

Worden beschouwd als personen die de uiteindelijke eigenaar zijn van of zeggenschap hebben over de cliënt, de lasthebber van de cliënt of de begunstigde van levensverzekeringsovereenkomsten:

a) in het geval van vennootschappen:

i) de natuurlijke perso(o)n(en) die rechtstreeks of onrechtstreeks een toereikend percentage van de stemrechten of van het eigendomsbelang in deze vennootschap houden, met inbegrip van het houden van aandelen aan toonder.

Een door een natuurlijke persoon gehouden belang van meer dan vijftientig procent van de stemrechten of van meer dan vijftientig procent van de aandelen of het kapitaal van de vennootschap, geldt als een indicatie van een toereikend percentage van de stemrechten of van het direct belang in de zin van het eerste lid.

Een belang gehouden door een vennootschap die onder zeggenschap staat van één of meerdere natuurlijke perso(o)n(en), of van meerdere vennootschappen die onder zeggenschap staan van dezelfde natuurlijke persoon of natuurlijke personen, van meer dan vijftientig procent van de aandelen of van meer dan

vijfentwintig procent van het kapitaal van de vennootschap, geldt als indicatie van een toereikend onrechtstreeks belang in de zin van het eerste lid;

ii) de natuurlijke perso(o)n(en) die zeggenschap heeft/hebben over deze vennootschap via andere middelen. De uitoefening van zeggenschap via andere middelen kan met name worden vastgesteld volgens de criteria bedoeld in artikel 22, leden 1 tot en met 5, van Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad;

iii) de natuurlijke persoon of personen die beho(o)rt(en) tot het hoger leidinggevend personeel, indien na uitputting van alle mogelijke middelen en op voorwaarde dat er geen gronden voor verdenking bestaan, geen van de personen als bedoeld onder i) of ii) is geïdentificeerd, of indien er enige twijfel bestaat of de geïdentificeerde persoon of personen de uiteindelijke begunstigde(n) is, respectievelijk zijn;

b) in het geval van fiducieën of trusts:

i) de oprichter;

ii) de fiduciebeheerder(s) of trustee(s);

iii) de eventuele protector;

iv) de begunstigen, of wanneer de personen die de begunstigen van de fiducie of van de trust zijn, nog niet werden aangeduid, de categorie van personen in wier hoofdzakelijk belang de fiducie of de trust werd opgericht of werkzaam is;

v) elke andere natuurlijke persoon die wegens het feit dat hij directe of indirecte eigenaar is of via andere middelen, uiteindelijke zeggenschap over de fiducie of de trust uitoefent;

c) In het geval van (internationale) verenigingen zonder winstoogmerk en van stichtingen:

i) de personen, respectievelijk bedoeld in artikel 13, eerste lid, artikel 34, § 1, en artikel 49, tweede lid, van de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen, die lid zijn van de raad van bestuur;

ii) de personen die gemachtigd zijn de vereniging te vertegenwoordigen overeenkomstig artikel 13, vierde lid, van dezelfde wet;

iii) de personen belast met het dagelijks bestuur van de (internationale) vereniging of stichting, bedoeld respectievelijk in artikel 13bis, eerste lid, artikel 35, eerste lid, en artikel 49, tweede lid, van dezelfde wet;

iv) de stichters van een stichting, bedoeld in artikel 27, eerste lid, van dezelfde wet;

v) de natuurlijke personen of, wanneer deze personen nog niet werden aangeduid, de categorie van natuurlijke personen in wier hoofdzakelijk belang de (internationale) vereniging zonder winstoogmerk of stichting werd opgericht of werkzaam is;

vi) elke andere natuurlijke persoon die via andere middelen uiteindelijke zeggenschap over de (internationale) vereniging of stichting uitoefent;

d) In het geval van juridische constructies die vergelijkbaar zijn met fiducieën of trusts, de natuurlijke persoon of personen die gelijkwaardige of soortgelijke functies als onder b) bekleedt of bekleden;

Worden beschouwd als natuurlijke perso(o)n(en) voor wiens/wier rekening een verrichting wordt uitgevoerd of een zakelijke relatie wordt aangegaan, de natuurlijke personen die voordeel behalen of zullen behalen uit deze verrichting of zakelijke relatie en in rechte of in feite, rechtstreeks of onrechtstreeks, beschikken over de bevoegdheid om te beslissen over de uitvoering van die verrichting of het aangaan van die zakelijke relatie en/of de modaliteiten ervan te bepalen of ermee in te stemmen;

29° "politiek prominente persoon": een natuurlijk persoon die een prominente publieke functie bekleedt of bekleed heeft, en met name:

a) staatshoofden, regeringsleiders, ministers en staatssecretarissen;

b) parlementsleden of leden van soortgelijke wetgevende organen;

c) leden van bestuurslichamen van politieke partijen;

d) leden van hooggerechtshoven, grondwettelijke hoven of van andere hoge rechterlijke instanties, met inbegrip van administratieve rechterlijke instanties, die arresten wijzen waartegen geen beroep openstaat, behalve in uitzonderlijke omstandigheden;

- e) leden van rekenkamers of van raden van bestuur van centrale banken;
  - f) ambassadeurs, consuls, zaakgelastigden en hoge officieren van de strijdkrachten;
  - g) leden van het leidinggevend, toezichhoudend of bestuurslichaam van overheidsbedrijven;
  - h) bestuurders, plaatsvervangend bestuurders en leden van de raad van bestuur of bekleeders van een gelijkwaardige functie bij een internationale organisatie;
- 30° “familielid”:
- a) de echtgenoot of een persoon die als gelijkwaardig met de echtgenoot wordt aangemerkt;
  - b) de kinderen en de echtgenoten van die kinderen of de personen die als gelijkwaardig met de echtgenoot worden aangemerkt;
  - c) de ouders;
- 31° “personen bekend als naaste geassocieerden”:
- a) natuurlijke personen die samen met een politiek prominente persoon de uiteindelijke begunstigen zijn van een entiteit bedoeld in 27°, a), b), c), of d), of waarvan bekend is dat zij met een politiek prominente persoon andere nauwe zakelijke relaties hebben;
  - b) natuurlijke personen die als enige de uiteindelijke begunstigen zijn van een entiteit bedoeld in 27°, a), b), c) of d), waarvan bekend is dat deze in feite werd opgericht ten behoeve van een politiek prominente persoon;
- 32° “leidinggevende advocaten”: advocaten met voldoende kennis van de blootstelling van hun instelling aan het WG/FT-risico en die een voldoende hoge hiërarchische positie bekleden om beslissingen te nemen die van invloed zijn op die blootstelling, zonder dat het noodzakelijk gaat om een lid van het wettelijk bestuursorgaan;
- 33° “internationale organisatie”: een midden- of belangenassociatie opgericht bij een internationale overeenkomst tussen Staten, voorzien in voorkomend geval van gemeenschappelijke organen, die rechtspersoonlijkheid bezit en onderworpen is aan een rechtsstelsel onderscheiden van dat van de leden;
- 34° “zakelijke relatie”: een professionele of commerciële relatie die wordt aangegaan met een cliënt en waarvan wordt aangenomen dat zij enige tijd zal duren:
- a) indien deze zakelijke relatie voortvloeit uit het sluiten van een overeenkomst ter uitvoering waarvan de partijen gedurende een bepaalde of onbepaalde termijn verschillende opeenvolgende verrichtingen zullen uitvoeren of waardoor een aantal doorlopende verbintenissen ontstaan; of
  - b) indien deze zakelijke relatie voortvloeit uit het feit dat een cliënt regelmatig een beroep doet, zonder een overeenkomst te sluiten als bedoeld onder a), op eenzelfde onderworpen entiteit voor de uitvoering van verschillende opeenvolgende verrichtingen;
- 35° “managementverantwoordelijkheden”: de verantwoordelijkheden toegekend aan personen die directiefuncties uitoefenen in een onderworpen entiteit door of krachtens een wettelijke bepaling, de statuten, of een toekenning van bevoegdheden door de betrokken entiteit;
- 36° “managementfuncties”: de functies van lid van een wettelijk bestuurs- of beheersorgaan van de betrokken onderworpen entiteit, met name, de functies van bestuurder, zaakvoerder, afgevaardigde bij de dagelijkse werking, lid van het directiecomité, de directieraad of van de raad van toezicht, en alle functies die de bevoegdheid inhouden om deze onderworpen entiteit te kunnen verbinden en haar te vertegenwoordigen ten aanzien van derden, met name de overheidsinstanties, inbegrepen de CFI en de toezichhoudende autoriteit bevoegd ten aanzien van de onderworpen entiteit;
- 37° “de Wet”: de Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten
- 38°: “samenwerkingsverband”: duurzame samenwerking zoals omschreven in artikel 170 van de Codex;
- 39°: “kantoor”: de leden van een samenwerkingsverband en al hun medewerkers en stagiairs die vast of ten minste regelmatig samenwerken met de advocaat en of het samenwerkingsverband;
- 40°: “advocaat”: zowel de de individuele advocaat als het kantoor waarvan de individuele advocaat deel uitmaakt;

Titel 2. - Risicogebaseerde benadering

Art. 4.

§ 1. Behoudens andersluidende bepalingen gaat de advocaat, overeenkomstig de bepalingen van de Wet, over tot de tenuitvoerlegging op gedifferentieerde wijze van de preventieve maatregelen bedoeld in boek II, in functie van hun evaluatie van de WG/FT-risico's.

§ 2. In een kantoor dat in totaal meer dan 25 advocaten, medewerkers en stagiairs telt, worden deze maatregelen uitgeoefend en georganiseerd op kantooniveau. Elke raad van de Orde kan gemotiveerd afwijken van voormeld aantal door bepaalde kantoren met minder dan of gelijk aan 25 advocaten, medewerkers en stagiairs ook onder toepassing van dit lid te brengen.

BOEK II. - VERPLICHTINGEN VAN DE ADVOCAAAT INZAKE DE VOORKOMING VAN HET WITWASSEN VAN GELD EN DE FINANCIERING VAN TERRORISME

Titel 1. - Organisatie en interne controle

Hoofdstuk 1. - Organisatie en interne controle van de advocaat

Art. 5.

§ 1. De advocaat ontwikkelt passende doeltreffende gedragslijnen, procedures en interne controlemaatregelen toe die evenredig zijn met zijn aard en omvang:

1° om te voldoen aan de bepalingen van de Wet, van de besluiten en reglementen genomen ter uitvoering ervan en van de uitvoeringsmaatregelen van Richtlijn 2015/849, en om de op het niveau van de Europese Unie, België en de advocaat en/of het kantoor zelf geïdentificeerde desbetreffende risico's te beperken en effectief te beheren;

2° om in voorkomend geval te voldoen aan de bepalingen van de Europese verordening betreffende geldovermakingen;

3° om te voldoen aan de bindende bepalingen betreffende financiële embargo's.

§ 2. De gedragslijnen, procedures en interne controlemaatregelen bedoeld in paragraaf 1 omvatten:

1° de ontwikkeling van gedragslijnen, procedures en interne controlemaatregelen betreffende, met name, de risicobeheermodellen, de cliëntacceptatie, cliëntenonderzoek, de waakzaamheid ten aanzien van de cliënten en de verrichtingen, de melding van vermoedens, bewaring van bewijsstukken, de interne controle, alsook het beheer van de naleving van de verplichtingen bepaald in de Wet en de besluiten en reglementen genomen ter uitvoering ervan, de Europese verordening betreffende geldovermakingen en de beperkende maatregelen bedoeld in paragraaf 1, 3°;

2° voor zover passend gezien de aard en de omvang van de advocaat en onverminderd de verplichtingen die door of krachtens andere wettelijke bepalingen zijn vastgelegd:

a) een onafhankelijke auditfunctie om de in 1° bedoelde gedragslijnen, procedures en interne controlemaatregelen te testen;

b) procedures om bij de aanwerving en de aanstelling van personeelsleden of medewerkers en stagiairs van het kantoor na te gaan of deze personen blijken te geven van passende betrouwbaarheid, rekening houdend met de risico's die verbonden zijn aan de uit te voeren opdrachten en functies;

3° het sensibiliseren van de personeelsleden en medewerkers en stagiairs van de advocaat en voor de WG/FT-risico's en de opleiding van deze personen inzake de maatregelen voor de beperking van dergelijke risico's.

§ 3. De advocaat legt de gedragslijnen, procedures en interne controlemaatregelen die ze instellen op grond van paragraaf 1, ter goedkeuring voor aan de leidinggevende advocaten.

§ 4. De advocaat vergewist zich van de geschiktheid en de doeltreffendheid van de maatregelen genomen om te voldoen aan dit artikel en verbetert deze maatregelen in voorkomend geval.

Art. 6.

§ 1. De advocaat die rechtspersoon is, wijst, onder de leden van zijn wettelijk bestuursorgaan of, in voorkomend geval, van zijn effectieve leiding, de verantwoordelijke persoon aan, op het hoogste niveau, om te waken over de toepassing en de naleving van de bepalingen van de Wet en de besluiten en reglementen genomen ter uitvoering ervan en, in voorkomend geval, van de bestuursrechtelijke beslissingen genomen op

grond van deze bepalingen, van de Europese verordening betreffende geldovermakingen en van de beperkende maatregelen bedoeld in artikel 5, § 1, 3°.

Wanneer de advocaat een natuurlijke persoon is, worden de in het eerste lid bedoelde functies door die persoon uitgeoefend.

§ 2. Onverminderd paragraaf 3, wijst de advocaat daarnaast één of meerdere personen aan die belast zijn met het toezicht op de tenuitvoerlegging van de gedragslijnen, procedures en internecontrolemaatregelen bedoeld in artikel 5, met de analyse van de atypische verrichtingen en met de opstelling van de desbetreffende schriftelijke verslagen overeenkomstig de artikelen 34 en 35 teneinde er zo nodig een passend gevolg aan te geven krachtens artikel 36. Deze personen zorgen bovendien voor de sensibilisering en de opleiding van het personeel en de medewerkers en stagiairs overeenkomstig artikel 8.

Wanneer de advocaat een rechtspersoon is, wordt of worden de in het eerste lid bedoelde persoon of personen aangewezen door zijn wettelijk bestuursorgaan of zijn effectieve leiding.

De advocaat gaat voorafgaandelijk na of de in het eerste lid bedoelde persoon of personen beschikken over:

1° de nodige professionele betrouwbaarheid om hun functies integer uit te oefenen;

2° de passende deskundigheid, kennis van het Belgisch wettelijk en reglementair kader inzake de voorkoming van WG/FTP, de beschikbaarheid, het hiërarchisch niveau en de bevoegdheden binnen de entiteit, die nodig zijn voor de effectieve, onafhankelijke en autonome uitoefening van deze functies;

3° de bevoegdheid om op eigen initiatief aan het wettelijk bestuursorgaan of de effectieve leiding van de advocaat die een rechtspersoon is of aan de natuurlijke persoon die de hoedanigheid heeft van advocaat, alle noodzakelijke of nuttige maatregelen voor te stellen, met inbegrip van de inzet van de vereiste middelen om de conformiteit en doeltreffendheid van de interne maatregelen ter bestrijding van WG/FTP te waarborgen.

§ 3. Als dit verantwoord is om rekening te houden met de aard en de omvang van het kantoor, met name wat de rechtsvorm, de beleidsstructuur of het personeelsbestand betreft, kunnen de functies bedoeld in paragraaf 2 worden uitgeoefend door de persoon bedoeld in paragraaf 1.

Art. 7.

De advocaat ontwikkelt en legt passende procedures ten uitvoer die evenredig zijn met zijn aard en omvang, om zijn personeelsleden of zijn medewerkers en stagiairs in staat te stellen om aan de personen die aangewezen zijn op grond van artikel 6, via een specifiek, onafhankelijk en anoniem kanaal, de inbreuken bij het vervullen van de verplichtingen bepaald in dit boek, te melden.

Art. 8.

§ 1. De advocaat neemt maatregelen die evenredig zijn met zijn risico's, aard en omvang, om zijn personeelsleden waarvan de functie dat vereist, en zijn medewerkers en stagiairs bekend te maken met de bepalingen van deze wet en de besluiten en reglementen genomen ter uitvoering ervan, met inbegrip van de toepasselijke voorschriften inzake gegevensbescherming, en, in voorkomend geval, de verplichtingen bedoeld in artikel 5, § 1, 2° en 3°.

Hij zorgt ervoor dat de in het eerste lid bedoelde personen de gedragslijnen, procedures en internecontrolemaatregelen die overeenkomstig artikel 5, § 1, door de advocaat wordt toegepast, kennen en begrijpen en dat ze beschikken over de vereiste kennis aangaande de toepasselijke methodes en criteria om de verrichtingen te identificeren die verband kunnen houden met WG/FT, aangaande de wijze waarop moet worden gehandeld in een dergelijk geval, en aangaande de wijze waarop moet worden voldaan aan de verplichtingen bedoeld in artikel 5, § 1, 2° en 3°.

Ze vergewissen er zich bovendien van dat de personen bedoeld in het eerste lid op de hoogte zijn van de interne meldingsprocedures bedoeld in artikel 7 en de procedures voor de melding aan de Stafhouder.

§ 2. De maatregelen bedoeld in paragraaf 1 houden onder meer in dat de in het eerste lid van die paragraaf bedoelde personen deelnemen aan speciale permanente opleidingsprogramma's. Ze kunnen worden bepaald

rekening houdend met de door deze personen uitgeoefende functies bij de advocaat en met de WG/FT-risico's inzake waarmee ze geconfronteerd kunnen worden bij de uitoefening van deze functies.

Hoofdstuk 2. - Organisatie en interne controle binnen de groepen

Art. 9.

§ 1. De advocaat die deel uitmaakt van een groep moet de op groepsniveau geldende gedragslijnen en procedures ter voorkoming van WG/FT toepassen, daaronder met name inbegrepen de gedragslijnen inzake gegevensbescherming en de gedragslijnen en procedures voor het delen van informatie binnen de groep ten behoeve van de strijd tegen WG/FT.

De in een andere lidstaat of in een derde land gevestigde onderworpen entiteiten zorgen ervoor dat deze gedragslijnen en procedures doeltreffend worden toegepast in hun vestigingen in die andere lidstaat en dat derde land.

§ 2. De in een andere lidstaat gevestigde onderworpen entiteiten, moeten erop toezien dat hun vestigingen de nationale bepalingen van die andere lidstaat ter omzetting van Richtlijn 2015/849 eerbiedigen.

§ 3. De in een derde land gevestigde onderworpen entiteiten moeten erop toezien dat hun vestigingen in dat derde land de nationale bepalingen van dat land eerbiedigen die voorzien in minimumvoorschriften inzake de strijd tegen WG/FT die minstens even streng zijn als die waarin de Wet voorziet.

De samenwerkingsverbanden die in één van de derde landen zijn gevestigd waar de minimumvoorschriften inzake de strijd tegen WG/FT minder streng zijn dan die waarin deze wet voorziet, moeten erop toezien dat hun vestigingen de in deze wet bepaalde voorschriften, met inbegrip van de voorschriften inzake gegevensbescherming, toepassen voor zover het recht van het betrokken derde land dit toestaat.

Indien het volgens het recht van een derde land niet is toegestaan dat de krachtens paragraaf 1 voorgeschreven gedragslijnen en procedures worden toegepast, ziet de advocaat erop toe dat de vestiging van het samenwerkingsverband waar hij deel van uitmaakt in dat derde land naast de lokale maatregelen verdere maatregelen neemt om het WG/FT-risico doeltreffend te beheersen en informeren zij de Stafhouder.

Art. 10.

Advocaten, associaties of groeperingen mogen geen bijkantoor of vertegenwoordigingskantoor openen in een land of gebied dat door de Koning is aangewezen met toepassing van artikel 54 van de Wet.

Zij mogen noch rechtstreeks noch onrechtstreeks een dochtervennootschap verwerven of oprichten die werkzaam is als onderworpen entiteit die gedomicilieerd, geregistreerd of gevestigd is in het bovenbedoelde land of gebied.

Titel 2. - Algemene risicobeoordeling

Art. 11.

De advocaat neemt passende maatregelen die evenredig zijn met zijn aard en omvang voor het identificeren en beoordelen van de WG/FT-risico's waaraan hij is blootgesteld, met name rekening houdend met de kenmerken van zijn cliënten, producten, diensten of verrichtingen die hij aanbiedt, de betrokken landen of geografische gebieden, en de leveringskanalen waarop een beroep wordt gedaan.

Bij zijn algemene risicobeoordeling bedoeld in het eerste lid, houdt hij ten minste rekening met de variabelen vermeld in lijst I. Hij kan bovendien rekening houden met de in lijst II vermelde factoren die wijzen op een potentieel lager risico, en houdt ten minste rekening met de in lijst III vermelde factoren die wijzen op een potentieel hoger risico.

Hij houdt eveneens rekening met de relevante bevindingen van het door de Europese Commissie overeenkomstig artikel 6 van Richtlijn 2015/849 opgemaakte verslag, met het verslag opgemaakt door de coördinatieorganen krachtens artikel 68, elk voor wat hen aanbelangt, evenals met alle relevante informatie waarover ze beschikken.

Art. 12.

De algemene risicobeoordeling bedoeld in artikel 11 wordt gedocumenteerd, bijgewerkt en ter beschikking gehouden van de Stafhouder.

De advocaat moet tegenover de Stafhouder kunnen aantonen dat de gedragslijnen, de procedures en de interne controlemaatregelen die hij vaststelt overeenkomstig artikel 5, in voorkomend geval met inbegrip van het cliëntacceptatiebeleid, in verhouding staan tot het geïdentificeerde WG/FT-risico.

De bijwerking van de algemene risicobeoordeling houdt in voorkomend ook in dat de individuele risicobeoordelingen bedoeld in artikel 14, § 2, eerste lid, worden bijgewerkt.

Art. 13.

De Stafhouder kan beslissen dat bepaalde gedocumenteerde risicobeoordelingen niet vereist zijn, indien de aan de betrokken activiteiten inherente specifieke risico's duidelijk en inzichtelijk zijn.

Titel 3. - Waakzaamheidsonderzoek ten aanzien van de cliënten en de verrichtingen

Hoofdstuk 1. - Algemene waakzaamheidsverplichtingen

Afdeling 1. - Algemene bepalingen

Art. 14.

§ 1. De advocaat neemt ten aanzien van zijn cliënten waakzaamheidsmaatregelen die bestaan in het volgende:
1° het identificeren en verifiëren van de identiteit van de personen bedoeld in afdeling 2, overeenkomstig de bepalingen van voornoemde afdeling;

2° beoordelen van de kenmerken van de cliënt en het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie of de occasionele verrichting en daartoe in voorkomend geval bijkomende informatie inwinnen, overeenkomstig de bepalingen van afdeling 3; en

3° een doorlopende waakzaamheid aan de dag leggen ten aanzien van de zakelijke relaties en verrichtingen, overeenkomstig de bepalingen van afdeling 4.

§ 2. De in paragraaf 1 bedoelde waakzaamheidsmaatregelen zijn gebaseerd op een individuele beoordeling van de WG/FT-risico's, rekening houdend met de bijzondere kenmerken van de cliënt en de zakelijke relatie of de betrokken verrichting. Deze individuele risicobeoordeling houdt bovendien rekening met de algemene risicobeoordeling bedoeld in artikel 11, eerste lid, evenals met de variabelen en factoren bedoeld in het tweede lid van hetzelfde artikel waarmee deze laatste met name rekening houdt.

Wanneer ze in het kader van hun individuele risicobeoordeling bedoeld in het eerste lid, gevallen van hoog risico identificeren, neemt de advocaat maatregelen van verhoogde waakzaamheid. Hij kan vereenvoudigde waakzaamheidsmaatregelen toepassen indien hij gevallen van laag risico identificeert.

De advocaat zorgt er in elk geval voor dat hij tegenover de Stafhouder kan aantonen dat de waakzaamheidsmaatregelen die hij toepast, in verhouding staan tot het geïdentificeerde WG/FT-risico.

Afdeling 2. - Verplichtingen tot identificatie en identiteitsverificatie

Onderafdeling 1. - Te identificeren personen

Art. 15.

§ 1. De advocaat identificeert en verifieert de identiteit van de cliënten:

1° met wie hij zakelijke relaties aangaat;

2° die occasioneel, buiten een zakelijke relatie bedoeld in 1°:

a) één of meerdere verrichtingen uitvoeren waartussen een verband lijkt te bestaan, voor een bedrag van 10.000 euro of meer; of

b) onverminderd de verplichtingen uit hoofde van de Europese verordening betreffende geldovermakingen, één of meerdere overschrijvingen of geldovermakingen verrichten, in de zin van die verordening, waartussen

een verband lijkt te bestaan, en voor een bedrag van meer dan 1.000 euro, of ongeacht het bedrag, wanneer de betrokken geldmiddelen door de advocaat contant of in anoniem elektronisch geld zijn ontvangen.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt een in België uitgevoerde overmaking van geld op de betaalrekening van een begunstigde niet beschouwd als een overschrijving of geldovermaking in de zin van de Europese verordening betreffende geldovermakingen, indien aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan:

i) de betrokken rekening uitsluitend de betaling van de prijs voor de levering van goederen of diensten maakt;
ii) de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde een onderworpen entiteit is;
iii) de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde de persoon die met de begunstigde een overeenkomst heeft gesloten voor de levering van goederen of diensten, via de begunstigde terug kan traceren aan de hand van een unieke transactiecode; en

iv) het bedrag van de geldovermaking niet hoger is dan 1.000 euro;

3° die niet onder 1° tot en met 2° vallen en ten aanzien van wie er een vermoeden van witwassen van geld of van financiering van terrorisme bestaat;

4° voor dewelke er wordt betwijfeld of de eerder verkregen cliëntidentificatiegegevens waarheidsgetrouw of juist zijn.

§ 2. Voor de toepassing van paragraaf 1, 2°, moet onder « verrichtingen waartussen een verband bestaat » worden verstaan verrichtingen die door een en dezelfde persoon worden uitgevoerd, die betrekking hebben op een en dezelfde verrichting van dezelfde aard die hetzelfde of een gelijkaardig doel hebben en die op dezelfde plaats worden uitgevoerd, ongeacht of die verrichtingen tegelijkertijd dan wel met korte tussenpozen worden uitgevoerd.

Art. 16.

In voorkomend geval identificeert de advocaat de lasthebber(s) van de cliënten bedoeld in artikel 15 en verifieert hij hun identiteit.

Art. 17.

§ 1. In voorkomend geval identificeert de advocaat de uiteindelijke begunstigde(n) van de cliënten bedoeld in artikel 15, en de uiteindelijke begunstigde(n) van de lasthebbers bedoeld in artikel 16, en neemt hij passende maatregelen om hun identiteit te verifiëren.

De identificatie van de uiteindelijke begunstigden overeenkomstig het eerste lid omvat het nemen van redelijke maatregelen om inzicht te verwerven in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt of lasthebber die een vennootschap, rechtspersoon, stichting, fiducie, trust of soortgelijke juridische constructie is.

§ 2. Paragraaf 1 is niet van toepassing indien de cliënt, de lasthebber van de cliënt, of een vennootschap die zeggenschap heeft over de cliënt of de lasthebber, een vennootschap is die genoteerd is op een gereguleerde markt, in de zin van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU, in een lidstaat of op een gereguleerde markt in een derde land waar de genoteerde vennootschap onderworpen is aan wettelijke bepalingen die gelijkwaardig zijn aan de bepalingen van de genoemde richtlijn en die met name vereisten tot openbaarmaking van de deelnemingen in de betrokken vennootschap opleggen die gelijkwaardig zijn aan die waarin het recht van de Europese Unie voorziet.

Onderafdeling 2. - Voorwerp van de identificatie en de identiteitsverificatie

Art. 18.

§ 1. Teneinde te voldoen aan hun verplichting tot identificatie van de personen bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17, verzamelt de advocaat relevante informatie over deze personen om ze met voldoende zekerheid

te kunnen onderscheiden van elke andere persoon, rekening houdend met het overeenkomstig artikel 14, § 2, eerste lid, geïdentificeerde risiconiveau.

§ 2. Onverminderd de in paragraaf 3 bedoelde omstandigheden die een laag risico vertegenwoordigen of de in paragraaf 4 bedoelde omstandigheden die een hoog risico vertegenwoordigen, is de relevante informatie bedoeld in paragraaf 1:

1° wanneer de identificatieverplichting betrekking heeft op een natuurlijke persoon, zijn naam, voornaam, geboortedatum en -plaats en, in de mate van het mogelijke, zijn adres;

2° wanneer de identificatieverplichting betrekking heeft op een rechtspersoon, zijn maatschappelijke naam, zijn maatschappelijke zetel, de lijst van de bestuurders en de bepalingen inzake de bevoegdheid om de rechtspersoon te verbinden;

3° wanneer de identificatieverplichting betrekking heeft op een trust, een fiducie of een soortgelijke juridische constructie, zijn benaming, de informatie bedoeld in 1° of 2° betreffende zijn trustee(s) of fiduciebeheerder(s), zijn oprichter(s), in voorkomend geval zijn protector(s), evenals de bepalingen inzake de bevoegdheid om de trust, de fiducie of de vergelijkbare juridische constructie te verbinden.

In afwijking van het eerste lid, 1°:

1° wanneer de identificatieverplichting betrekking heeft op een natuurlijke persoon in zijn hoedanigheid van uiteindelijke begunstigde, gebeurt de identificatie van zijn geboortedatum en -plaats in de mate van het mogelijke;

2° wanneer de identificatieverplichting betrekking heeft op natuurlijke personen in hun hoedanigheid van uiteindelijke begunstigen van een stichting, een (internationale) vereniging zonder winstoogmerk, een fiducie of een trust, of een vergelijkbare juridische constructie, die haar/zijn begunstigen aanwijst op basis van hun specifieke kenmerken of de specifieke categorie waartoe ze behoren, wint de advocaat voldoende informatie in betreffende de betrokken kenmerken of categorie om op het tijdstip van uitbetaling of op het tijdstip waarop de begunstigen hun definitieve rechten uitoefenen, in staat te zijn de identiteit vast te stellen van de natuurlijke personen die de uiteindelijke begunstigen zijn.

§ 3. Wanneer uit de individuele risicobeoordeling uitgevoerd overeenkomstig artikel 14, § 2, eerste lid, blijkt dat het risico verbonden aan de cliënt en de zakelijke relatie of aan de verrichting laag is, kan de advocaat de informatie die hij inwint, beperken ten opzichte van deze opgesomd in paragraaf 2. De ingewonnen informatie moet evenwel voldoende blijven om de betrokken persoon met voldoende zekerheid te kunnen onderscheiden van elke andere persoon.

§ 4. Wanneer uit de individuele risicobeoordeling uitgevoerd overeenkomstig artikel 14, § 2, eerste lid, blijkt dat het risico verbonden aan de cliënt en de zakelijke relatie of aan de verrichting hoog is, moet de advocaat zich er met verhoogde aandacht van vergewissen dat de op grond van paragraaf 2 ingewonnen informatie hem in staat stelt om de betrokken persoon op onbetwistbare wijze te onderscheiden van elke andere persoon. Indien nodig wint hij daartoe bijkomende informatie in.

Art. 19.

§ 1. Om te voldoen aan zijn verplichting tot verificatie van de identiteit van de personen bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17, toetst de advocaat alle of een deel van de identificatiegegevens die verzameld zijn op grond van artikel 18 aan één of meerdere bewijsstukken of betrouwbare en onafhankelijke informatiebronnen die deze gegevens kunnen bevestigen, om voldoende zekerheid te verkrijgen dat hij de betrokken personen kent. Daarbij moet de advocaat rekening houden met het overeenkomstig artikel 14, § 2, eerste lid, geïdentificeerde risiconiveau.

§ 2. Onverminderd de toepassing van de paragrafen 3 en 4, verifieert de advocaat alle op grond van artikel 18, § 2, verzamelde identificatiegegevens.

§ 3. Wanneer uit de individuele risicobeoordeling uitgevoerd overeenkomstig artikel 14, § 2, eerste lid, blijkt dat het risico verbonden aan de cliënt en de zakelijke relatie of aan de verrichting laag is, kan de advocaat de op grond van artikel 18 ingewonnen informatie die hij verifieert, beperken. De geverifieerde informatie moet evenwel voldoende blijven om de advocaat voldoende zekerheid te verschaffen over zijn kennis van de betrokken persoon.

§ 4. Wanneer uit de individuele risicobeoordeling uitgevoerd overeenkomstig artikel 14, § 2, eerste lid, blijkt dat het aan de cliënt en de zakelijke relatie of aan de verrichting verbonden risico hoog is, verifieert de advocaat alle informatie die hij heeft ingewonnen op grond van artikel 18, en vergewist hij zich er met verhoogde aandacht van dat de documenten en informatiebronnen waarop hij een beroep doet om deze informatie te verifiëren, hem een hoge mate van zekerheid verschaffen over zijn kennis van de betrokken persoon.

Art. 20.

De advocaat die toegang heeft tot het in artikel 73 van de Wet bedoeld centraal register van de uiteindelijke begunstigen, tot de gelijkwaardige registers die worden bijgehouden in andere lidstaten op grond van artikel 30, lid 3, van Richtlijn 2015/849 of in derde landen, of tot registers van de uiteindelijke begunstigen van trusts, fiducieën of gelijksoortige juridische constructies die worden bijgehouden in andere lidstaten op grond van artikel 31, lid 4, van Richtlijn 2015/849, of in derde landen baseert zich niet uitsluitend op de raadpleging van deze registers om te voldoen aan zijn verplichtingen inzake identificatie en verificatie van de identiteit van de uiteindelijke begunstigen van zijn cliënten, van de lasthebbers van zijn cliënten of de begunstigen van levensverzekeringsovereenkomsten. Hij neemt daartoe bijkomende maatregelen die evenredig zijn met overeenkomstig artikel 14, § 2, eerste lid, geïdentificeerde risiconiveau.

Onderafdeling 3. – Tijdstip van de identificatie en de identiteitsverificatie

Art. 21.

De advocaat voldoet aan zijn verplichting tot identificatie en verificatie van de identiteit van de cliënten bedoeld in artikel 15, § 1, en van de uiteindelijke begunstigen bedoeld in artikel 17, § 1, alvorens een zakelijke relatie aan te gaan met zijn cliënten of occasionele verrichtingen uit te voeren waarvoor hij is aangezocht.

De advocaat voldoet aan zijn verplichting tot identificatie en verificatie van de identiteit van de lasthebbers van de cliënten bedoeld in artikel 16 vooraleer deze lasthebbers gebruik maken van hun bevoegdheid om de cliënten die zij vertegenwoordigen te verbinden.

Art. 22.

In afwijking van artikel 21, eerste en tweede lid, mag de advocaat, onverminderd artikel 27, in bijzondere omstandigheden die limitatief zijn opgesomd in zijn interne procedures en voor zover het noodzakelijk is dat de uitoefening van de activiteiten niet wordt onderbroken, de identiteit van de personen bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 tijdens de zakelijke relatie verifiëren, indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1° uit de overeenkomstig artikel 14, § 2, eerste lid, uitgevoerde individuele risicobeoordeling blijkt dat de zakelijke relatie een laag WG/FT-risico vertegenwoordigt;

2° de verificatie van de identiteit van de betrokken personen wordt overeenkomstig artikel 19 zo spoedig mogelijk na het eerste contact met de cliënt verricht.

Onderafdeling 4. – Niet-nakoming van de verplichting tot identificatie en identiteitsverificatie

Art. 23.

§ 1. Wanneer de advocaat niet kan voldoen aan zijn verplichting tot identificatie en verificatie van een cliënt, zijn lasthebbers of zijn uiteindelijke begunstigen, binnen de termijnen omschreven in de artikelen 21 tot en met 22, mag hij met deze cliënt geen zakelijke relatie aangaan of verrichtingen voor hem uitvoeren. Hij beëindigt bovendien de zakelijke relatie die reeds werd aangegaan.

In de gevallen bedoeld in het eerste lid, onderzoekt de advocaat, overeenkomstig artikel 35, of de redenen waarom niet kan worden voldaan aan de in het eerste lid bedoelde verplichtingen, een vermoeden van WG/FT doen rijzen en of er reden is tot melding aan de Stafhouder.

§ 2. Paragraaf 1 is niet van toepassing op de advocaat, onder de strikte voorwaarde dat hij de rechtspositie van zijn cliënt bepaalt of deze cliënt verdedigt of vertegenwoordigt in of in verband met een rechtsgeding, met inbegrip van advies over het instellen of vermijden van een dergelijk rechtsgeding.

Afdeling 3. - Verplichting tot identificatie van de kenmerken van de cliënt en van het doel en de aard van de zakelijke relatie of van de occasionele verrichting

Art. 24.

§ 1. De advocaat neemt passende maatregelen om de kenmerken van de cliënt en het doel en de aard van de zakelijke relatie of de voorgenomen occasionele verrichting te beoordelen.

Hij vergewist zich er met name van dat hij beschikt over de informatie die nodig is voor de tenuitvoerlegging van het cliëntacceptatiebeleid bedoeld in artikel 5, voor de uitvoering van de verplichting tot doorlopende waakzaamheid ten aanzien van de zakelijke relaties en de verrichtingen, overeenkomstig afdeling 4, en voor de specifieke verplichting tot verhoogde waakzaamheid, overeenkomstig hoofdstuk 2.

Hij neemt met name redelijke maatregelen om te bepalen of de geïdentificeerde personen, met toepassing van afdeling 2, met inbegrip van de uiteindelijke begunstigde van de begunstigde van een levensverzekeringsovereenkomst, politiek prominente personen, familieleden van politiek prominente personen of personen bekend als naaste geassocieerden van politiek prominente personen zijn.

Deze informatie moet ten laatste worden verkregen op het tijdstip waarop de zakelijke relatie wordt aangegaan of de occasionele verrichting wordt uitgevoerd. De daartoe genomen maatregelen zijn evenredig met het overeenkomstig artikel 14, § 2, eerste lid, geïdentificeerd risiconiveau.

§ 3. Indien de advocaat niet kan voldoen aan zijn verplichting bedoeld in paragraaf 1, mag hij geen zakelijke relatie aangaan, noch een verrichting, in het bijzonder een verrichting via een bankrekening, voor de cliënt uitvoeren. Hij beëindigt bovendien de zakelijke relatie die reeds werd aangegaan.

In de gevallen bedoeld in het eerste lid onderzoekt de advocaat overeenkomstig artikel 35 of de redenen waarom niet kan worden voldaan aan de in paragraaf 1 bedoelde verplichting een vermoeden van WG/FT doen rijzen en of er reden is tot melding aan de CFI.

§ 4. Paragraaf 3 is niet van toepassing op de advocaat, onder de strikte voorwaarde dat hij de rechtspositie van zijn cliënt bepaalt of deze cliënt verdedigt of vertegenwoordigt in of in verband met een rechtsgeding, met inbegrip van advies over het instellen of vermijden van een dergelijk rechtsgeding.

Afdeling 4. - Verplichting tot doorlopende waakzaamheid

Art. 25.

§ 1. De advocaat legt ten aanzien van de zakelijke relatie een doorlopende waakzaamheid aan de dag die evenredig is met het overeenkomstig artikel 14, § 2, eerste lid, geïdentificeerd risiconiveau, wat met name het volgende inhoudt:

1° een aandachtig onderzoek van de verrichtingen uitgevoerd gedurende de zakelijke relatie en indien nodig van de oorsprong van de geldmiddelen, om te verifiëren of deze verrichtingen stroken met de kenmerken van de cliënt, het doel en de aard van de zakelijke relatie of de voorgenomen verrichting en met het risicoprofiel van de cliënt, om atypische verrichtingen op te sporen die moeten worden onderworpen aan een grondige analyse overeenkomstig artikel 35;

2° het actueel houden van de gegevens die worden bijgehouden overeenkomstig de afdelingen 2 en 3, met name wanneer elementen die relevant zijn voor de individuele risicobeoordeling bedoeld in artikel 14 worden gewijzigd.

De bijwerking van de gegevens bedoeld in het eerste lid, 2°, en van de verificatie van deze gegevens wordt verricht overeenkomstig de artikelen 18 tot en met 20.

In het kader van de bijwerking van de informatie die hij over zijn cliënten bijhoudt, neemt de advocaat maatregelen als bedoeld in artikel 30, § 1, 1°, die hem in staat stellen om onder zijn cliënten, de personen te identificeren die politiek prominente personen zijn geworden, familieleden van politiek prominente personen of personen bekend als naaste geassocieerden van politiek prominente personen; in voorkomend geval beslist

de leidinggevende advocaten om de zakelijke relatie al dan niet voort te zetten en zijn de andere maatregelen van verhoogde waakzaamheid bedoeld in artikel 30, § 1, van toepassing.

Onverminderd artikel 12, derde lid, impliceert de bijwerking van de informatie overeenkomstig het derde lid, indien dit noodzakelijk is, dat de individuele risicobeoordeling bedoeld in artikel 14, § 2, eerste lid, eveneens wordt bijgewerkt ten aanzien van de betrokken cliënten en in voorkomend geval, dat de draagwijdte van de getroffen maatregelen van doorlopende waakzaamheid wordt aangepast.

§ 2. Indien de advocaat redenen heeft om aan te nemen dat hij niet zal kunnen voldoen aan zijn verplichting bedoeld in paragraaf 1, mag hij geen zakelijke relatie aangaan, noch een verrichting voor de cliënt uitvoeren. Wanneer hij, ten aanzien van bestaande klanten niet kan voldoen aan die verplichting, beëindigt hij de zakelijke relatie die reeds werd aangegaan of past hij in voorkomend geval de alternatieve beperkende maatregelen toe bedoeld in artikel 23, § 1, derde lid.

In de gevallen bedoeld in het eerste lid onderzoekt de advocaat, overeenkomstig artikel 35, of de redenen waarom niet kan worden voldaan aan de in het eerste lid bedoelde verplichting, een vermoeden van WG/FT doen rijzen en of er reden is tot melding aan de Stafhouder.

§ 3. Paragraaf 2 is niet van toepassing op de advocaat, onder de strikte voorwaarde dat hij de rechtspositie van zijn cliënt bepaalt of deze cliënt verdedigt of vertegenwoordigt in of in verband met een rechtsgeding, met inbegrip van advies over het instellen of vermijden van een dergelijk rechtsgeding.

Art. 26.

Elke advocaat zorgt ervoor dat zijn personeelsleden, alsook zijn medewerkers of stagiairs die een verrichting die ze als atypisch beschouwen in de zin van artikel 25, § 1, 1°, of het feit dat ze niet kunnen voldoen aan de waakzaamheidsverplichtingen bedoeld in de artikelen 23, § 1, 24, § 3, en 25, § 2, intern melden, worden beschermd tegen elke bedreiging of daad van agressie, en in het bijzonder tegen nadelig of discriminerend optreden van de werkgever.

Hoofdstuk 2. - Bijzondere gevallen van verhoogde waakzaamheid

Art. 27.

In de gevallen bedoeld in artikel 22 maken de maatregelen genomen voor de verificatie van de identiteit van de personen bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17, en de in het kader van de zakelijke relatie uitgevoerde verrichtingen het voorwerp uit van een verhoogde waakzaamheid totdat de identiteit van alle betrokken personen werd geverifieerd. Voor elke anomalie, met inbegrip van de onmogelijkheid om de identiteit van genoemde personen zo spoedig mogelijk te verifiëren, wordt een analyse verricht en wordt een schriftelijk verslag opgesteld als bedoeld in artikel 34.

Art. 28.

De advocaat past maatregelen van verhoogde waakzaamheid toe in het kader van zijn relaties met natuurlijke of rechtspersonen of met juridische constructies, zoals trusts of fiducieën, die gevestigd zijn in een derde land met een hoog risico.

De advocaat die bijkantoren of meerderheidsdochters heeft opgericht in derde landen met een hoog risico mag deze, op basis van een bijzondere risicobeoordeling, toestaan niet automatisch maatregelen van verhoogde waakzaamheid toe te passen, op voorwaarde dat hij zich ervan vergewist dat de betrokken bijkantoren en dochters volledig voldoen aan de op groepsniveau geldende gedragslijnen en procedures, overeenkomstig artikel 9.

Art. 29.

De advocaat past maatregelen van verhoogde waakzaamheid toe, inzonderheid rekening houdend met het risico op het witwassen van geld afkomstig uit al dan niet georganiseerde ernstige fiscale fraude als bedoeld in artikel 3, 23°, k):

1° ten aanzien van de verrichtingen, met inbegrip van het in ontvangst nemen van geldmiddelen, die verband houden met een Staat zonder of met een lage belasting die opgenomen is in de lijst die bij koninklijk besluit

is vastgesteld overeenkomstig artikel 307, § 1, zevende lid, van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992; en

2° ten aanzien van de zakelijke relaties in het kader waarvan er verrichtingen worden uitgevoerd, daaronder begrepen het in ontvangst nemen van geldmiddelen, die verband houden met een Staat bedoeld in punt 1°, of waarbij natuurlijke of rechtspersonen of juridische constructies, zoals trusts of fiducieën, die gevestigd zijn in een dergelijke Staat of die onder het recht van een dergelijke Staat ressorteren, betrokken zijn.

Art. 30.

§ 1. De advocaat die verrichtingen uitvoert of zakelijke relaties aangaat met politiek prominente personen, familieleden van politiek prominente personen of personen bekend als naaste geassocieerden van politiek prominente personen, neemt naast de waakzaamheidsmaatregelen ten aanzien van de cliënten, als bepaald in hoofdstuk 1, maatregelen die bestaan in:

1° onverminderd artikel 5, het beschikken over passende risicobeheersystemen, inclusief passende, op het risico afgestemde procedures, om te bepalen of de cliënt, een lasthebber van de cliënt of de uiteindelijke begunstigde van de cliënt, een politiek prominente persoon is of is geworden;

2° in geval van zakelijke relaties met politiek prominente personen, het toepassen van de volgende maatregelen:

a) toestemming verkrijgen van de leidinggevende advocaten om zakelijke relaties met dergelijke personen aan te gaan of voort te zetten;

b) passende maatregelen nemen om de oorsprong vast te stellen van het vermogen en van de geldmiddelen die bij zakelijke relaties of verrichtingen met dergelijke personen worden gebruikt;

c) een verscherpt toezicht uitoefenen op de zakelijke relatie.

§ 2. Indien aan een politiek prominente persoon door een lidstaat of een derde land, of door een internationale organisatie, niet langer een prominente publieke functie is toevertrouwd, houdt de advocaat rekening, gedurende ten minste twaalf maanden, met het door die persoon gevormde aanhoudende risico en past hij op de beoordeling van dat risico gebaseerde passende maatregelen toe totdat die persoon niet langer een aan politiek prominente personen eigen risico vormt.

Hoofdstuk 3. - Nakoming van de waakzaamheidsverplichtingen door derde zaakaanbrengers

Art. 31.

Onverminderd de gevallen waarin een beroep wordt gedaan op lasthebbers of onderaannemers die volgens hun instructies, alsook onder hun toezicht en verantwoordelijkheid handelen, mag de advocaat de waakzaamheidsverplichtingen bedoeld in de artikelen 18 tot en met 22, 24 en 25, § 1, 2°, laten vervullen door derde zaakaanbrengers. In dat geval blijft de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de naleving van deze verplichtingen bij de betrokken advocaat berusten.

Art. 32.

§ 1. In dit hoofdstuk wordt verstaan onder “derde zaakaanbrenger”:

1° een onderworpen entiteit als bedoeld in artikel 5 van de Wet;

2° een onderworpen entiteit als bedoeld in artikel 2 van Richtlijn 2015/849, die ressorteert onder een andere lidstaat;

3° een onderworpen entiteit als bedoeld in artikel 2 van Richtlijn 2015/849, die ressorteert onder een derde land en:

a) die onderworpen is aan de wettelijke of reglementaire verplichtingen op het stuk van waakzaamheid ten aanzien van de cliënten en de bewaring van documenten die verenigbaar zijn met de verplichtingen waarin Richtlijn 2015/849 voorziet; en

b) die onderworpen is aan een toezicht op de naleving van deze wettelijke of reglementaire verplichtingen dat voldoet aan de vereisten bepaald in hoofdstuk VI, afdeling 2, van Richtlijn 2015/849.

§ 2. De advocaat mag geen beroep doen op derde zaakaanbrengers die gevestigd zijn in derde landen met een hoog risico.

In afwijking van het eerste lid, mag de advocaat een beroep doen op zijn bijkantoren of meerderheidsdochters of op andere entiteiten van zijn groep die hij heeft opgericht in derde landen met een hoog risico, indien aan de volgende voorwaarden voldaan is:

1° de advocaat baseert zich op informatie die uitsluitend verstrekt is door een derde zaakaanbrenger die deel uitmaakt van dezelfde groep;

2° die groep past gedragslijnen en procedures ter voorkoming van WG/FT toe, evenals waakzaamheidsmaatregelen en regels betreffende de bewaring van documenten, overeenkomstig deze wet of Richtlijn 2015/849, of gelijkwaardige regels van het recht van een derde land, en controleert doelmatig of de derde zaakaanbrenger deze gedragslijnen en procedures, maatregelen en regels effectief in acht neemt;

3° op de effectieve uitvoering van de verplichtingen bedoeld in 2° wordt op groepsniveau toezicht uitgeoefend door de toezichtautoriteit die bevoegd is op grond van artikel 85, of de toezichtautoriteit van de lidstaat of het derde land waar de moederonderneming van de groep is gevestigd.

Art. 33.

§ 1. De advocaat die een beroep doet op een derde zaakaanbrenger, eist van hem dat hij onmiddellijk de informatie doorgeeft betreffende de identiteit van de cliënt en, in voorkomend geval, van diens lasthebbers en uiteindelijke begunstigten, en betreffende de kenmerken van de cliënt en het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie, die nodig is voor de uitvoering van de waakzaamheidsverplichtingen die aan de derde zaakaanbrenger zijn toevertrouwd overeenkomstig artikel 31.

Hij neemt eveneens gepaste maatregelen opdat de zaakaanbrenger hem, zodra hij daarom verzoekt, onmiddellijk een afschrift bezorgt van de bewijsstukken of betrouwbare informatiebronnen aan de hand waarvan hij de identiteit van de cliënt en in voorkomend geval van diens lasthebbers en uiteindelijke begunstigten heeft geverifieerd.

Onder de voorwaarden bepaald in de artikelen 31 en 32, kan de advocaat de resultaten aanvaarden van de waakzaamheidsverplichtingen die zijn uitgevoerd door een derde zaakaanbrenger die zich bevindt in een lidstaat of derde land en dit, zelfs indien de gegevens of de bewijsstukken waarop de identificatie of de identiteitsverificatie betrekking heeft, verschillen van deze die vereist zijn door deze wet of door de maatregelen genomen ter uitvoering van deze wet.

§ 2. De onderworpen entiteiten bedoeld in artikel 5 van de Wet die optreden in de hoedanigheid van derde zaakaanbrengers, delen aan de instellingen of personen waarbij de cliënt is aangebracht, onmiddellijk de informatie mee betreffende de identiteit van de cliënt en, in voorkomend geval, van zijn lasthebbers en zijn uiteindelijke begunstigten, en betreffende de kenmerken van de cliënt en het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie, die noodzakelijk is voor de uitvoering van de waakzaamheidsverplichtingen die hen werden toevertrouwd overeenkomstig artikel 31.

Ze bezorgen eveneens onverwijld, op eerste verzoek, een afschrift van de bewijsstukken of betrouwbare informatiebronnen aan de hand waarvan ze de identiteit van de cliënt en in voorkomend geval van zijn lasthebbers en uiteindelijke begunstigten hebben geverifieerd.

Titel 4. - Analyse van atypische verrichtingen en melding van vermoedens

Hoofdstuk 1. - Analyse van atypische verrichtingen

Art. 34.

§ 1. De advocaat voert onder de verantwoordelijkheid van de persoon aangeduid overeenkomstig artikel 6, § 2, een specifieke analyse uit van de atypische verrichtingen geïdentificeerd met toepassing van artikel 25, § 1, 1°, teneinde vast te stellen of van deze verrichtingen vermoed kan worden dat ze verband houden met het witwassen van geld of financiering van terrorisme. Hij onderzoekt met name, voor zover redelijkerwijs mogelijk, de achtergrond en het doel van alle complexe en ongebruikelijk grote verrichtingen, evenals alle ongebruikelijke verrichtingspatronen die geen zichtbaar economisch of rechtmatig doel hebben.

Hierbij neemt hij alle nodige maatregelen ter aanvulling van de maatregelen bedoeld in de artikelen 14 tot en met 41.

pagina | 47

§ 2. De advocaat stelt een schriftelijk verslag op over de analyse die met toepassing van paragraaf 1 werd uitgevoerd.

Dit verslag wordt opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de in artikel 6, § 2, bedoelde personen, die er een passend gevolg aan geven met toepassing van deze titel omschreven verplichtingen.

Art. 35.

In de gevallen bedoeld in de artikelen 23, § 1, 24, § 3, en 25, § 2, voert de advocaat een specifieke analyse uit, onder de verantwoordelijkheid van de overeenkomstig artikel 6, § 2, aangewezen persoon, om vast te stellen of de redenen waarom niet kan worden voldaan aan de waakzaamheidsverplichtingen, een vermoeden van WG/FT doen rijzen en of er reden is tot melding aan de CFI, overeenkomstig de artikelen 36 tot en met 43.

De advocaat stelt een schriftelijk verslag op over de analyse die met toepassing van het eerste lid werd uitgevoerd. Dit verslag wordt opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de in artikel 6, § 2, bedoelde personen die er een passend gevolg aan geven met toepassing van de in deze titel omschreven verplichtingen.

Hoofdstuk 2. - Melding van vermoedens

Afdeling 1. - Verplichting tot melding van vermoedens en tot mededeling van bijkomende inlichtingen aan de Cel voor financiële informatieverwerking

Art. 36.

§ 1. Enkel bij de uitoefening van de activiteiten opgesomd in artikel 67 van de Codex, meldt de advocaat aan de Stafhouder, wanneer hij weet, vermoedt of redelijke gronden heeft om te vermoeden:

1° dat geldmiddelen, ongeacht het bedrag, verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme;

2° dat verrichtingen of pogingen tot verrichtingen verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme. Deze verplichting tot melding is eveneens van toepassing wanneer de cliënt beslist de voorgenomen verrichting niet uit te voeren;

3° buiten de gevallen bedoeld in 1° en 2°, dat een feit waarvan ze kennis hebben, verband houdt met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme.

De verplichting tot melding aan de Stafhouder met toepassing van 1° tot en met 3°, houdt niet in dat de advocaat de onderliggende criminele activiteit van het witwassen van geld dient te identificeren.

§ 2. De advocaat meldt eveneens aan de Stafhouder de verdachte geldmiddelen, verrichtingen of pogingen tot verrichtingen en feiten, als bedoeld in paragraaf 1, waarvan hij kennis krijgt in het kader van de activiteiten die hij uitoefent in een andere lidstaat zonder daar te beschikken over een dochteronderneming, een bijkantoor of een andere vestigingsvorm die hen daar vertegenwoordigen.

§ 3. De advocaat meldt aan de Stafhouder alle geldmiddelen, verrichtingen en feiten bepaald door de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, genomen op advies van de CFI.

§ 4. De advocaat meldt aan de Stafhouder, met toepassing van de paragrafen 1 tot en met 3, binnen de termijnen bedoeld in artikel 40.

§ 5. Tezelfdertijd maakt de advocaat alle inlichtingen en nuttige documenten aan de stafhouder over.

§ 6. Bij twijfel raadpleegt de advocaat de stafhouder.

§ 7. In afwijking van de § 1 tot en met § 6, deelt de advocaat, de informatie en inlichtingen in genoemde paragrafen niet mee, in het geval hij deze van één van hun cliënten ontvangen of over één van hun cliënten verkrijgt wanneer hij de rechtspositie van deze cliënt bepaalt, dan wel die cliënt in of in verband met een rechtsgeding verdedigt of vertegenwoordigt, met inbegrip van advies over het instellen of vermijden van een rechtsgeding, ongeacht of dergelijke informatie vóór, gedurende of na een dergelijk geding wordt ontvangen of verkregen. De rechtspositie van de cliënt bepalen, omvat juridische adviesverlening in de ruime betekenis.

Het eerste lid is niet van toepassing wanneer de advocaat zelf heeft deelgenomen aan de witwasactiviteiten of de activiteiten voor financiering van terrorisme, hij juridisch advies voor witwasdoeleinden of voor financiering van terrorisme heeft verstrekt, of hij weet dat zijn cliënt juridisch advies wenst voor witwasdoeleinden of voor financiering van terrorisme.

§ 8. De Stafhouder controleert of de voorwaarden bepaald in § 7 zijn nageleefd. In voorkomend geval geeft hij de informatie in overeenstemming met de artikelen 39 en 40, door aan de CFI.

Art. 37.

De advocaat geeft gevolg aan de verzoeken tot bijkomende inlichtingen die aan hen worden gericht door de CFI, op grond van artikel 54, binnen de door haar bepaalde termijnen. De advocaat kan daaraan slechts gevolg geven op voorwaarde van tussenkomst van zijn Stafhouder.

Art. 38.

In principe wordt elke informatie of elke inlichting bedoeld in de artikelen 36 en 37 gemeld aan de Stafhouder door de persoon of personen aangewezen krachtens artikel 6, § 2.

Elke bestuurder, personeelslid, vertegenwoordiger, medewerker of stagiair van een advocaat, die zelf de hoedanigheid heeft van advocaat, meldt evenwel persoonlijk de desbetreffende informatie of inlichtingen aan de Stafhouder telkens wanneer de in het eerste lid bedoelde procedure niet kan worden gevolgd.

Art. 39.

De informatie en de inlichtingen bedoeld in de artikelen 36 en 37, worden schriftelijk of op elektronische wijze door de Stafhouder gemeld aan de CFI, overeenkomstig de door haar bepaalde modaliteiten.

De Koning kan op advies van de CFI, de lijst van de onderworpen entiteiten opstellen waarvoor de in het eerste lid bedoelde kennisgevingen en inlichtingen, uitsluitend online worden gemeld.

Art. 40.

§ 1. De informatie betreffende een verrichting, als bedoeld in artikel 36, § 1, 2°, en §§ 2 en 3, wordt aan de Stafhouder gemeld vóór de uitvoering ervan. In voorkomend geval wordt de termijn vermeld waarbinnen de desbetreffende verrichting moet worden uitgevoerd.

Wanneer de advocaat de Stafhouder niet kan inlichten over de verrichting alvorens deze uit te voeren, hetzij omdat het niet mogelijk is de uitvoering van de verrichting, gezien haar aard, uit te stellen, hetzij omdat uitstel van aard zou kunnen zijn de vervolging van de begunstigden van de betreffende verrichting te beletten, meldt hij deze verrichting onmiddellijk na de uitvoering ervan aan de Stafhouder.

In dit geval wordt eveneens de reden meegedeeld waarom de Stafhouder niet kon worden ingelicht vooraleer de verrichting uit te voeren.

§ 2. Wanneer de advocaat weet, vermoedt of redelijke gronden heeft om te vermoeden dat geldmiddelen of een feit, als bedoeld in artikel 36, § 1, 1° en 3°, en § 2, verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme, of wanneer hij kennisneemt van geldmiddelen of feiten als bedoeld in artikel 36, § 3, meldt hij dit onmiddellijk aan de Stafhouder.

Afdeling 2. - Mededelingsverbod

Art. 41.

§ 1. De advocaat, noch zijn medewerkers of stagiairs, evenals de Stafhouder, delen niet mee aan een betrokken cliënt noch aan derden dat informatie of inlichtingen, zijn, zullen worden of werden verstrekt aan de Stafhouder in overeenstemming met de artikelen 36 of 37, of dat een analyse naar het witwassen van geld of de financiering van terrorisme aan de gang is of zou kunnen worden geopend.

Het verbod bedoeld in het eerste lid is ook van toepassing op de daarin bedoelde mededelingen van informatie of inlichtingen aan de bijkantoren van onderworpen entiteiten gevestigd in derde landen.

§ 2. Wanneer een advocaat, een cliënt tracht te ontraden deel te nemen aan een illegale activiteit is er geen mededeling in de zin van paragraaf 1.

Art. 42.

§ 1. Het verbod waarvan sprake is in artikel 41 is niet van toepassing op de mededeling aan de Stafhouder, noch op de mededeling voor repressieve doeleinden.

§ 2. Het verbod waarvan sprake in artikel 41 is niet van toepassing op de mededeling van informatie: tussen auditors, externe accountants en belastingadviseurs, erkende boekhouders en boekhouders-fiscalisten, notarissen, gerechtsdeurwaarders en advocaten:

a) die hun beroepsactiviteiten uitoefenen, al dan niet als werknemers, binnen dezelfde rechtspersoon of een grotere structuur waartoe de persoon behoort en die onder dezelfde eigendom, hetzelfde bestuur of hetzelfde toezicht op de naleving van de verplichtingen vallen; of

b) wanneer zij tussenkomen in verband met eenzelfde cliënt en in het kader van eenzelfde verrichting, op voorwaarde dat de uitgewisselde informatie betrekking heeft op die cliënt of die verrichting, dat ze uitsluitend wordt gebruikt ter voorkoming van witwassen van geld of van financiering van terrorisme, en dat de bestemming van de informatie onderworpen is aan gelijkwaardige verplichtingen dan degene bepaald in Richtlijn 2015/849 inzake het mededelingsverbod en de bescherming van de persoonsgegevens.

Afdeling 3. - Bescherming van de melders

Art. 43.

De verstrekking te goeder trouw van informatie aan de Stafhouder door een advocaat, door één van haar bestuurders, personeelsleden, medewerkers en/of stagiairs, of door de Stafhouder, vormt geen inbreuk op ongeacht welke op grond van een contract of van een wettelijke, reglementaire of bestuursrechtelijke bepaling opgelegde beperking inzake de openbaarmaking van informatie en leidt voor de betrokken advocaat en/of kantoor of voor haar bestuurders, personeelsleden, medewerkers en/of stagiairs, tot geen enkele vorm van aansprakelijkheid op burgerrechtelijk, strafrechtelijk en tuchtrechtelijk vlak, noch tot nadelig of discriminatoir optreden van de werkgever, zelfs indien deze niet precies op de hoogte waren van de onderliggende criminele activiteit, en ongeacht of enige illegale activiteit daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

Afdeling 4. - Bewaring en bescherming van gegevens en documenten

Art. 44.

De advocaat bewaart, op welke informatiedrager ook, met het oog op het voorkomen, opsporen of onderzoeken door de CFI of andere bevoegde autoriteiten van mogelijke gevallen van het witwassen van geld of de financiering van terrorisme, de volgende documenten en informatie:

1° de identificatiegegevens bedoeld in afdelingen 2 en 3 van titel 3, hoofdstuk 1, in voorkomend geval bijgewerkt in overeenstemming met artikel 25, en een afschrift van de bewijsstukken of van het resultaat van de raadpleging van een informatiebron, bedoeld in artikel 19, gedurende tien jaar vanaf het einde van de zakelijke relatie met hun cliënt of vanaf de datum van een occasionele verrichting;

2° onder voorbehoud van andere toepasselijke wetgevingen, de bewijsstukken en registratiegegevens van verrichtingen, die nodig zijn voor het identificeren en nauwkeurig reconstrueren van de uitgevoerde verrichtingen, gedurende tien jaar vanaf de uitvoering van de verrichting;

3° het geschreven verslag, opgemaakt op grond van de artikelen 34 en 35, overeenkomstig met de in 2° beschreven modaliteiten.

In afwijking van het eerste lid, worden de in dit lid bedoelde bewaartermijnen van tien jaar teruggebracht tot zeven jaar in 2017, en respectievelijk acht en negen jaar in 2018 en 2019.

Art. 45.

In afwijking van artikel 44, 1°, kan de advocaat de bewaring van een afschrift van de daar bedoelde bewijsstukken vervangen door de bewaring van de verwijzingen van deze stukken, op voorwaarde dat de verwijzingen, wegens hun aard en de bewaringsmodaliteiten ervan, met zekerheid mogelijk maken voor de

onderworpen entiteit om de betreffende stukken onmiddellijk te overleggen op verzoek van de CFI of andere bevoegde autoriteiten, na tussenkomst van zijn Stafhouder, gedurende de bewaringsperiode bepaald in hetzelfde artikel, en zonder dat deze stukken ondertussen zouden kunnen gewijzigd of veranderd zijn. De advocaat die voornemens is om gebruik te maken van de afwijking bedoeld in het eerste lid preciseert voorafgaand, in het kader van zijn interne controleprocedures, de categorieën van bewijsstukken waarvan hij de verwijzingen bewaart in plaats van een afschrift, evenals de opvragingsmodaliteiten van de betreffende stukken die mogelijk maken om ze, overeenkomstig het eerste lid, op verzoek te overleggen.

Art. 46.

§ 1. Onder voorbehoud van andere toepasselijke wetgevingen, heeft de advocaat de verplichting de persoonsgegevens te wissen bij het verstrijken van de bewaringstermijn bedoeld in artikel 44.

§ 2. Met betrekking tot de bewaring van documenten en informatie, bedoeld in artikel 44, eerste lid, betreffende de zakelijke relaties of de verrichtingen die zijn beëindigd of afgesloten tot en met 5 jaar vóór de inwerkingtreding van deze wet, zijn de bewaartermijnen zeven jaar voor de bedoelde documenten en informatie.

Art. 47.

De advocaat beschikt over systemen die hem in staat stelt ten volle te reageren, binnen de termijn bepaald in artikel 37 en via beveiligde kanalen, zodat de volledige vertrouwelijkheid gewaarborgd blijft, op verzoeken om informatie van de CFI op grond van artikel 81, van de gerechtelijke overheden of van de Stafhouder, in het kader van hun respectievelijke bevoegdheden, om te antwoorden op de vraag of de advocaat een zakelijke relatie onderhouden, of gedurende een periode van tien jaar voorafgaand aan het verzoek een zakelijke relatie onderhouden hebben, met een gegeven persoon en, in voorkomend geval, op vragen over de aard van die relatie.

Art. 48.

§ 1. De verwerking van de persoonsgegevens krachtens deze wet is onderworpen aan de bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en aan de bepalingen van de Europese verordeningen die rechtstreekse werking hebben. Deze verwerking van persoonsgegevens is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang in de zin van artikel 5 van dezelfde wet.

§ 2. Persoonsgegevens worden door de advocaat op basis van de wet alleen verwerkt met het oog op het voorkomen van WG/FT en worden niet verder verwerkt op een manier die niet verenigbaar is met deze doelstellingen.

De verwerking van persoonsgegevens op basis van deze wet voor andere doeleinden dan deze voorzien door deze wet, met name commerciële doeleinden, is verboden.

§ 3. De advocaat verstrekt aan hun cliënten de bij artikel 9 van de voornoemde wet van 8 december 1992 voorgeschreven informatie alvorens een zakelijke relatie aan te gaan of een occasionele verrichting uit te voeren.

Die informatie bevat in het bijzonder een algemene kennisgeving aangaande de door of krachtens voornoemde wet voor onderworpen entiteiten geldende wettelijke verplichtingen bij de verwerking van persoonsgegevens met het oog op het voorkomen van WG/FT.

Art. 49.

De persoon op wie krachtens deze wet de verwerking van de persoonsgegevens van toepassing is, geniet niet van het recht op toegang en de rectificatie van zijn gegevens, noch van het recht op vergetelheid, op gegevensoverdraagbaarheid of om bezwaren aan te voeren, noch van het recht om niet geprofileerd te worden, noch van kennisgeving van de veiligheidsgebreken.

Het recht op toegang van de betrokken persoon tot de persoonsgegevens die hem betreffen, wordt onrechtstreeks uitgeoefend, krachtens artikel 13 van de voornoemde wet van 8 december 1992, bij de

Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer zoals ingesteld door artikel 23 van dezelfde wet.

LIJSTEN

De lijsten bij deze bijlage maken integraal deel uit van de bijlage. Ze bestaan uit artikelen. Wanneer er naar verwezen wordt, wordt uitdrukkelijk vermeld dat het om artikelen van de betrokken lijst gaat.

Lijst I.

Artikel 1. De variabelen die de onderworpen entiteiten ten minste in overweging nemen in hun integrale risicobeoordeling bedoeld in artikel 16, tweede lid, zijn de volgende:

1° het doel van een rekening of een relatie;

2° de omvang van de activa die door een cliënt worden gedeponerd of de omvang van de gesloten verrichtingen;

3° de regelmaat of de duur van de zakelijke relatie.

Lijst II.

Artikel 1. De indicatieve factoren van een potentieel lager risico bedoeld in de artikelen 16, tweede lid, en 19, § 2, zijn de volgende:

1° cliëntgebonden risicofactoren:

a) beursgenoteerde vennootschappen die onderworpen zijn aan informatievereisten (op grond van het beursreglement of krachtens wettelijke of afdwingbare middelen) welke voorschriften omvatten om toereikende transparantie betreffende de uiteindelijke begunstigden te garanderen;

b) overheden of overheidsbedrijven;

c) cliënten die inwoner zijn van geografische gebieden met een lager risico als vermeld in punt 3°;

2° risicofactoren verbonden aan producten, diensten, verrichtingen of leveringskanalen:

a) levensverzekeringsovereenkomsten met een lage premie;

b) pensioenverzekeringsovereenkomsten die geen afkoopclausule bevatten en niet als zekerheidstelling kunnen dienen;

c) een pensioenstelsel, een pensioenfonds of een soortgelijk stelsel dat pensioenen uitkeert aan werknemers, waarbij de bijdragen worden ingehouden op het loon en de regels van het stelsel de deelnemers niet toestaan hun rechten uit hoofde van het stelsel over te dragen;

d) financiële producten of diensten die op passende wijze bepaalde en beperkte diensten voor bepaalde soorten cliënten omvatten, om voor financiële inclusiedoeleinden de toegang te vergroten;

e) producten waarbij het WG/FT-risico wordt beheerd door andere factoren zoals bestedingslimieten of transparantie van eigendom (bv. bepaalde soorten elektronisch geld);

3° geografische risicofactoren:

a) lidstaten;

b) derde landen met doeltreffende systemen ter bestrijding van WG/FT;

c) derde landen die volgens geloofwaardige bronnen een laag niveau van corruptie of andere criminele activiteit hebben;

d) derde landen die volgens geloofwaardige bronnen zoals wederzijdse beoordelingen, gedetailleerde evaluatierapporten, of gepubliceerde follow-uprapporten, voorschriften inzake de bestrijding van WG/FT hebben die beantwoorden aan de herziene FAG-aanbevelingen en die voorschriften effectief ten uitvoer leggen.

Lijst III.

Artikel 1. De indicatieve factoren van een potentieel hoger risico bedoeld in de artikelen 16, tweede lid, en 19, § 2, zijn de volgende:

1° cliëntgebonden risicofactoren:

- a) de zakelijke relatie vindt plaats in ongebruikelijke omstandigheden;
- b) de cliënten die inwoner zijn van geografische gebieden met een hoog risico bedoeld onder 3°;
- c) rechtspersonen of juridische constructies die vehikels zijn voor het aanhouden van persoonlijke activa;
- d) vennootschappen met gevolmachtigde aandeelhouders ("shareholders") of met aandelen aan toonder;
- e) bedrijven waar veel geldverkeer in contanten plaatsvindt;
- f) de eigendomsstructuur van de vennootschap lijkt ongebruikelijk of buitensporig complex gezien de aard van de vennootschapsactiviteit;

2° risicofactoren verbonden aan producten, diensten, verrichtingen of leveringskanalen:

- a) private banking;
- b) producten of verrichtingen die anonimiteit bevorderen;
- c) zakelijke relaties op afstand of verrichtingen op afstand, zonder sommige garanties, zoals elektronische handtekeningen;
- d) betalingen die worden ontvangen van onbekende of niet-verbonden derden;
- e) nieuwe producten en nieuwe zakelijke praktijken, daaronder begrepen nieuwe leveringsmechanismen, en het gebruik van nieuwe of in ontwikkeling zijnde technologieën voor zowel nieuwe als reeds bestaande producten.

3° geografische risicofactoren:

- a) onverminderd artikel 38, landen die op basis van geloofwaardige bronnen zoals wederzijdse beoordelingen, gedetailleerde evaluatierapporten, of gepubliceerde follow-uprapporten, worden aangemerkt als een land zonder effectieve WG/FT-systemen;
- b) landen die volgens geloofwaardige bronnen significante niveaus van corruptie of andere criminele activiteit hebben;
- c) landen waarvoor sancties, embargo's of soortgelijke maatregelen gelden die bijvoorbeeld door de Europese Unie of de Verenigde Naties zijn uitgevaardigd;
- d) landen die financiering of ondersteuning verschaffen voor terroristische activiteiten, of op het grondgebied waarvan als terroristisch aangemerkte organisaties actief zijn.]

Afdeling III.1.3 De beperking van de aansprakelijkheid

Art. 74

De advocaten en samenwerkingsverbanden mogen hun beroepsaansprakelijkheid tegenover cliënten beperken, maar die beperking mag niet lager zijn dan het bedrag van de basisdekking van hun beroepsaansprakelijkheidsverzekering van de Orde [...] ¹⁰.

De beroepsaansprakelijkheid kan worden beperkt door afspraken met cliënten of door de uitoefening van het beroep in het kader van een burgerlijke vennootschap met beperkte aansprakelijkheid. De advocaat kan de vrijstelling nooit ten laste leggen van de cliënt.

Afdeling III.1.4 Contact tussen advocaat en cliënt-gedetineerden

Art. 75

Behalve bij een aanstelling door het bureau voor juridische bijstand of door de stafhouder mag de advocaat slechts een bezoek brengen aan een gedetineerde cliënt indien hij door die cliënt werd aangesteld tijdens

---

¹⁰ Goedgekeurd AV 24/10/2018 - BS 28/11/2018 - Inwerking 28/02/2019

zijn verhoor door de onderzoeksrechter of indien hij door die cliënt werd geraadpleegd per brief, e-mail of telefoon met naleving van de administratieve reglementering ter zake.

Art. 76

De advocaat mag eveneens een bezoek brengen aan een gedetineerde wanneer hij geraadpleegd werd door een familielid of een partner van die gedetineerde. De advocaat gaat dan de identiteit van de persoon die hem raadpleegt na, evenals de bestaande familieband of relatie met de gedetineerde.

Art. 77

In de door de artikel 76 bepaalde gevallen en vanaf het eerste onderhoud in de gevangenis, zorgt de advocaat ervoor dat de gedetineerde zijn keuze van advocaat bevestigt. De advocaat treedt onmiddellijk terug indien de gedetineerde reeds een andere raadsman gekozen heeft, tenzij hij de wens heeft geuit door een bijkomende raadsman te worden bijgestaan.

Art. 78

De advocaat weigert onder meer op te treden voor een gedetineerde die hem aanspreekt in de gevangenis, evenals wanneer het verzoek uitgaat van een andere gedetineerde en van elke persoon die behoort tot het penitentiair (administratief personeel, aalmoezeniers en andere) of het gerechtelijk milieu (politie, tolken en andere), behoudens de toepassing van de wet van 13 augustus 2011.

Afdeling III.1.5 Mededeling van dossiers

Art. 79

Een advocaat mag aan zijn cliënt een kopie van het strafdossier waarin de cliënt persoonlijk betrokken is medelen, mits hij de regels van omzichtigheid en kiesheid eerbiedigt, onverminderd de toepassing van de Jeugdbeschermingswet van 8 april 1965.

Art. 80

De advocaat van de ouders van de minderjarige mag hen op de hoogte brengen van de inhoud van het persoonlijkheidsdossier van die minderjarige en van de stukken over zijn leefomgeving, maar hij mag hen hiervan geen afschrift bezorgen.

De advocaat van de minderjarige mag hem op de hoogte brengen van de inhoud van zijn persoonlijkheidsdossier en van de stukken over zijn leefomgeving, maar hij mag hem hiervan geen afschrift bezorgen. Hij mag de inhoud van dat dossier niet medelen aan de ouders van die minderjarige.

Afdeling III.1.6 Maatschappelijke verslagen

Art. 81

Bij de bespreking van de maatschappelijke verslagen, die bij de behandeling van een zaak voor de jeugdrechtbank of voor de Commissie tot Bescherming van de Maatschappij bij het dossier worden gevoegd, zal de advocaat, in het bijzonder wat de vertrouwelijke en zeer delicate gegevens betreft, uiterste kiesheid aan de dag leggen.

Afdeling III.1.7 Publiciteit

Art. 82

De advocaat mag publiciteit voeren of laten voeren, voor zover die niet in strijd is met enige rechtsnorm, in het bijzonder met deze afdeling.

Art. 83

De advocaat mag geen misleidende publiciteit voeren.

Art. 84

§1. De advocaat mag in een lopende zaak niet bewust en onuitgenodigd de cliënten van een andere advocaat via publiciteit proberen af te werven.

§2. De advocaat mag geen publiciteit voeren door een gepersonaliseerd dienstenaanbod voor een bepaalde zaak of een dossier, zonder dat hij daartoe is uitgenodigd.

Art. 85

De advocaat mag via publiciteit niet bekendmaken dat hij over een bijzondere deskundigheid in een of meerdere rechtsmateries beschikt, tenzij die deskundigheid op grond van de door hem verworven kennis en/of ervaring aannemelijk kan worden gemaakt.

Art. 86

[Tenzij zijn beroepsgeheim of de regelgeving die verband houdt met de gegevensbescherming zich ertegen verzet, mag de advocaat in zijn publiciteit gewag maken van de aard, de omvang en het resultaat van de dossiers die hij behandelde of die hij behandelt, dit zonder vermelding van de naam van de cliënt, tenzij die laatste zich hiermee specifiek akkoord verklaart.]¹¹

Art. 87

§1. De advocaat die tarieven en voorwaarden vermeldt in zijn publiciteit doet dat ondubbelzinnig en duidelijk. Het moet in elk geval duidelijk zijn op welke diensten de tarieven betrekking hebben en hoe kosten in rekening worden gebracht, opdat de cliënt zich een volledig beeld kan vormen van kosten en erelonen.

§2. Het is niet toegestaan in publiciteit enkel te verwijzen naar basis- of minimumprijzen.

§3. De advocaat is gebonden door tarieven en voorwaarden die hij publiceert.

Art. 88

Behalve in personalia en in curriculum vitae mag de advocaat in publiciteit geen melding maken van de ambten in de rechterlijke macht die hij bekleedt of bekleedde en de politieke mandaten die hij uitoefent of uitoefende.

Afdeling III.1.8 Juridische tweedelijnsbijstand

Art. 89

De advocaat die geconsulteerd wordt door een cliënt en vermoedt of weet dat de cliënt in aanmerking komt voor juridische tweedelijnsbijstand, is verplicht de cliënt hierover te informeren.

[Afdeling III.1.9 Werkzaamheden van advocaten in het kader van detachering]¹²

Art. 90 - definities

---

¹¹ Gewijzigd AV 23/05/2018 - BS 31/05/2018 - in werking 31/08/2018

¹² Afdeling ingevoegd na goedkeuring op AV 27/1/2016 - BS 4/2/2016 - In werking op 4/2/2016

Voor de toepassing van Afdeling III.1.9 wordt verstaan onder:

- 1° “detachering”: de beperkte terbeschikkingstelling van een tableauadvocaat aan een cliënt om, vanuit de structuur van de cliënt, voor hem de diensten van een advocaat in zijn hoedanigheid van advocaat te leveren;
- 2° “gedetacheerd advocaat”: de tableauadvocaat die ter beschikking gesteld wordt aan een cliënt door een andere advocaat of een samenwerkingsverband, of die zichzelf ter beschikking stelt;
- 3° “cliënt”: de dienstafnemer van een tableauadvocaat of een samenwerkingsverband om van die tableauadvocaat of dat samenwerkingsverband een tableauadvocaat ter beschikking te krijgen.

Art. 91 - onafhankelijkheid

De gedetacheerde advocaat blijft gedurende de detachering onderworpen aan de deontologie.

Art. 92 - geen verwarring

De advocaat ziet erop toe dat zijn detachering geen aanleiding geeft tot verwarring. Hij maakt zich kenbaar als advocaat. Hij ondertekent geen documenten gebruikmakend van het briefhoofd of logo van de opdrachtgever, en maakt evenmin gebruik van een e-mailadres van de opdrachtgever.

Art. 93 - vertrouwelijkheid

Werkzaamheden van een gedetacheerde advocaat in het kader van zijn detachering doen geen afbreuk aan het verplicht vertrouwelijk karakter van zijn contacten met andere advocaten, met de opdrachtgever en met de advocaat die of het samenwerkingsverband dat hem detacheert, behoudens de uitzonderingen bij wet of reglementen toegestaan.

Art. 94 - schriftelijke overeenkomst

De detachering wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst. Aan deze overeenkomst wordt de tekst van Afdeling detachering toegevoegd om er deel van uit te maken. Een kopie van de overeenkomst moet voor de aanvang van de activiteit megedeeld worden aan de stafhouder.

Art. 95

De detachering die niet beantwoordt aan de artikelen III.1.9.1 en III.1.9.2 van deze Afdeling is onverenigbaar met het beroep van advocaat.

Art 96 - overgangsbepaling

Afdeling III.1.9 is onmiddellijk van toepassing.

Een advocaat die bij de inwerkingtreding van Afdeling III.1.9 gedetacheerd is, zal zijn detachering onverwijld aan de stafhouder moeten melden met mededeling van de schriftelijke overeenkomst die daarvoor werd opgesteld.

Indien er op dat ogenblik nog geen schriftelijke overeenkomst m.b.t. de detachering van de advocaat bestaat, zal de advocaat zijn overeenkomst met de opdrachtgever schriftelijk moeten vastleggen en onverwijld meedelen aan de stafhouder.

HOOFDSTUK III.2 Relaties ten aanzien van advocaten

Afdeling III.2.1 Confraterniteit

Art. 97

Met inachtneming van de wet en de deontologische regels is de advocaat steeds verplicht de belangen van zijn cliënt zo goed mogelijk te behartigen en moet hij die zelfs boven zijn eigen belangen of die van andere advocaten stellen.

De advocaat behartigt de belangen van zijn cliënt met respect voor de rechten van verdediging. Hij eerbiedigt het tegensprekelijk karakter van procedures en misleidt niet.

Om een eerlijke en behoorlijke rechtspleging te bevorderen, heeft de advocaat een plicht van loyaliteit en confraterniteit. De regels van confraterniteit bevorderen de vertrouwensrelatie tussen advocaten in het belang van de cliënt en strekken er tevens toe onnodige processen en elk gedrag dat de reputatie van het beroep kan schaden, te voorkomen.

Art. 98

Indien een procedure op tegenspraak volgt op voorafgaande contacten tussen advocaten, moet de advocaat zijn confrater inlichten dat een procedure wordt ingesteld, tenzij die kennisgeving de rechtmatige belangen van de cliënt schendt.

Art. 99

De advocaat mag alle eenzijdige gerechtelijke en buitengerechtelijke bewarende maatregelen nemen en alle procedures op eenzijdig verzoekschrift instellen zonder voorafgaand bericht aan de advocaat van de tegenpartij.

Art. 100

In procedures op tegenspraak neemt de advocaat nooit eenzijdig contact op met de rechter, de arbiter of de deskundige. De brieven, documenten, stukken of conclusies die hij hen bezorgt, maakt hij gelijktijdig over aan de tegenstrever of aan de tegenpartij die geen advocaat heeft.

Art. 101

Tussen advocaten gebeurt de overlegging van de stukken in der minne en zonder formaliteiten. Enkel wanneer de aard van de stukken dat noodzakelijk maakt, kan de overlegging gebeuren door neerlegging van de stukken ter griffie. Ook in dat geval bezorgt de advocaat zijn tegenstrever de inventaris van zijn stukken en minstens kopie van de stukken die kunnen worden gekopieerd.

Art. 102

De advocaat heeft met betrekking tot een bepaalde zaak geen rechtstreeks contact met een partij, van wie hij weet dat ze in die zaak wordt bijgestaan door een advocaat. Dat kan wel als de advocaat van die partij daartoe uitdrukkelijk zijn toestemming heeft gegeven en op voorwaarde dat hij daarvan op de hoogte wordt gehouden. De advocaat mag overeenkomstig de wet rechtstreeks bij de overheid de inlichtingen inwinnen waarop de cliënt recht heeft, zelfs al is die overheid tevens partij in de zaak.

Art. 103

De advocaat organiseert zijn werkzaamheden zo dat elk nutteloos uitstel van een te behandelen zaak en elke onnodige verplaatsing of tijdverlies voor zijn confrater worden vermeden. De advocaat die voor zijn tegenstrever een tijdverlies of onnodige verplaatsing veroorzaakt, zonder ernstige of onvoorzienbare reden, gedraagt zich niet confraterneel.

Art. 104

De advocaat die op de inleiding een verzending van de zaak naar de rol of een uitstel vraagt, brengt zijn tegenstrever daarvan tijdig en op de meest efficiënte wijze op de hoogte.

De advocaat die een uitstel wenst te vragen van een ter behandeling vastgestelde zaak brengt de rechtbank en, al naargelang het geval, het openbaar ministerie, zijn tegenstrever en de tegenpartij die in persoon verschijnt, daarvan tijdig en op de meest efficiënte wijze op de hoogte.

Art. 105

De advocaat die vaststelt dat een in de zaak betrokken confrater afwezig is op een vastgestelde zitting doet al het mogelijke om hem te bereiken en met hem af te spreken alvorens de zaak, indien nodig, in zijn afwezigheid te laten behandelen.

Een advocaat mag de zaak enkel in afwezigheid van een in de zaak betrokken confrater behandelen, indien hij die confrater schriftelijk op de hoogte had gebracht van de pleitdatum en van zijn intentie om de zaak in elk geval te behandelen.

Art. 106

Vooraleer tot betekening en ten uitvoerlegging van een gerechtelijke beslissing te laten overgaan, nodigt de advocaat zijn tegenstrever uit tot vrijwillige uitvoering en/of berusting en verleent hij hem hiertoe een redelijke termijn.

De onmiddellijke betekening en/of ten uitvoerlegging kan ook in geval van hoogdringendheid of noodzakelijkheid voortvloeiende uit de wet of uit de beslissing zelf.

De advocaat brengt steeds de betrokken advocaten op de hoogte dat hij opdracht geeft om een gerechtelijke beslissing te laten betekenen. Hij doet dat ten laatste op het ogenblik dat hij die opdracht geeft.

Art. 107

De advocaat die een rechtsmiddel aanwendt, brengt de in de zaak betrokken advocaten daarvan zo snel mogelijk op de hoogte. Hij doet dat ten laatste op het ogenblik dat hij dat middel aanwendt.

Art. 108

De advocaat die een beroep doet op een confrater, staat in voor de betaling van de aan deze advocaat verschuldigde kosten en erelonen voor de opdrachten waarmee hij hem gelast, tenzij hij hem vooraf en schriftelijk op de hoogte brengt dat die kosten en erelonen rechtstreeks aan de cliënt moeten worden aangerekend. Indien hij de betaling van de toekomstige prestaties niet langer op zich wil nemen, meldt hij dat schriftelijk aan zijn confrater.

Art. 109

De advocaat mag in zijn hoedanigheid van advocaat geen rechtsvordering inleiden, geen strafklacht indienen en geen gerechtelijke bewarende maatregelen nemen tegen een confrater zonder voorafgaande melding aan zijn stafhouder. De advocaat voegt daarbij het ontwerp van de inleidende akte of de klacht.

De advocaat die de belangen wil behartigen van een partij die zonder advocaat reeds een klacht heeft ingediend of een rechtsvordering heeft ingeleid tegen een advocaat, meldt dat aan zijn stafhouder vooraleer hij de procedure verderzet.

De advocaat mag de bovenstaande procedures niet inleiden of voortzetten voor het verstrijken van één maand na de melding, tenzij in geval van gemotiveerde hoogdringendheid.

Die meldingsplicht geldt niet voor vorderingen tegen een advocaat in diens hoedanigheid van gerechtelijk mandataris, tenzij zijn aansprakelijkheid in het gedrang wordt gebracht.

Art. 110

De advocaat die namens een cliënt een vordering tegen een confrater heeft ingesteld en die confrater zelf brengen hun respectieve stafhouders op de hoogte van de uitspraak en van de gedwongen uitvoering.

Afdeling III.2.2 Honorarium voor introducties

Art. 111

§ 1 De advocaat mag geen honorarium, voorschot of enigerlei andere vergoeding vragen of aanvaarden voor het aanbevelen van een advocaat aan een cliënt of het doorsturen van een cliënt naar een advocaat. Dat mag hij noch van een andere advocaat, behalve in het kader van een samenwerkingsverband tussen advocaten, noch van enige derde.

§ 2 De advocaat mag, behalve bij een samenwerkingsverband tussen advocaten, aan niemand een honorarium, voorschot of enigerlei andere vergoeding betalen als tegenprestatie voor de introductie van een cliënt.

Afdeling III.2.3 De vertrouwelijkheid van besprekingen

Art. 112

Onverminderd de toepassing van de artikelen i.v.m. de briefwisseling tussen advocaten is de inhoud van besprekingen tussen advocaten in afwezigheid van cliënten en derden vertrouwelijk. Wegens de loyaliteit mag het bestaan van de besprekingen en contacten niet ontkend worden.

Indien advocaten het bestaan van de besprekingen absoluut vertrouwelijk willen houden, moeten zij dat van bij het begin van de besprekingen uitdrukkelijk en schriftelijk overeenkomen.

In voorkomend geval zorgt de stafhouder voor de loyale toepassing van dit artikel.

Afdeling III.2.4 Het overleggen van briefwisseling tussen advocaten

Art. 113

De briefwisseling tussen advocaten is vertrouwelijk. Zelfs indien de advocaten het eens zijn, mag zij enkel overgelegd worden met de toestemming van de stafhouder. Dat geldt zowel voor het gebruik in rechte als er buiten.

Art. 114

Deze verliezen hun vertrouwelijk karakter, zodat ze zonder toelating van de stafhouder overgelegd mogen worden:

§1 elke mededeling die een akte van rechtspleging uitmaakt of vervangt;

§2 (oud reglement van 6 maart 1980): elke mededeling die uitdrukkelijk als niet vertrouwelijk bestempeld wordt en een eenzijdige verbintenis zonder voorbehoud inhoudt;

§3 elke mededeling, zonder voorbehoud en niet vertrouwelijk gedaan, ten verzoeken van een partij, om er kennis van te geven aan een andere partij, op voorwaarde dat de geadresseerde ze uitdrukkelijk aanvaardt als niet vertrouwelijk;

§3 *bis* (oud reglement van 22 april 1986): elke schriftelijke mededeling met vermelding "niet vertrouwelijk" die uitsluitend de nauwkeurige omschrijving van precieze feiten bevat, alsmede het antwoord daarop, en die hetzij een deurwaardersexploot, hetzij een mededeling van partij tot partij vervangt;

§4 elke mededeling, zelfs vertrouwelijk gedaan uit naam van een partij, wanneer ze bepaalde voorstellen behelst die onvoorwaardelijk uit naam van de andere partij worden aangenomen.

De beschikkingen van dit artikel gelden enkel voor die mededelingen die niets anders behelzen dan wat onder §1, 2, 3, 3 *bis* en 4 vermeld is.

Het is aangewezen:

a) in verband met die mededelingen schriftelijke goedkeuring te hebben van de cliënt;

- b) mededelingen met een officieel karakter kort en bondig te doen en, dat karakter in de brief zelf te vermelden
- c) elke mededeling met een vertrouwelijk karakter in een afzonderlijk schrijven te doen.

Art. 115

De stafhouder zorgt voor de loyale toepassing van artikel 114.

Art. 116

In geval van betwisting tussen advocaten van verschillende balies, mag de briefwisseling enkel gebruikt worden met voorafgaande toelating van hun respectieve stafhouders, met dien verstande:

- a) (gewijzigd bij reglement van 8 mei 1980) dat in geval van onenigheid, de beslissing van de stafhouder van de balie van het arrondissement waar de briefwisseling overgelegd wordt de doorslag geeft, indien één van de betrokken advocaten deel uitmaakt van zijn balie; in het andere geval en voor internationale en buitenlandse rechtsmachten geldt de meest beperkende opvatting;
- b) dat die regel van bevoegdheid ook geldt wanneer de briefwisseling voor het eerst in hoger beroep gebruikt wordt;
- c) dat elke betwisting in verband met het gebruik van brieven die ter terechtzitting ontstaat, beslecht wordt door de stafhouder van de balie van de rechtsmacht waar de zaak voorkomt;
- d) dat bij verandering van raadsman in de loop van een geding, de stafhouder van de balie waarvan de nieuwe advocaat deel uitmaakt, niet kan terugkomen op de beslissing die de stafhouder van de balie waartoe de vorige advocaat behoort nam.

Art. 117

Het recht de briefwisseling over te leggen wijzigt niets aan het bestaan en de draagwijdte van de ingeroepen overeenkomsten.

Afdeling III.2.5 Overleggen van briefwisseling tussen advocaten en gerechtelijke mandatarissen

Art. 118

De briefwisseling tussen advocaten en advocaten-gerechtelijke mandatarissen is officieel.

Art. 119

De afzender kan zijn brief vertrouwelijk maken met uitdrukkelijke vermelding hiervan in de brief. De bestemming moet die brief als vertrouwelijk aanzien en behandelen.

Afdeling III.2.6 De opvolging

Art. 120

De advocaat die een andere advocaat opvolgt in dezelfde zaak brengt hem daarvan onmiddellijk op de hoogte. De opvolgende advocaat verzekert dadelijk de vertegenwoordiging en de bijstand van de cliënt.

De opgevolgde advocaat maakt het dossier zo spoedig mogelijk over aan de opvolgende advocaat samen met alle gegevens die voor de voortzetting ervan noodzakelijk zijn. Hij bezorgt zijn staat van kosten en ereloon zo spoedig mogelijk aan de cliënt en brengt de opvolgende advocaat daarvan op de hoogte. De opvolgende advocaat verzoekt de cliënt zorg te dragen voor de betaling van de staat van kosten en ereloon voor zover die niet wordt betwist.

De opvolgende advocaat kan alle nodige handelingen in het belang van zijn cliënt stellen, ook in geval van betwisting van de staat van kosten en ereloon. Hij mag van die cliënt provisies, erelonen en vergoeding voor kosten ontvangen.

Indien nodig, kan de stafhouder de opvolgende advocaat verbieden om verdere handelingen voor de cliënt te stellen of enige andere maatregel bevelen.

Art. 121

De opvolgende advocaat mag optreden in een geschil omtrent het ereloon en de kosten van de opgevolgde advocaat, ongeacht of hij lid is van dezelfde balie als de opgevolgde advocaat of niet. Hij heeft daartoe geen toelating van zijn stafhouder nodig. De opvolgende advocaat moet een minnelijke schikking nastreven. In bijzondere gevallen en vooral wanneer redenen van loyaliteit en kiesheid dat vereisen, kan de stafhouder van de opvolgende advocaat hem verbieden in dergelijk geschil op te treden.

De opvolgende advocaat mag niet in rechte optreden in een geschil over de beroepsaansprakelijkheid van de opgevolgde advocaat. De stafhouder kan dat in bijzondere gevallen wel toelaten wanneer het belang van de cliënt dat vereist. De opvolgende advocaat kan de opgevolgde advocaat in gebreke stellen in verband met diens beroepsaansprakelijkheid.

[Afdeling III.2.7 De modaliteiten bij de opvolging van advocaten in het kader van de juridische tweedelijnsbijstand en Salduz]₁

₁ ingevoegd AV 27/05/2015 en 24/06/2015 - BS 30/9/2015 - in werking 1/1/2016

Onverminderd de bepalingen opgenomen in de Afdeling III.2.6 - "De Opvolging" gelden de volgende modaliteiten:

Art. 122 - Ontheffing

Een advocaat die optreedt in het kader van de juridische tweedelijnsbijstand mag opgevolgd worden door een advocaat die eveneens wil optreden in dat kader, mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

Indien er een vertrouwensbreuk of andere ernstige reden is in hoofde van de cliënt t.a.v. de advocaat die werd aangesteld door het Bureau voor Juridische Bijstand (BJB) of de stafhouder, dan meldt de cliënt, de kandidaat-opvolgende advocaat of de stafhouder dat schriftelijk of op elektronische wijze en gemotiveerd aan de aangestelde advocaat.

Hij bezorgt dat schrijven tegelijk aan het BJB dat de aanstelling van de advocaat heeft gedaan, met een verzoek tot aanstelling in opvolging. In dat schrijven verzoekt hij de aangestelde advocaat ook om binnen de twee werkdagen (zaterdagen, zondagen en feestdagen uitgesloten), of per kerende in geval van hoogdringendheid, aan het BJB te melden of er bezwaar bestaat tegen de opvolging, met kopie aan de advocaat die om opvolging verzoekt.

- Als er geen bezwaar wordt geformuleerd, kan de opvolging in principe worden toegestaan. De opgevolgde advocaat wordt ontheven en het BJB brengt de opvolgende advocaat en de rechtzoekende daarvan op de hoogte.

- Als er wel bezwaar wordt geformuleerd, wordt de partij die de opvolging vraagt meegedeeld dat de opvolging voorlopig niet kan worden toegestaan. Na eventuele toelichting kan de BJB-voorzitter, nadat hij de op te volgen advocaat heeft gehoord, alsnog tot ontheffing overgaan, indien een vertrouwensbreuk of een andere ernstige reden tot opvolging wordt aangetoond.

Als een opvolging wordt geweigerd, wordt de rechtzoekende daarvan schriftelijk of op elektronische wijze op de hoogte gebracht.

Art. 123 - Nieuwe aanstelling

Pas nadat het BJB dat initieel ook de aanstelling heeft gedaan, de ontheffing van de oorspronkelijk aangestelde advocaat heeft goedgekeurd, kan hetzelfde of een ander BJB (naargelang de balie waartoe de opvolgende

advocaat behoort) de opvolgende advocaat aanstellen als raadsman in het kader van de juridische tweedelijnsbijstand. Zolang de eerst aangestelde advocaat geen ontheffing kreeg, blijft die aangesteld.

Art.124 - Vergoeding

Indien de opgevolgde advocaat wordt opgevolgd door een advocaat die optreedt in het kader van de juridische tweedelijnsbijstand, worden de punten verdeeld tussen de opgevolgde advocaat en de opvolger, naargelang de effectief door hen verleende prestaties. Het totaal van de punten voor beide advocaten samen mag het maximum van de in de nomenclatuur vastgelegde punten niet overschrijden.

Wanneer de opvolging gebeurt in een dossier waarin de advocaat aangesteld werd onder gedeeltelijke kosteloosheid, moet ook de provisie zo verdeeld worden dat het bedrag van de provisie de waarde van de aan de opgevolgde advocaat toegekende punten niet overschrijdt. Komen de opgevolgde en de opvolgende advocaat daarin niet overeen, dan beslist de voorzitter van het BJB van de opgevolgde advocaat.

[Afdeling III.2.7bis Verhoorbijstand Salduz in het kader van de permanentiedienst Orde van Vlaamse Balies (OVB)]₁

₁ ingevoegd AV 19/12/2018 - BS 9/1/2019 - in werking 9/4/2019

Art.124bis - Opleiding

124bis.1. De Orde van Vlaamse Balies voorziet in een bijzondere opleiding voor bijstand van verdachten tijdens het verhoor.

124bis.2. Onder opleiding wordt verstaan: bijzondere opleiding verhoorbijstand bij de Orde van Vlaamse Balies, een door de Orde van Vlaamse Balies erkende door de Ordes van Advocaten of externe instellingen georganiseerde bijzondere opleiding verhoorbijstand.

124bis.3. Deelname aan de permanentiedienst voor verhoorbijstand, georganiseerd door de Orde van Vlaamse Balies, is enkel toegelaten indien de betrokken advocaat de opleiding voornoemd heeft gevolgd, onverminderd de hierna bepaalde overgangsmaatregelen.

124bis.4. Huidige regeling vindt op geen enkele wijze toepassing voor de verhoorbijstand Salduz die de advocaat verleent buiten de permanentiedienst van de Orde van Vlaamse Balies.

Art. 124ter - Voorwaarden om deel te nemen aan de permanentiedienst

124ter.1. Onder permanentiedienst in dit reglement wordt verstaan de door de Orde van Vlaamse Balies georganiseerde permanentiedienst voor verdachten die geen keuze van eigen advocaat hebben gemaakt of waarvan de door hen gekozen advocaat niet beschikbaar is.

124ter.2. Enkel advocaten, die de hiervoor bedoelde bijzondere opleiding verhoorbijstand bij de Orde van Vlaamse Balies of een door de Orde van Vlaamse Balies erkende door de Ordes van Advocaten of externe instellingen georganiseerde bijzondere opleiding verhoorbijstand hebben gevolgd, mogen zich inschrijven op de permanentiedienst voor meerderjarige verdachten die geen keuze van advocaat hebben gemaakt.

Bij voorrang mogen enkel de advocaten, houders van het certificaat bijzondere opleiding jeugdrecht en toegelaten tot de sectie jeugdrecht of een door de balie opgestelde lijst van jeugdadvocaten, die de hiervoor bijzondere opleiding verhoorbijstand bij de Orde van Vlaamse Balies of een door de Orde van Vlaamse Balies erkende door de Ordes van Advocaten of externe instellingen georganiseerde bijzondere opleiding verhoorbijstand hebben gevolgd, zich inschrijven op de permanentiedienst voor minderjarige verdachten.

Subsidiair mogen ook advocaten inschrijven op de permanentiedienst voor minderjarige verdachten die de hiervoor bedoelde bijzondere opleiding verhoorbijstand bij de Orde van Vlaamse Balies of een door de Orde van Vlaamse Balies erkende door de Ordes van Advocaten of externe instellingen georganiseerde bijzondere opleiding verhoorbijstand hebben gevolgd.

De hierboven vermelde erkende advocaten, houders van het certificaat bijzondere opleiding jeugdrecht, zullen bij voorrang worden aangesteld inzake verhoorbijstand voor minderjarigen.

124ter.3. De advocaat die zich inschrijft voor de permanentiedienst blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de toegewezen opdrachten. Hij voert de opdrachten in principe zelf uit, doch mag zich omwille van praktische noodwendigheden laten vervangen door een eveneens opgeleide advocaat. Het algemeen verbod van naamkening (lastgevende advocaat die verborgen blijft) is ook hier van toepassing.

Art. 124quater - Verplichtingen in het kader van de permanentiedienst

124quater.1. De advocaat die zich inschrijft op de permanentiedienst is van wacht en dient zelf beschikbaar te zijn binnen het opgegeven tijdsblok en binnen de opgegeven politiezone.

Indien hij of zijn vervanger niet binnen de 2 uur ter plaatse kan zijn, dient hij de opdracht te weigeren.

124quater.2. De advocaat kan zich enkel laten vervangen door een advocaat die beantwoordt aan de onder artikel 2 opgenomen voorwaarden.

124quater.3. Wie zich laat vervangen zal het Salduz-nummer zo spoedig mogelijk aan de vervanger meedelen.

124quater.4. De advocaat die de opdracht heeft aanvaard, mag nadien zijn bijstand bij het verhoor niet weigeren om de enkele reden dat de verdachte volgens zijn verklaring onvermogen lijkt te zijn of niet onmiddellijk kan betalen voor de door de advocaat te verlenen prestaties en te maken kosten. De advocaat mag enkel de bijstand weigeren indien de verdachte, die volgens zijn verklaringen vermogen blijkt te zijn, te kennen geeft voor de bijstand niet te willen betalen.

124quater.5. De advocaat die een oproep heeft aanvaard blijft verantwoordelijk voor de bijstand bij alle navolgende verhoren, voor zover hij in de permanentiewebapplicatie heeft aangegeven dat hij bijstand zal verlenen voor alle navolgende verhoren of hij de bijstand voor een navolgend verhoor heeft aanvaard, totdat het dossier in de webapplicatie is overgenomen door een opvolger, of zijn mandaat om een andere geldige reden wordt beëindigd. De advocaat die wordt opgevolgd, zal het Salduz-nummer en het dossier onverwijld aan de opvolgende advocaat meedelen.

124quater.6. De advocaat die een verdachte bijstaat die eerder een eigen advocaat had gekozen, zal de initiële keuze van raadsman respecteren en zal nadien enkel verder optreden, indien de verdachte dit uitdrukkelijk verkiest. Hij zal de voorkeuradvocaat zo spoedig mogelijk verwittigen van het feit dat hij de verdachte heeft bijgestaan.

124quater.7. De advocaat die reeds optreedt of heeft opgetreden voor een verdachte of die bijstand heeft verleend of zal verlenen voorafgaand aan of tijdens het verhoor van een verdachte in een strafrechtelijk onderzoek, zal bijzondere aandacht moeten geven aan het verbod op tegenstrijdige belangen, zoals voorzien onder Hoofdstuk I.2, afdeling I.2.3 van de Codex Deontologie voor Advocaten.

Hij mag in het kader van de permanentiedienst Salduz geen opdracht aanvaarden voor bijstand van een andere verdachte die betrokken is in hetzelfde strafrechtelijk onderzoek, en moet deze opdracht weigeren of zich terugtrekken zodra hij dit vaststelt. Deze bepaling is van toepassing op de advocaat, zijn medewerkers en zijn stagiairs. Als advocaten het beroep in associatie of groepering uitoefenen, is deze bepaling van

toepassing zowel op de groep in zijn geheel als op haar individuele leden en op de stagiairs en medewerkers van de advocaten.

Art. 124quinquies - Overgangsmaatregelen

124quinquies.1. Tot de hierna vermelde overgangsperiode van 2 jaar mogen de advocaten en advocaten-stagiairs die nog geen bijzondere opleiding verhoorbijstand, zoals voorzien onder artikel 1 van huidig reglement, hebben gevolgd de opname vragen op de permanentiedienst. Zij verbinden zich ertoe uiterlijk binnen de 2 jaar de bijzondere opleiding verhoorbijstand te volgen. Bij gebreke aan een tijdige bijzondere opleiding verhoorbijstand wordt de advocaat en advocaat-stagiair van rechtswege weggelaten van de permanentiedienst.

124quinquies.2. De advocaten en advocaten-stagiairs die voorafgaand aan huidig reglement reeds een bijzondere opleiding verhoorbijstand hebben gevolgd, hetzij door de Orde van Vlaamse Balies erkend, hetzij door de Orde van Advocaten erkend, zijn vrijgesteld van het volgen van een (nieuwe) bijzondere opleiding verhoorbijstand. De Ordes van advocaten zullen nagaan welke van hun leden reeds voldoende door hen georganiseerde opleiding(en) hebben gevolgd en om die reden zijn vrijgesteld.

Afdeling III.2.8 Eensluitend verklaren van kopieën van bij een voorziening in cassatie te voegen stukken

Art. 125

Wanneer een partij, toekomstige eiser in cassatie, tot staving van een voorziening in cassatie een middel wil invoeren gesteund op de schending van de bewijskracht van een stuk dat op regelmatige wijze werd neergelegd voor de rechter ten gronde, kan de advocaat van elke partij in zake voor de rechter ten gronde vragen dat hij een kopie van dat stuk eensluitend verklaart aan, al naargelang van het geval, het origineel of de kopie neergelegd voor die rechter.

Indien de raadsman van de toekomstige eiser in cassatie noch in het bezit is van het origineel van het stuk, noch van een kopie daarvan, kan hij aan de advocaat van een partij in zake voor de rechter ten gronde die in het bezit is van het originele stuk of van een kopie daarvan, vragen dat hij er een kopie van maakt en die eensluitend verklaart aan het aan de rechter ten gronde voorgelegde stuk.

Art. 126

De in artikel 125 bedoelde eensluitendverklaring bestaat in het aanbrengen, onderaan de kopie van het stuk, van de volgende vermelding, gevolgd door de handtekening:

Kopie die eensluitend wordt verklaard aan het stuk nr. ... van het dossier dat de [eiser of verweerder] ten gronde voorlegde aan [rechtsmacht] in de zaak ingeschreven op de algemene rol onder het nummer ...

Mr. ..., advocaat die (naam van de partij) vertegenwoordigde voor die rechtsmacht.

Mr. ..., advocaat die (naam van de partij) vertegenwoordigde voor die rechtsmacht.

(Als de omstandigheden dat vereisen, bijvoorbeeld omdat er geen inventaris van de stukken is of omdat de partijen verschillende versies voorlegden van een akte, moet de bovenstaande formulering worden aangepast).

Art. 127

De betwistingen worden beslecht door de stafhouder van de advocaat die de stukken eensluitend moet verklaren.

Afdeling III.2.9 Derdengelden

Onderafdeling III.2.9.1 Toepassingsgebied en definities

Art. 128

Deze afdeling regelt de verhandeling door de advocaat van derdengelden, de rapporteringsplicht en de controle op de verhandeling van derdengelden.

Deze afdeling is niet van toepassing op rekeningen die door een advocaat worden gebruikt in uitvoering van een gerechtelijk mandaat, onverminderd het recht van de stafhouder inzage in die rekeningen te vragen.

Art. 129

In deze afdeling wordt verstaan onder:

- derdengelden: gelden toevertrouwd door cliënten of derden aan een advocaat om die een bepaalde bestemming te geven.
- derdenrekening: een rekening bij een door de Orde van Vlaamse Balies erkende financiële instelling met een advocaat als houder waarop gelden die aan cliënten of derden toekomen, worden ontvangen of beheerd.
- rubriekrekening: een derdenrekening geopend in een specifiek dossier of voor een bepaalde cliënt.
- een door de Orde van Vlaamse Balies erkende financiële instelling: een financiële instelling waarmee de Orde van Vlaamse Balies een overeenkomst heeft gesloten voor de verhandeling van derdengelden, die beantwoordt aan de bepalingen van deze afdeling.

Onderafdeling III.2.9.2 Derdenrekening

Art. 130

Elke advocaat beschikt, hetzij zelf, hetzij via de associatie of groepering waartoe hij behoort, over minstens één derdenrekening bij een door de Orde van Vlaamse Balies erkende financiële instelling. Het nummer van de derdenrekening wordt bij de contactgegevens van de advocaat op het publiek luik van de website van de Orde van Vlaamse Balies vermeld.

Art. 131

De advocaat kan uitsluitend een derdenrekening openen bij een door de Orde van Vlaamse Balies erkende financiële instelling. De omschrijvingen en verplichtingen verbonden aan die rekening zijn:

- de derdenrekening is een zichtrekening;
- de derdenrekening mag nooit een debetsaldo vertonen;
- elke vorm van krediet op de derdenrekening is uitgesloten;
- de uitgifte van bank- of kredietkaarten op de derdenrekening is niet toegelaten;
- domiciliëringen op de derdenrekening zijn niet toegestaan;
- de uitgifte van cheques en cashafhalingen van de derdenrekening is verboden, behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van de stafhouder na melding van de identiteit van de begunstigde;
- de advocaat kan bestendige opdrachten geven, maar uitsluitend ten gunste van cliënten of derden;
- de derdenrekening kan op geen enkele wijze tot zekerheid dienen;
- elke schuldvergelijking, fusie of bepaling van eenheid van rekening tussen de derdenrekening en andere bankrekeningen is uitgesloten;
- met uitzondering van de rubriekrekening, levert de derdenrekening geen rente of enige andere opbrengst op, onverminderd de mogelijkheid voor de Orde van Vlaamse Balies en/of de Orde van Advocaten om met de financiële instelling een vergoeding voor de Orde te bedingen.

Art. 132

De advocaat verleent bij de opening van een derdenrekening een onherroepelijke volmacht aan de stafhouder van de Orde van Advocaten waarbij hij ingeschreven is, om van de financiële instelling volledige inzage en afschrift te verkrijgen van alle verrichtingen op die derdenrekening. Indien de advocaat niet ingaat op het verzoek van de stafhouder hem een kopie van de rekeninguittreksels te bezorgen, kan de stafhouder die opvragen op kosten van de advocaat.

Art. 133

De derdenrekening wordt uitsluitend gebruikt voor de verhandeling van derdengelden.

De advocaat verhandelt derdengelden uitsluitend via een derdenrekening, en vermeldt die rekening uitdrukkelijk telkens als hij gelden opvraagt.

Indien de advocaat een betaling ontvangt van derdengelden, anders dan door de rechtstreekse overschrijving op zijn derdenrekening, transfereert hij die gelden zo spoedig mogelijk naar zijn derdenrekening.

De advocaat maakt gelden die hij ontvangt met het oog op doorbetaling aan een andere advocaat, uitsluitend over door ze over te schrijven op de derdenrekening die de andere advocaat hem meedeelt.

Art. 134

De advocaat maakt de derdengelden zo spoedig mogelijk over aan hun bestemming. Hij vermeldt daarbij gegevens die de identificatie van het dossier mogelijk maakt.

Hij kan de gelden die bestemd zijn voor zijn cliënt, via overschrijving op zijn zichtrekening geheel of gedeeltelijk behouden als voorschot, ereloon of terugbetaling van kosten, na zijn cliënt daarvan schriftelijk op de hoogte te hebben gebracht. Die gelden mogen dan niet op de derdenrekening blijven.

Als de advocaat om redenen onafhankelijk van zijn wil, derdengelden niet spoedig aan de bestemming kan of mag overmaken, schrijft hij die gelden over op een rubriekrekening, waarvan de netto-rente aan de bestemming toekomt.

Art. 135

De stafhouder oefent toezicht uit op het correct gebruik van de derdenrekening.

Hij kan alle bewarende maatregelen nemen, inclusief een tijdelijk verbod opleggen om derdengelden te verhandelen.

Als een derde wordt aangesteld over de persoon of het vermogen van de advocaat of als de advocaat zijn beroep niet kan uitoefenen, kan de stafhouder hem het beheer van zijn derdenrekeningen voor de duur ervan ontnemen.

Indien de advocaat weggelaten wordt om een andere reden dan overgang naar een andere balie of indien hij geschrapt wordt, moet hij bewijs leveren dat zijn derdenrekeningen afgesloten zijn, of een advocaat aanwijzen die het beheer ervan overneemt. Als hij dat niet doet, kan de stafhouder een advocaat aanwijzen die dat beheer overneemt.

Onderafdeling III.2.9.3 Rapportering**Art. 136**

De advocaat, of de associatie of groepering die de derdenrekeningen beheert, rapporteert jaarlijks minstens het volgende aan de stafhouder:

- een overzicht van alle derdenrekeningen, rubriekrekeningen inbegrepen;
- een overzicht van alle derdenrekeningen, rubriekrekeningen inbegrepen, die het voorbije jaar geopend en/of afgesloten zijn;
- het saldo van elke derdenrekening op 31 december;
- een opsplitsing van de voormelde saldi per dossier.

Onderafdeling III.2.9.4 Controle

Art. 137

De stafhouder voert de controle uit op de derdenrekeningen van de advocaat of de associatie of groepering.

Indien de advocaat de bepalingen van de artikelen 131 en/of 136 van deze afdeling niet naleeft, voert de stafhouder sowieso controle uit.

Onverminderd het recht van elke balie te bepalen of de controle al dan niet bij lottrekking gebeurt, voert de stafhouder jaarlijks controle uit bij minstens 2,5 % van de leden van zijn balie.

Art. 138

Binnen de Orde van Vlaamse Balies wordt een controlecel opgericht.

Elke raad van de Orde draagt minstens één en hoogstens vijf advocaten voor als lid van die cel. De algemene vergadering neemt kennis van de voordrachten en bevestigt de samenstelling van de controlecel. De leden van de controlecel worden voor drie jaar benoemd. Hun mandaat is onbeperkt verlengbaar.

De algemene vergadering kiest uit de leden van de controlecel een voorzitter en twee bijzitters die per dossier de werkende leden van de controlecel aanwijzen. Hun mandaat is eenmaal verlengbaar.

De controlecel stelt haar eigen reglement van werking op dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de algemene vergadering.

Art. 139

Enkel de stafhouder is bevoegd een beroep te doen op de controlecel. Hij kan aan de cel de controle toevertrouwen maar kan haar te allen tijde ontheffen van haar taak.

De stafhouder of de controlecel kan zich laten bijstaan door een externe adviseur.

De controlecel heeft louter een controlebevoegdheid, waarbij zij uitsluitend rapporteert aan de stafhouder.

De kosten van de controlecel vallen in principe ten laste van de balie waarvan de stafhouder de controle heeft gevraagd.

Indien de stafhouder of de controlecel onregelmatigheden vaststelt bij de gecontroleerde advocaat, kunnen de kosten op hem verhaald worden.

Art. 140

De stafhouder kan de bevoegdheid die hem wordt verleend op grond van deze afdeling, delegeren aan een lid of gewezen lid van de raad van de Orde.

Bij toepassing van artikel 458, § 2 en 3 Ger.W. heeft de voorzitter van de tuchtraad dezelfde bevoegdheden als die die deze afdeling aan de stafhouder toekent.

Afdeling III.2.10 Procedures voor bijzondere rechtscolleges**Art. 141**

In alle administratieve, sociale en fiscale procedures en procedures voor administratieve en constitutionele rechtscolleges worden overtuigingsstukken en procedurestukken op eerste verzoek overgemaakt, hetzij materieel, hetzij elektronisch.

Indien er een werkelijk en aantoonbaar probleem is om bepaalde stukken over te maken, wordt de advocaat hiervan onmiddellijk ingelicht en wordt hem meegedeeld hoe hij daarvan op korte termijn dan wel kennis kan nemen.

Afdeling III.2.1 1 Statuut van de advocaat

Art. 142

De advocaat oefent zijn beroep als zelfstandige uit, met uitsluiting van iedere band van ondergeschiktheid.

HOOFDSTUK III.3 Relaties met de overheid van de Orde

Afdeling III.3.1 De briefwisseling met de stafhouder

Art. 143

De briefwisseling en de gesprekken tussen de advocaat en de stafhouder en tussen de advocaat en de voorzitter van de tuchtraad zijn vertrouwelijk. Behoudens andersluidende beslissing van de stafhouder en/of de voorzitter van de tuchtraad mag er voor de rechtsmachten noch tegenover derden gewag of gebruik van worden gemaakt.

Afdeling III.3.2 De verplichting om bijdragen aan de Orde te betalen

Art. 144

Elke advocaat is een bijdrage aan de plaatselijke Orde verschuldigd. Die bijdrage wordt door elke raad van de Orde bepaald. De Orde bepaalt eveneens hoe die bijdrage betaald moet worden.

Art. 145

De advocaat-stagiair moet de baliebijdrage betalen aan de Orde van Advocaten waar hij ingeschreven is op de lijst van stagiairs.

Wanneer de advocaat-stagiair in de loop van het kalenderjaar overstapt naar een andere balie, blijft de baliebijdrage die hij voor dat kalenderjaar verschuldigd is integraal verworven voor de Orde van Advocaten die hij verlaat, en betaalt hij datzelfde kalenderjaar geen bijdrage aan de Orde van Advocaten waar hij wordt ingeschreven.

Art. 146

De advocaat moet de baliebijdrage betalen aan de Orde van Advocaten waar hij ingeschreven is op het tableau.

Wanneer de advocaat, ingeschreven op het tableau, in de loop van het kalenderjaar overstapt naar een andere balie, blijft de baliebijdrage die hij voor dat kalenderjaar verschuldigd is integraal verworven voor de Orde van Advocaten die hij verlaat, en betaalt hij datzelfde kalenderjaar geen bijdrage aan de Orde van Advocaten waar hij wordt ingeschreven.

Wanneer een advocaat die ingeschreven is op het tableau van meerdere Ordes van Advocaten, in de loop van het kalenderjaar overstapt van een balie waar hij de helft van de jaarlijkse bijdrage betaalt (ingevolge artikel

V.3.1.8, Afdeling V.3.1 Het houden van meerdere kantoren of vestigingen), naar een andere balie, dan geldt bovenstaande regeling evenzeer.

Art. 147

De advocaat of de advocaat-stagiair die van de ene balie naar de andere balie overstapt, voegt bij zijn verzoek tot inschrijving aan de balie waar hij toekomt, een bewijs dat hij alle baliebijdragen vereffend heeft die hij verschuldigd was aan de balie die hij verlaat.

Art. 148₁

₁ geschrapt AV 24/06/2015 - BS 30/9/2015 - in werking 1/1/2016

Art. 149

De ereadvocaat die zijn titel verliest of ontslag neemt, heeft geen recht op gehele of gedeeltelijke terugbetaling van de bijdrage.

Art. 150

De advocaat die geschorst is, heeft geen recht op vermindering van het bedrag van de baliebijdrage.

Art. 151

De stafhouder kan een advocaat naar omstandigheden geheel of gedeeltelijk van zijn baliebijdrage vrijstellen. Hij kan tevens toestaan het bedrag van de baliebijdrage in schijven te betalen.

Hoofdstuk III.4 Relaties met hoven, rechtbanken, scheidsgerechten, algemene vergaderingen e.d.

Afdeling III.4.1 Procedure tegen magistraten, notarissen en gerechtsdeurwaarders

Art. 152

§ 1 Een advocaat die in zijn hoedanigheid van advocaat een rechtsvordering wil inleiden, een strafklacht wil indienen of gerechtelijke bewarende maatregelen wil nemen tegen een magistraat, een notaris of een gerechtsdeurwaarder meldt dat op voorhand aan zijn stafhouder, behoudens hoogdringendheid. De advocaat voegt daarbij het ontwerp van de inleidende akte of de klacht.

De advocaat mag de bovenstaande procedures niet inleiden voor het verstrijken van één maand na de melding aan de stafhouder.

§ 2 Bij een gemotiveerde hoogdringendheid gebeurt die melding gelijktijdig met het inleiden van de bovenstaande procedure.

§ 3 Zodra de advocaat de belangen wenst te behartigen van een partij die zonder advocaat reeds een klacht heeft ingediend of een rechtsvordering heeft ingeleid tegen een magistraat, notaris of gerechtsdeurwaarder, meldt hij dat onmiddellijk aan zijn stafhouder.

Afdeling III.4.2 Bijwonen van bijeenkomsten van een raad van bestuur en een algemene vergadering

pagina | 69

Art. 153

De advocaat mag zijn cliënt bijstaan of vertegenwoordigen op de algemene vergaderingen van een vennootschap of vereniging. Hij mag een cliënt bijstaan op een vergadering van de raad van bestuur. Hij licht de voorzitter van de raad van bestuur, respectievelijk de voorzitter van de algemene vergadering indien mogelijk op voorhand in over zijn aanwezigheid en eventueel ook de bestuurders, de aandeelhouders, de obligatiehouders of de vennoten met wie de cliënt in betwisting zou zijn, zodat ook hun advocaat of de advocaat van de vennootschap of vereniging de bijeenkomst of de algemene vergadering kan bijwonen.

HOOFDSTUK III.5 Relaties ten aanzien van derden

[Afdeling III.5.1 Contacten van de advocaat met getuigen],

¹ opgeheven AV 28/03/2018- BS 30/04/2018 - in werking 30/7/2018

Art. 154

[...]

Art. 155

[...]

Afdeling III.5.2 Media

Art. 156 Algemeen

1.1. Met inachtneming van het reglement op de publiciteit mag de advocaat in alle omstandigheden, ook in openbare vergaderingen en in de media, publiek gebruikmaken van zijn titel en van zijn recht op vrije meningsuiting.

1.2. Hij eerbiedigt daarbij de principes van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die aan zijn beroep ten grondslag liggen.

1.3. Hij is zich bewust van zijn bijzondere hoedanigheid van advocaat, waardoor hij een centrale positie inneemt in de rechtsbedeling.

1.4. Daarbij ziet hij erop toe dat hij niet overkomt als een partij of getuige, of niet de indruk geeft dat hij spreekt voor derden door wie hij niet is gemandateerd, in het bijzonder niet voor de Orde van Advocaten of een van haar instanties.

1.5. Hij ziet erop toe dat zijn optreden geen afbreuk doet aan de regels van de confraterniteit en de loyaliteit.

1.6. De advocaat verschaft steeds correcte informatie en licht die op een serene wijze toe.

1.7. De advocaat neemt het vermoeden van onschuld, de rechten van verdediging, het recht op bescherming van het privéleven, de waardigheid en de regels van het beroep in acht.

1.8. Vooraleer hij zijn medewerking verleent aan de geschreven pers neemt hij eerst kennis van de te publiceren tekst. Hij probeert ook voor andere media gelijkaardige afspraken te regelen.

1.9. Hij staat buiten het gerechtshuis geen interviews toe in toga.

1.10. De advocaat is verantwoordelijk voor zijn mededelingen in de media.

Hij houdt er rekening mee dat hij in die context niet beschikt over de immuniteit van het pleidooi.

1.11. In zaken waarin de advocaat optreedt of opgetreden is als raadsman, let hij op de naleving van zijn beroepsgeheim en de confidentialiteit van mededelingen.

1.12. De verplichtingen die aan de advocaat worden opgelegd, gelden ook voor zijn kantoorgenoten.

Art. 157 Optreden als commentator

Met toepassing van de regels beschreven onder artikel 156 kan de advocaat over zaken waarin hijzelf niet betrokken was of is en over maatschappelijke evenementen en vraagstukken in het openbaar en aan de media inlichtingen, toelichtingen en uiteenzettingen verschaffen.

Art. 158 Optreden als raadsman

3.1. De advocaat voert het proces niet in de media en onthoudt zich van alle commentaren, behalve indien, als gevolg van mededelingen van het openbaar ministerie, de persrechter of derden in de media, de wapengelijkheid een reactie noodzakelijk maakt.

3.2. De advocaat verzekert zich op voorhand van de toestemming van zijn cliënt om publieke mededelingen te doen.

3.3. Hij heeft steeds de belangen van de cliënt en van een rechtvaardige zaak voor ogen.

3.4. Zijn tussenkomst getuigt van zorgvuldigheid, ook met betrekking tot de gerechtvaardigde belangen van derden.

3.5. De advocaat raadpleegt, zo mogelijk, vooraf de stafhouder, wint zijn standpunt in en volgt zijn richtlijnen. Dat doet hij in elk geval wanneer hij een voorganger moet noemen of over diens activiteit in het dossier commentaar geeft.

3.6. Indien advocaten van verschillende balies betrokken zijn, komt het beslissingsrecht toe aan de stafhouder van de plaats waar de zaak wordt behandeld, ongeacht het aantal betrokken advocaten en tot welke balie zij behoren.

Art. 159 Optreden na opvolging

Nadat de advocaat is opgevolgd, onthoudt hij zich van elke commentaar in de media.

Afdeling III.5.3 Registratie van gesprekken of contacten

Art. 160

Een advocaat mag rechtstreeks noch onrechtstreeks gesprekken, vergaderingen of zittingen (laten) registreren op geluids- of beeld dragers, zonder voorafgaande kennisgeving.

[HOOFDSTUK III.6 Insolventie]¹

---

¹ Ingevoegd AV 28/03/2018 - BS 30/04/2018 - in werking 30/04/2018

Art. 160bis

De advocaat verwittigt onmiddellijk de stafhouder en bezorgt hem tegelijkertijd een kopie van alle relevante documenten telkens wanneer de advocaat of de vennootschap waarbinnen hij zijn beroep van advocaat uitoefent het voorwerp uitmaakt van een maatregel of toepassing in het kader van de bepalingen van Boek XX van het Wetboek van Economisch Recht en de uitvoeringsbesluiten.

Art. 160ter

De advocaat die failliet is verklaard wordt vanaf datum van het vonnis dat zijn faillissement uitspreekt ambtshalve weggelaten van het tableau of de lijst van stagiairs of de lijst bedoeld in artikel 58.

De advocaten vennoten van het samenwerkingsverband van advocaten zoals bedoeld in artikel 170, met uitsluiting van netwerken, dat failliet is verklaard en de advocaten leden van een feitelijke vereniging die failliet is verklaard, worden vanaf datum van het vonnis dat het faillissement uitspreekt van het

samenwerkingsverband of de feitelijke vereniging waarvan hij deel uitmaakt ambtshalve weggelaten van het tableau of de lijst van stagiairs of de lijst bedoeld in artikel 58.

Art. 160^{quater}

Hoger beroep of verzet bij de tuchtraad van beroep tegen de weglating ingevolge faillissement schorst de weglating niet.

Art. 160^{quinquies}

De advocaat die failliet verklaard is kan onmiddellijk nadat hij failliet is verklaard aan de raad van de Orde de inschrijving vragen op het tableau of de lijst van stagiairs of de lijst bedoeld in artikel 58.

De advocaat neemt de rang op het tableau of de lijst van stagiairs of de lijst bedoeld in artikel 58 op datum van de nieuwe inschrijving.

Art. 160^{sexies}

De stafhouder van iedere balie stelt jaarlijks een lijst op van insolventiefunctionarissen in de zin van artikel XX.20 §1 laatste lid van het Wetboek van Economisch Recht, met opgave van minstens de volgende informatie:

- 1) naam en professionele contactgegevens van de kandidaat;
- 2) de insolventieprocedures waarvoor de kandidatuur geldt;
- 3) de rechtsgebieden waarvoor de kandidatuur geldt.

De stafhouder maakt deze lijst jaarlijks tegen uiterlijk 30 november over aan de Orde van Vlaamse Balies, zodat de Orde van Vlaamse Balies tijdig en uiterlijk tegen 31 december kan voldoen aan haar wettelijke verplichting tot neerlegging van de lijst in het Centraal Register Solvabiliteit.

Art. 160^{septies}

Onverminderd de toepassing van artikel 109, dient ook de advocaat die aangesteld wordt als insolventiefunctionaris, de stafhouder op de hoogte te brengen van zijn aanstelling en van het bestaan van de procedure in het kader van de bepalingen van Boek XX van het Wetboek van Economisch Recht lastens de advocaat of de vennootschap waarbinnen deze zijn beroep van advocaat uitoefent.

Art. 160^{octies}

Dit hoofdstuk treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

DEEL IV
ADVOCAAT TREEDT OP IN EEN ANDERE
HOEDANIGHEID

[HOOFDSTUK IV.1 Gerechtelijke mandataris]¹³

Art. 161

De advocaat mag geen gerechtelijk mandaat aanvaarden, wanneer hij bij de uitoefening van dat mandaat zal worden geconfronteerd met strijdige belangen of schending van het beroepsgeheim.

Art. 161bis

[...]¹⁴

[Art. 161ter

Zodra de advocaat wordt opgenomen op een lijst van gerechtelijke mandatarissen, meldt hij dat aan de stafhouder. Betreft het een mandaat waarvoor geen lijst van mandatarissen bestaat, dan doet hij die melding bij de eerste opname van dergelijk mandaat en per soort mandaat.]¹⁵

Art. 162

De advocaat belast met een gerechtelijk mandaat blijft onderworpen aan de deontologie van de advocaat, tenzij de deontologische regel onverenigbaar is met dat mandaat.

[HOOFDSTUK IV.2 Syndicus]¹⁶

Art. 163

Advocaten kunnen als syndicus optreden voor de vereniging van mede-eigenaars in het kader van artikel 577, 2-577, 14 BW, overeenkomstig de regels van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die aan hun beroep ten grondslag liggen.

Art. 164

De advocaat die als syndicus wil optreden, meldt dat aan zijn stafhouder en legt een passende, bijzondere aansprakelijkheidsverzekering voor. De advocaat blijft voor zijn professionele handelingen als syndicus onderworpen aan het tuchtgezag van zijn stafhouder en Orde.

Art. 165

De advocaat moet in zijn verhouding tot de algemene vergadering van mede-eigenaars, de raad van beheer en derden en bij de opdrachten die hij als syndicus uitvoert, steeds vasthouden aan de onafhankelijkheid die kenmerkend is voor zijn beroep. Hij moet die onafhankelijkheid verzoenen met de wettelijke bevoegdheden die aan de bestuurs- en controleorganen van de vereniging van mede-eigenaars verleend zijn. Hij ziet af van zijn mandaat als syndicus indien die onafhankelijkheid onvoldoende gewaarborgd is.

Art. 166

De syndicus mag voor de uitoefening van zijn taken een beperking van zijn aansprakelijkheid bedingen tot het bedrag van de bijzondere verzekering die hij voor zijn mandaten afsluit.

---

¹³ Titel gewijzigd AV 19/12/2018 - BS 15/01/2019 - Inwerking 15/04/2019

¹⁴ Opgeheven AV 19/12/2018 - BS 15/01/2019 - Inwerking 15/04/2019

¹⁵ Goedgekeurd AV 28/6/2017 - BS 31/7/2017 - Inwerking 1/11/2017

¹⁶ Gewijzigd AV 19/12/2018 - BS 15/01/2019 - Inwerking 15/04/2019

Art. 167

De syndicus kan in principe optreden voor de rechtbanken als vertegenwoordiger van de vereniging overeenkomstig artikel 577, 8, § 4 BW. Hij doet dat dan niet als advocaat, maar als een gemandateerde van gemeen recht en moet eventueel zijn mandaat bewijzen, ook t.a.v. zijn confraters.

Hij treedt niet op in toga en vermijdt elk gevaar voor verwarring tussen zijn bijzonder mandaat en het mandaat ad litem.

Bij voorkeur laat hij zich vertegenwoordigen in rechte door een confrater.

Hij treedt in elk geval niet op voor de gemeenschap en pleit niet wanneer hij persoonlijk in de zaak is betrokken of kan zijn. Dat is met name het geval:

- wanneer zijn persoonlijke aansprakelijkheid als syndicus ter sprake komt;
- wanneer hij aanwezig was bij de onderhandelingen, besprekingen, akkoorden in verband met de gemeenschap of die zelf heeft opgesteld, wanneer hij verslagen van vergaderingen of beslissingen heeft genotuleerd, of deelgenomen heeft aan het beraad over stemmingen of beslissingen en indien de rol die hij daar gespeeld heeft het voorwerp uitmaakt van een betwisting of in opspraak wordt gebracht tijdens het proces;
- wanneer hij als getuige kan worden opgeroepen of de mede-eigenaars geadviseerd heeft in de betwiste materie.

In voorkomend geval zal de advocaat terugtreden en de procedure verder laten behandelen door een confrater.

Art. 168

De syndicus kan niet optreden voor een partij die tegenpartij is of wordt van de gemeenschap van eigenaars waarvan hij syndicus is.

Als zijn mandaat van syndicus beëindigd is, kan hij ook niet optreden voor of tegen de gemeenschap of één of meerdere van haar leden als hij geconfronteerd kan worden met strijdige belangen in verband met zijn vroegere mandaat, of met een mogelijke verdenking van inbreuk op zijn beroepsgeheim.

Die verbodsbepalingen gelden ook voor de advocaten die met de syndicus op enige wijze een vaste en veruiterlijkte vorm van samenwerkingsverband hebben, of die van de syndicus enige bezoldiging ontvangen. Indien de cliënten ingelicht werden over de aard en de draagwijdte van de samenwerking of binding tussen de advocaten, en toch willen dat hun belangen door hen worden verdedigd, kan dat wel.

Art. 169

De syndicus doet elke verhandeling van gelden voor de gemeenschappen van eigenaars, die hij als syndicus vertegenwoordigt, via speciaal daarvoor geopende rekeningen. Die zijn afgescheiden van zijn persoonlijke rekeningen en van de rekeningen van zijn kantoor, inbegrepen de derdenrekeningen. Die bijzondere derdenrekeningen voor de mandaten als syndicus vallen onder de bevoegdheid en de controle van de Orde, overeenkomstig afdeling III.2.8 (Derdengelden).

[HOOFDSTUK IV.3 Functionaris voor gegevensbescherming]¹⁷

Art. 169bis

De advocaat die de functie van functionaris voor gegevensbescherming uitoefent in de betekenis van de verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 over de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en over het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), blijft onderworpen aan de deontologie en het tuchtrecht van de advocaat.

---

¹⁷ Ingevoegd AV 19/12/2018 - BS 15/01/2019 - Inwerking 15/04/2019

Art. 169ter

De advocaat die de functie van functionaris voor gegevensbescherming wenst uit te oefenen, brengt vooraf zijn stafhouder op de hoogte.

Art. 169quater

Wanneer de onafhankelijkheid van de functionaris voor gegevensbescherming in het gedrang komt, moet hij een einde maken aan zijn opdracht na eerst de verantwoordelijke voor de gegevensverwerking op de hoogte te hebben gebracht en de noodzakelijke formaliteiten bij die verantwoordelijke te hebben vervuld.

Art. 169quinquies

De functionaris voor gegevensbescherming mag een persoon voor wie of waarin hij de functie van functionaris voor gegevensbescherming uitoefent, voor de rechtbanken of scheidsgerechten vertegenwoordigen. Dat mag hij niet wanneer hij persoonlijk of uit hoofde van zijn opdracht als functionaris voor gegevensbescherming in het geschil betrokken is of kan zijn, en/of de onafhankelijkheid als functionaris voor gegevensbescherming in gevaar dreigt te komen.

Deze bepaling is van toepassing op de advocaat, zijn medewerkers en zijn stagiairs. Als de advocaat-functionaris voor gegevensbescherming het beroep in associatie of groepering uitoefent, is de bepaling van toepassing zowel op de groep in zijn geheel als op haar individuele leden en op de stagiairs en medewerkers van de advocaten.

Art. 169sexies

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn niet toepasselijk wanneer de advocaat de functie van functionaris voor gegevensbescherming uitoefent voor zijn eigen kantoor, organisatie of vereniging, met uitzondering van de artikelen 169bis en 169ter.

DEEL V

ORGANISATIE VAN HET KANTOOR

HOOFDSTUK V.1 Samenwerkingsverbanden tussen advocaten en eenpersoonsvennootschappen van advocaten

---

Afdeling V.1.1 Samenwerkingsverbanden tussen advocaten

Art. 170 Definities

170.1. Een samenwerkingsverband is een duurzame samenwerking tussen advocaten die de uitoefening van het beroep van advocaat of de ondersteuning van die uitoefening beoogt en die een gemeenschappelijke onderneming tussen haar leden vergt.

170.2. Een associatie is een samenwerkingsverband waarin de leden de uitoefening van het beroep van advocaat volledig of gedeeltelijk hebben ingebracht en contractueel hebben vastgelegd hoe tussen hen de baten of verliezen van het samenwerkingsverband worden verdeeld.

Bij een volledige inbreng in een associatie bepalen de leden van het samenwerkingsverband contractueel dat zij de uitoefening van het beroep van advocaat uitsluitend in het samenwerkingsverband uitoefenen.

Bij een gedeeltelijke inbreng in een associatie bepalen de leden van het samenwerkingsverband contractueel welk gedeelte van de uitoefening van het beroep van advocaat zij in het samenwerkingsverband uitoefenen.

170.3. Een groepering is een samenwerkingsverband waarvan de leden enkel contractueel hebben vastgelegd hoe zij gemeenschappelijke diensten ter ondersteuning van de beroepsuitoefening van haar leden organiseren en hoe ze de kosten daarvan delen.

170.4. Een netwerk is een samenwerkingsverband waarvan de leden onafhankelijk van elkaar het beroep van advocaat uitoefenen, maar de andere leden van het netwerk bij hun cliënteel aanbevelen.

170.5. Vlaamse advocaten zijn voor de toepassing van dit reglement advocaten zoals bedoeld in artikel 498 van het Gerechtelijk Wetboek.

170.6. Het Vlaams rechtsgebied is voor de toepassing van dit reglement het deel van het Belgische grondgebied dat wordt gevormd door de gerechtelijke arrondissementen waarover de balies die deel uitmaken van de Orde van Vlaamse Balies zich uitstrekken.

170.7. Documenten zijn voor de toepassing van dit reglement alle mogelijke stukken waarmee een samenwerkingsverband naar buiten treedt, ongeacht de drager van de stukken en de middelen waarmee de stukken worden verspreid.

Art. 171 Algemene regels

171.1. Een samenwerkingsverband dat kenmerken van meer dan één van de navolgende soorten samenwerkingsverbanden vertoont, is onderworpen aan de meest restrictieve bepalingen die volgens dit reglement toepasselijk zijn, ongeacht de kwalificatie van dat samenwerkingsverband door zijn leden of de wijze waarop het samenwerkingsverband of zijn leden naar buiten treedt.

171.2. Elk samenwerkingsverband moet een burgerlijk doel hebben.

171.3. Vlaamse advocaten kunnen een samenwerkingsverband aangaan door overeenkomsten naar Belgisch of buitenlands recht te sluiten, dan wel door een rechtspersoon naar Belgisch of buitenlands recht op te richten of er toe te treden.

171.4. Vlaamse advocaten kunnen een samenwerkingsverband aangaan met andere Vlaamse advocaten, met advocaten bij het Hof van Cassatie, met één of meer binnen- of buitenlandse advocaten of met hun respectieve samenwerkingsverbanden. Ze kunnen ook tot een dergelijk reeds bestaand samenwerkingsverband toetreden, zonder dat die bepaling afbreuk doet aan wat andere reglementen bepalen.

171.5. Voor zover andere beroepsregels dit niet in de weg staan, kan een Vlaamse advocaat of zijn eenpersoonsvennootschap toetreden tot samenwerkingsverbanden die buiten het Vlaams rechtsgebied werden opgericht en waarvan de aandelen mede door niet-advocaten worden aangehouden. Dat samenwerkingsverband en haar leden moeten steeds artikel 171.6 naleven.

171.6. Wanneer Vlaamse advocaten met andere advocaten aan een samenwerkingsverband deelnemen, letten de Vlaamse advocaten erop dat dat samenwerkingsverband en de andere leden ervan in het Vlaams rechtsgebied enkel met het beroep van advocaat verenigbare activiteiten uitoefenen en leven zij binnen het Vlaams rechtsgebied de beroepsregels na waaraan Vlaamse advocaten zijn onderworpen.

171.7. Al de aandelen van een samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid moeten steeds op naam van de vennoten in het aandelenregister worden ingeschreven.

171.8. Een samenwerkingsverband kan met een ander samenwerkingsverband verbonden zijn zoals bedoeld in artikel 11, 1° van het Wetboek van Vennootschappen. In dat geval strekken de belangenconflicten binnen een samenwerkingsverband of in hoofde van de leden van dat samenwerkingsverband zich uit tot de andere verbonden samenwerkingsverbanden of de leden ervan.

171.9. Beslissingen en maatregelen die volgens dit reglement door onderscheiden raden van de Orde, respectievelijk stafhouders, of overeenkomstige buitenlandse overheden worden genomen, zijn slechts definitief indien zij door elk van die ordinale organen of overheden werden genomen.

Als die ordinale organen of overheden zoals in het vorige lid bedoeld onderscheiden voorwaarden hebben opgelegd, worden alle voorwaarden cumulatief toegepast.

Als die ordinale organen of overheden zoals in het eerste lid bedoeld onderling strijdige voorwaarden hebben opgelegd, wordt de meest restrictieve voorwaarde toegepast.

Elke beslissing of maatregel die een raad van de Orde of een stafhouder neemt, wordt in voorkomend geval steeds van rechtswege geacht onder opschortende voorwaarde van goedkeuring of niet-bezwaar van de andere bevoegde overheden te zijn genomen.

171.10. De oprichting, de wijziging, de ontbinding of beëindiging van een samenwerkingsverband gebeurt schriftelijk, evenals de toetreding tot of uittreding van een samenwerkingsverband.

171.11. De overeenkomst, het reglement van inwendige orde, de oprichtingsakte of de statuten van een samenwerkingsverband bepalen dat zij ondergeschikt zijn aan de regels van dit reglement en de deontologische regels van het beroep en daarmee overeenstemmend moeten worden geïnterpreteerd.

171.12. Binnen een associatie of groepering behartigen leden geen belangen die strijden met de belangen die door andere leden van dezelfde associatie of groepering worden behartigd.

171.13. Indien wettelijke en deontologische regels of regels van onverenigbaarheid er binnen een associatie of groepering toe leiden dat in een welbepaalde aangelegenheid een lid van die associatie of groepering niet

kan optreden, kan een ander lid van die associatie of groepering in diezelfde aangelegenheid evenmin optreden.

171.14. Advocaten die de indruk wekken dat ze tot een associatie of groepering behoren zonder dat daar schriftelijke contractuele afspraken voor zijn, worden voor de toepassing van dit reglement naar gelang het geval als leden van een associatie of een groepering beschouwd.

171.15. Indien een samenwerkingsverband in zijn naam of logo de naam van een lid van dat samenwerkingsverband voert, zullen het samenwerkingsverband en zijn leden er onverwijld voor zorgen dat de naam van dat lid uit de naam en het logo van dat samenwerkingsverband wordt geschrapt en dat de documenten van het samenwerkingsverband in die zin worden aangepast indien:

- a. de betrokken advocaat uittreedt om buiten dat samenwerkingsverband het beroep uit te oefenen;
- b. de betrokken advocaat bij definitieve tuchtbeslissing werd geschrapt;
- c. de betrokken advocaat van het samenwerkingsverband wordt uitgesloten;
- d. de betrokken advocaat het beroep niet meer uitoefent en het samenwerkingsverband geen akkoord met hem of met zijn rechtsopvolgers sloot over het verdere gebruik van zijn naam;
- e. de betrokken advocaat wordt weggelaten om een beroep uit te oefenen dat onverenigbaar is met dat van advocaat zoals bedoeld in artikel 437 van het Gerechtelijk Wetboek.

171.16. De documenten van het samenwerkingsverband vermelden getrouw de aard en vorm en tonen aan dat ze uitgaan van advocaten.

171.17. De voor- of achterzijde van het briefpapier van het samenwerkingsverband dat in het Vlaams rechtsgebied wordt gebruikt, en in voorkomend geval de website, vermeldt minstens de namen van de advocaten die lid zijn van het samenwerkingsverband en in het Vlaams rechtsgebied het beroep van advocaat uitoefenen.

Indien het briefpapier ook de namen van andere leden dan de Vlaamse advocaten van het samenwerkingsverband vermeldt, gebeurt dat telkens met opgave van of verwijzing naar de balie of de beroepsorganisatie van die leden.

Indien het samenwerkingsverband, naast de leden die op het briefpapier moeten worden vermeld, ook nog andere leden telt die niet op het briefpapier staan, vermeldt het briefpapier dat de namen van die niet-vermelde leden op eerste verzoek aan iedere cliënt of belanghebbende derde zullen worden medegedeeld.

Alle leden van een associatie of groepering moeten voor hun activiteit binnen de associatie of groepering hetzelfde briefpapier gebruiken.

171.18. Ongeacht of in een statutaire geschillenregeling is voorzien, respecteren de leden van het samenwerkingsverband bij de beslechting van hun onderlinge geschillen het beroepsgeheim.

Met het oog op de bescherming van het beroepsgeheim kunnen enkel advocaten vereffenaars van een samenwerkingsverband zijn.

Onverminderd de eventuele bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen wordt het samenwerkingsverband niet van rechtswege ontbonden door het overlijden of uittreden om welke reden ook van één van zijn leden.

De ontbinding of uittreding van samenwerkingsverbanden die op hun beurt een verder samenwerkingsverband hebben gesloten leidt niet tot ontbinding van dat laatste samenwerkingsverband.

Bij ontbinding van het samenwerkingsverband of bij uittreding van een lid worden de dossiers verdeeld volgens de ter zake gemaakte afspraken, waarbij geen afbreuk mag worden gedaan aan de vrije keuze van de cliënt.

171.19. Dit reglement doet geen afbreuk aan de deontologische verplichtingen van de advocaat.

Art. 172 Bijzondere regels met betrekking tot de associatie

172.1. Overeenkomsten of schriftelijke afspraken over de oprichting van een nieuwe of de wijziging van een bestaande associatie kunnen slechts worden gesloten na goedkeuring door de stafhouder(s), ongeacht hun vorm of opschrift.

172.2. De advocaat die toetreedt tot een bestaande associatie die eerder door zijn stafhouder(s) werd goedgekeurd en waarvan de statuten door zijn toetreding niet wijzigen, meldt zijn toetreding aan de stafhouder(s).

172.3. De advocaat die toetreedt tot een bestaande associatie die niet eerder aan zijn stafhouder(s) werd meegedeeld, deelt zowel de toetredingsovereenkomst alsmede de reeds bestaande overeenkomsten vooraf aan de stafhouder(s) mee.

172.4. Een advocaat kan het beroep van advocaat niet uitoefenen als lid van meer dan één associatie.

172.5. De statuten van een associatie naar Belgisch recht moeten volgende zaken bepalen:

- a. In de bestuursorganen van een associatie kunnen enkel advocaten zetelen die werkzaam zijn binnen die associatie of binnen verbonden advocatenvennootschappen in de zin van artikel 11 van het Wetboek van Vennootschappen.
- b. Het verlies van de hoedanigheid van advocaat brengt van rechtswege de verplichting met zich mee om als bestuurder terug te treden en om zijn aandelen of rechten over te dragen, hetzij aan de andere vennoten, hetzij aan de vennootschap, hetzij aan een ander advocaat, binnen de voorwaarden door de statuten bepaald.
- c. Het overlijden, het definitief verbod tot beroepsuitoefening, de schorsing, de wettelijke onbekwaamheid, het kennelijk onvermogen, de uitsluiting of de uittreding van een vennoot hebben niet de ontbinding van de vennootschap tot gevolg, behalve wanneer de wet of de statuten dat voorschrijven.
- d. De statuten bepalen de rechten en verplichtingen van de gewezen vennoot of van zijn rechtverkrijgenden bij verlies van de hoedanigheid van vennoot, om welke reden ook.
- e. Vlaamse advocaten die tot associaties toetreden die niet naar Belgisch recht werden opgericht, zorgen ervoor dat die associatie in het Vlaams rechtsgebied de regels die voor associaties naar Belgisch recht gelden, eerbiedigt.

172.6. De advocaat die in een associatie werkzaam is kan niet in rechte optreden als advocaat van de leden van de associatie, noch als advocaat van de associatie.

Art. 173 Bijzondere regels met betrekking tot de groeperingen

173.1. Overeenkomsten of schriftelijke afspraken over de oprichting van een nieuwe groepering die onder een gemeenschappelijke naam naar buiten treedt of de wijziging van een dergelijke bestaande groepering kunnen slechts worden gesloten na goedkeuring door de stafhouder(s), ongeacht hun vorm of opschrift.

173.2. Overeenkomsten of schriftelijke afspraken over de oprichting van een nieuwe groepering die niet onder een gemeenschappelijke naam naar buiten treedt of de wijziging van een dergelijke bestaande

groepering worden aan de stafhouder(s) gemeld, ongeacht hun vorm of opschrift. De stafhouder kan wijzigingen opleggen.

173.3. De advocaat die toetreedt tot een bestaande groepering die eerder door zijn stafhouder(s) werd goedgekeurd en waarvan de statuten door zijn toetreding niet wijzigen, meldt zijn toetreding aan de stafhouder(s).

173.4. De advocaat die toetreedt tot een bestaande groepering die niet eerder aan zijn stafhouder(s) werd meegedeeld, deelt zowel de toetredingsovereenkomst als de reeds bestaande overeenkomsten vooraf aan de stafhouder(s) mee.

173.5. De groepering vermeldt op haar briefpapier de namen van al haar leden.

173.6. De advocaat kan slechts van één groepering lid zijn.

173.7. De advocaat die in een groepering werkzaam is kan niet als advocaat van de leden van de groepering, noch als advocaat van de groepering in rechte optreden.

Art. 174 Bijzondere regels met betrekking tot netwerken

174.1. Overeenkomsten of schriftelijke afspraken over de oprichting van-, de toetreding tot-, dan wel de wijziging van een netwerk worden onmiddellijk door de daarbij betrokken advocaten aan hun stafhouder(s) meegedeeld, ongeacht hun vorm of opschrift. De stafhouder kan wijzigingen opleggen.

174.2. De advocaat die toetreedt tot een bestaand netwerk dat niet eerder aan zijn stafhouder(s) werd meegedeeld, deelt zowel de toetredingsovereenkomst als de reeds bestaande overeenkomst vooraf aan zijn stafhouder(s) mee.

174.3. Leden van een netwerk kunnen slechts occasioneel elkaars infrastructuur gebruiken.

174.4. Indien de leden van het netwerk hun deelname aan dat netwerk op hun briefpapier vermelden, doen ze dat zo dat bij het publiek niet de indruk wordt gewekt dat de advocaat binnen een associatie of groepering werkzaam is.

Afdeling V.1.2 Eenpersoonsvennootschappen van advocaten

Art. 175 De eenpersoonsvennootschap

175.1. De advocaat kan vennoot van een of meerdere professionele eenpersoonsvennootschappen zijn.

175.2. De betrokken advocaat moet de oprichtingsakte of de wijzigingsakte van een eenpersoonsvennootschap onmiddellijk aan zijn stafhouder(s) meedelen. De stafhouder kan wijzigingen opleggen.

175.3. Een eenpersoonsvennootschap kan lid zijn van een samenwerkingsverband.

175.4. De advocaat-vennoot van één of meerdere eenpersoonsvennootschappen kan het beroep van advocaat in niet meer dan één associatie of één groepering uitoefenen.

175.5. De statuten van een eenpersoonsvennootschap moeten de volgende clausules bevatten of voldoen aan de volgende voorwaarden:

- a. Het doel van de eenpersoonsvennootschap mag enkel bestaan uit het uitoefenen van het beroep van advocaat, hetzij alleen, hetzij met anderen, en alle aanverwante activiteiten die verenigbaar zijn met het statuut van advocaat, zoals optreden als scheidsrechter, gerechtelijk mandataris, bestuurder, vereffenaar en curator, gerechtelijke opdrachten uitvoeren, cursussen en voordrachten geven en artikels en boeken publiceren, met uitsluiting van iedere handelsactiviteit.
- b. De eenpersoonsvennootschap kan haar geldmiddelen beleggen in roerende of onroerende goederen zonder dat dat evenwel een handelsactiviteit mag uitmaken.
- c. De eenpersoonsvennootschap eerbiedigt bij de uitoefening van haar activiteit de regels eigen aan de uitoefening van het beroep van advocaat.
- d. De zaakvoerder van de eenpersoonsvennootschap moet de enige vennoot zijn.
- e. De statuten bepalen de rechten en de verplichtingen van de gewezen vennoot of van zijn rechtverkrijgende bij verlies, om welke reden ook, van de hoedanigheid van vennoot.
- f. Het briefpapier dat de eenpersoonsvennootschap voor de uitoefening van het beroep van advocaat gebruikt, vermeldt steeds de naam, de voornaam en de hoedanigheid van advocaat van de vennoot.

HOOFDSTUK V.2 Samenwerking tussen advocaten en niet-advocaten

---

Art. 176

De advocaat verzekert in zijn beroepsmatige samenwerking met niet-advocaten zijn onafhankelijkheid, zijn partijdigheid en de bescherming van zijn beroepsgeheim en vermijdt elk mogelijk belangenconflict.

Art. 177

Een advocaat mag niet gedogen dat gesuggereerd of beweerd wordt dat hij deel uitmaakt van een niet-toegelaten groep of samenwerkingsverband, en moet daarop adequaat reageren.

Art. 178

Dit reglement verhindert niet dat de advocaat met advocaten in andere E.U.-landen groepen of samenwerkingsverbanden vormt die aldaar de voor eigen onderdanen wettelijke en deontologische regels respecteren en die bij de uitoefening van hun activiteiten in België de hier geldende wetten en deontologische regels naleven.

Art. 179

Artikel 8 van het reglement "Uitoefening in samenwerking van het beroep van advocaat" van 8 maart 1990 van de algemene raad van de Nationale Orde van Advocaten wordt opgeheven voor alle advocaten van de balies die van de Orde van Vlaamse Balies deel uitmaken.

HOOFDSTUK V.3 Het kantoor en de bijkantoren

Afdeling V.3.1 Het houden van meerdere kantoren of vestigingen

Art. 180

Een advocaat ingeschreven op het tableau, kan meerdere kantoren houden in één of meerdere gerechtelijke arrondissementen, in binnen- of buitenland.

Een advocaat die meerdere kantoren houdt, heeft zijn hoofdkantoor in het kantoor waar hij hoofdzakelijk zijn beroep uitoefent. Een stagiair kan, naast het kantoor dat hij [gewoonlijk]¹, houdt bij zijn stagemester, slechts één kantoor houden en uitsluitend in hetzelfde arrondissement, onverminderd artikel 430, 2° Ger.W.

¹ gewijzigd AV 23/09/2015 - BS 30/9/2015 - in werking 1/1/2016

Art. 181

Samenwerkingsverbanden van advocaten kunnen meerdere vestigingen hebben in één of meerdere gerechtelijke arrondissementen, in binnen- of buitenland.

In elke vestiging van het samenwerkingsverband houdt minstens één lid van het samenwerkingsverband kantoor.

Art. 182

Een advocaat die lid is van een associatie met gedeeltelijke inbreng of van een groepering die onder gemeenschappelijke naam naar buiten treedt, mag buiten die associatie of groepering uitsluitend een individueel kantoor houden om activiteiten uit te oefenen die niet in de associatie ingebracht zijn of die niet onder de gemeenschappelijke naam van de groepering worden uitgeoefend. Op het briefpapier dat hij daarvoor gebruikt, vermeldt hij van welke associatie of groepering hij tevens lid is.

Indien een advocaat die lid is van een volledige associatie of groepering een eigen kantoor heeft, kan hij dat kantoor enkel vermelden op het briefpapier van het samenwerkingsverband. Hij kan geen eigen briefpapier hebben.

De medewerker, die geen lid is van een samenwerkingsverband, maar die kantoor houdt op het adres van de advocaat of het samenwerkingsverband waar hij bij werkt, kan daarnaast een eigen kantoor houden en eigen briefpapier hebben. Hij vermeldt op dat briefpapier bij welke advocaat of bij welk advocatenkantoor hij tevens medewerker is.

Art. 183

Een advocaat moet zich inschrijven op het tableau van elke Orde van Advocaten waar hij kantoor houdt. Een advocaat is volwaardig lid van elke Orde van Advocaten waar hij is ingeschreven, is er stemgerechtigd en verkiesbaar.

Zonder afbreuk te doen aan de tuchtrechtelijke bevoegdheden van alle betrokken stafhouders gelden deze regels om een probleem of conflict tussen advocaten te beslechten:

- alleen bevoegd is de gemeenschappelijke stafhouder, zijnde die van de Orde waar alle advocaten betrokken bij een conflict of probleem zijn ingeschreven.
- indien de betrokken advocaten geen gemeenschappelijke stafhouder hebben, is voor elke advocaat uitsluitend de stafhouder van het arrondissement waar de advocaat zijn hoofdkantoor houdt, bevoegd over die advocaat, onverminderd bestaande conflictregrs tussen stafhouders.

Art. 184

De advocaat deelt aan de stafhouders van de betrokken balies mee waar hij zijn hoofdkantoor houdt. Doet hij dat niet, dan wordt hij verondersteld zijn hoofdkantoor te houden op het adres van de oudste inschrijving op het tableau van een Orde van Advocaten behorende tot de Orde van Vlaamse Balies.

De advocaat die een bijkomend kantoor opent of een kantooradres wijzigt, meldt de gegevens daarvan aan de stafhouder van elke Orde waar hij is ingeschreven.

Art. 185

In zijn schriftelijke communicatie vermeldt de advocaat transparant en waarheidsgetrouw de gegevens over hoofdkantoor en bijkantoren. De vermeldingen in elektronische briefwisseling mogen beperkt zijn tot de gegevens van zijn hoofdkantoor, voor zover de andere voorgeschreven gegevens op een daarin vermelde website staan.

Het briefpapier van een samenwerkingsverband vermeldt duidelijk welke advocaat bij welke balie(s) is ingeschreven.

Art. 186

De advocaat moet in elk kantoor beschikken over een infrastructuur die een behoorlijke uitoefening van het beroep mogelijk maakt.

Art. 187

De advocaat die aan meerdere Ordes van Advocaten bij de Orde van Vlaamse Balies is ingeschreven, betaalt bij de Orde van Advocaten van zijn hoofdkantoor de volledige jaarlijkse bijdrage.

Bij de andere Ordes waar hij ingeschreven is, betaalt hij de helft van de jaarlijkse bijdrage die hij daar zou moeten betalen als hij er zijn hoofdkantoor had.

Voor de toepassing van het eerste en het tweede lid wordt rekening gehouden met de situatie op 1 december voorafgaand aan het kalenderjaar waarvoor de jaarlijkse bijdrage wordt geïnd.

Voor de bijdrage van de balies aan de Orde van Vlaamse Balies en voor de berekening van het aantal leden dat die balie in de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse balies mag laten verkiezen, wordt uitsluitend rekening gehouden met de advocaten die hun hoofdkantoor hebben in een bepaalde Orde van Advocaten.

Afdeling V.3.2 De keuze van woonplaats en het kantoor van de advocaat

Art. 188

§1 De advocaat kan overeenkomen met zijn cliënt dat die laatste woonplaats kiest in het kantoor van de advocaat wanneer de omstandigheden dat vereisen of wanneer de wet of de gebruiken dat toelaten of vereisen. Zowel de cliënt als de advocaat heeft het recht die keuze van woonst eenzijdig en onmiddellijk te beëindigen. De advocaat deelt die beëindiging onmiddellijk en schriftelijk mee aan de cliënt en aan betrokken derden.

§ 2 De advocaat mag zijn kantooradres niet als referentieadres laten gebruiken door de cliënt.

Art. 189

Met betrekking tot de communicatie van en met de raad van de Orde, de Orde en de stafhouder wordt elk advocaat geacht keuze van woonst te doen op zijn meest recent aan de Orde meegedeelde kantooradres.

HOOFDSTUK V.4 Medewerkers

Art. 190

Een medewerker in de zin van deze Codex is een advocaat die vast of ten minste regelmatig samenwerkt met een andere advocaat die niet zijn stagemeeester is en met wie hij geen samenwerkingsverband heeft, terwijl hij in diens naam en voor diens rekening zaken behandelt.

Art. 191

Wanneer hun kantoor op hetzelfde adres gevestigd is, zijn de advocaat en zijn medewerkers gehouden door de bepalingen van artikel 11 van deze Codex.

HOOFDSTUK V.5 De identificatie van de ondertekenaars van de briefwisseling

---

Art. 192

Brieven en andere documenten vermelden duidelijk wie de verzender is en, indien die niet optreedt als advocaat, zijn bijzondere hoedanigheid.

Ook de advocaat die bij verhindering namens een andere advocaat tekent, vermeldt bij zijn handtekening zijn naam en hoedanigheid.

Art. 193

De ondertekenaar van de briefwisseling en elektronische berichtgeving van een advocaat moet kunnen worden geïdentificeerd door de vermelding van zijn naam.

Art. 193bis¹⁸

De advocaat moet voor zijn identificatie en voor de authenticatie beschikken over de elektronische CCBE-advocatenkaart.

---

¹⁸ Goedgekeurd AV 22/02/2017 - BS 1/3/2017 - In werking 1/6/2017

DEEL VI

INTERNE ORGANISATIE VAN DE BALIE

HOOFDSTUK VI.1 Vervanging van de stafhouder

Art. 194

Elke raad van de Orde kan de wijze regelen waarop de stafhouder bij wettelijke verhindering of tijdelijke onbeschikbaarheid wordt vervangen en aan wie zijn taken tijdelijk worden overgedragen.

HOOFDSTUK VI.2 Optreden tegen lid van de balie

Art. 195

De advocaat mag optreden tegen een advocaat die verbonden is aan dezelfde balie.

DEEL VII

PROCEDURES ZOALS IN TUCHT

HOOFDSTUK VII.1 De raad van de Orde zetelend zoals in tucht

Art. 196

In de volgende gevallen volgt de raad van de Orde de in dit hoofdstuk vastgelegde procedure:

§1 Wanneer de stafhouder of de raad van de Orde vaststelt dat er redenen kunnen zijn om een persoon de inschrijving of herinschrijving op het tableau, op de lijst van de advocaten die hun beroep uitoefenen onder de beroepstitel van een andere lidstaat van de Europese Unie of op de lijst van stagiairs, met toepassing van de artikelen 432 of 472, §1 Ger.W. te weigeren;

§2 Wanneer de stafhouder of de raad van de Orde vaststelt dat er redenen kunnen zijn om een advocaat, die daarom niet zelf heeft verzocht, met toepassing van de artikelen 432, 435, laatste lid of 437 Ger.W. weg te laten van het tableau, van de lijst van de advocaten die hun beroep uitoefenen onder de beroepstitel van een andere lidstaat van de Europese Unie of van de lijst van stagiairs;

§3 Wanneer de stafhouder of de raad van de Orde vaststelt dat er redenen kunnen zijn om een advocaat, die daarom heeft verzocht, niet op te nemen op de lijst met advocaten die prestaties wensen te verrichten in het kader van de juridische eerstelijnsbijstand bedoeld in artikel 508/5, §1 Ger.W.;

§4 Wanneer de stafhouder of de raad van de Orde vaststelt dat er redenen kunnen zijn om een advocaat overeenkomstig artikel 508/5, §4 Ger.W. te schrappen van de lijst met advocaten die prestaties wensen te verrichten in het kader van de juridische eerstelijnsbijstand;

§5 Wanneer de stafhouder of de raad van de Orde vaststelt dat er redenen kunnen zijn om een advocaat, die daarom heeft verzocht, niet op te nemen op de lijst met advocaten die prestaties wensen te verrichten in het kader van de juridische tweedelijnsbijstand bedoeld in artikel 508/7, §1 Ger.W.;

§6 Wanneer de stafhouder of de raad van de Orde vaststelt dat er redenen kunnen zijn om een advocaat overeenkomstig artikel 508/8 Ger.W. te schrappen van de lijst met advocaten die prestaties wensen te verrichten in het kader van de juridische tweedelijnsbijstand.

Art. 197

De stafhouder roept de betrokken persoon met een ter post aangetekende brief op voor de raad van de Orde op de zitting die hij bepaalt. Hij houdt daarbij rekening met een oproepingstermijn van minstens 15 dagen. De oproepingsbrief vermeldt het voorwerp van de oproeping en eventueel ook de redenen die aanleiding geven tot het instellen van de procedure.

Art. 198

Op de zitting van de raad van de Orde wordt de betrokken persoon gehoord. Hij kan zich laten bijstaan en vertegenwoordigen door een advocaat. De raad van de Orde kan steeds de persoonlijke verschijning bevelen.

Art. 199

Indien de betrokken persoon geldig is opgeroepen overeenkomstig artikel 197 en niet verschijnt noch zich laat vertegenwoordigen door een advocaat, kan de zaak in zijn afwezigheid worden behandeld.

Art. 200

De raad van de Orde behandelt de zaak in openbare zitting, behoudens de uitzonderingen vermeld in artikel 459 Ger.W.

Art. 201

De raad van de Orde beslist in een met redenen omklede beslissing.

Art. 202

De secretaris van de raad van de Orde brengt de betrokken persoon binnen acht dagen na de uitspraak op de hoogte van de beslissing bij ter post aangetekende brief. Hij vermeldt daarin de rechtsmiddelen.

Art. 203

De betrokken persoon kan verzet aantekenen tegen de bij verstek genomen beslissing. Hij doet dat bij ter post aangetekende brief aan de secretaris van de raad van de Orde en binnen een termijn van 15 dagen na de kennisgeving van de beslissing.

Laattijdig verzet wordt niet ontvankelijk verklaard, tenzij de raad van de Orde de verzetdoende van het verval ontheft. De raad van de Orde oordeelt daar soeverein over en er staat geen rechtsmiddel tegen open.

De secretaris van de raad van de Orde roept de betrokken persoon op om voor de raad van de Orde te verschijnen op de wijze vermeld in artikel 197. Indien hij opnieuw niet verschijnt, doet de raad van de Orde uitspraak zoals op tegenspraak.

Art. 204

Tegen de beslissingen bedoeld in artikel 196, §§1, 2, 3 en 5 kan hoger beroep worden ingesteld overeenkomstig artikel 432 *bis* Ger.W.

Tegen de beslissingen bedoeld in artikel 196, §§4 en 6 kan hoger beroep worden ingesteld overeenkomstig artikel 463 Ger.W.

De secretaris van de tuchtraad van beroep brengt onmiddellijk na ontvangst van het hoger beroep de secretaris van de betrokken raad van de Orde daarvan op de hoogte. Die laatste maakt onverwijld het geïnventariseerd dossier over aan de secretaris van de tuchtraad van beroep.

Art. 205

Ontvankelijk verzet en hoger beroep hebben schorsende kracht en de weglating van het tableau, van de lijst van de advocaten die hun beroep uitoefenen onder de beroepstitel van een andere lidstaat van de Europese Unie of van de lijst van stagiairs, of de schrapping van de lijst met advocaten die prestaties wensen te verrichten in het kader van de juridische eerstelijnsbijstand of de juridische tweedelijnsbijstand heeft uitwerking vanaf de dag die volgt op het verstrijken van de termijnen van verzet of hoger beroep, tenzij de raad van de Orde anders beslist.

Art. 206

Dit hoofdstuk is van toepassing op elk verzoek tot inschrijving, herinschrijving of opname bedoeld in artikel 196, §§1, 3 en 5 gedaan na 4 maart 2008 (datum van de inwerkingtreding van hoofdstuk VII.1 De raad van de Orde zetelend zoals in tucht, oud OVB-reglement van 21.11.2007).

Dit hoofdstuk is van toepassing op elke procedure van weglating of schrapping bedoeld in artikel 196, §§2, 4 en 6 ingeleid na 4 maart 2008 (datum van de inwerkingtreding van hoofdstuk VII.1 De raad van de Orde zetelend zoals in tucht, oud OVB-reglement van 21.11.2007).

HOOFDSTUK VII.2 Eedaflegging door getuigen

Art. 207

De raad van de Orde mag de getuige verzoeken, zonder hem evenwel hiertoe te kunnen verplichten, de wettelijke eed, d.i. de waarheid te zeggen, af te leggen.

Art. 208

De secretaris van de Orde vermeldt de eedaflegging, die op verzoek van de raad werd gedaan, in de notulen. Indien de getuige weigert de eed af te leggen, neemt de secretaris akte van de weigering en eventueel van de motivering.

Vervolgens tekent de secretaris de verklaringen op. Die worden in elk geval, na voorlezing, steeds ter ondertekening aan de getuige voorgelegd. Indien de getuige weigert te tekenen, neemt de secretaris akte van de weigering en eventueel van de motivering.

DEEL VIII

GESCHILLENREGELING

HOOFDSTUK VIII.1 Bevoegdheid met betrekking tot geschillen tussen advocaten, leden van de balies aangesloten bij de Orde van Vlaamse Balies

---

Art. 209

De deontologische bevoegdheid over de advocaten ingeschreven op het tableau, op de lijst van stagiairs of op de EU-lijst van een balie die deel uitmaakt van de Orde van Vlaamse Balies, behoort tot de stafhouder van die balie, onverminderd de bepalingen van artikelen 455, 456, 458 en 477 *bis* e.v. Ger.W.

Art. 210

Bij een conflict tussen advocaten die één gemeenschappelijke stafhouder van een balie aangesloten bij de Orde van Vlaamse Balies hebben, is die gemeenschappelijke stafhouder bevoegd.

Art. 211

§ 1 Indien er meerdere gemeenschappelijke stafhouders van balies aangesloten bij de Orde van Vlaamse Balies zijn, is de beslissing doorslaggevend van de stafhouder van de balie van de plaats van het rechtsgeding, de arbitrage, bemiddeling, onderhandeling of professionele activiteit waarop de betwisting betrekking heeft, indien die plaats binnen het bevoegdheidsgebied van een van die stafhouders ligt.

§ 2 Indien er meerdere gemeenschappelijke stafhouders van balies aangesloten bij de Orde van Vlaamse Balies zijn, maar de plaats van het rechtsgeding, de arbitrage, bemiddeling, onderhandeling of professionele activiteit waarop de betwisting betrekking heeft, is gesitueerd buiten het bevoegdheidsgebied van de respectieve stafhouders van de advocaten, dan blijven de gemeenschappelijke stafhouders samen bevoegd. Wanneer de stafhouders het niet eens zouden geraken, duiden ze samen een derde stafhouder of gewezen stafhouder aan die een beslissing neemt. Bij onenigheid over welke derde (gewezen) stafhouder aangeduid wordt, adieren de stafhouders de voorzitter of een bestuurder van de Orde van Vlaamse Balies die binnen de vijf kalenderdagen een derde (gewezen) stafhouder aanduidt die een beslissing zal nemen.

Art. 212

Indien de betrokken advocaten geen gemeenschappelijke stafhouder hebben, dan is voor elke advocaat de stafhouder bevoegd van de balie waar hij is ingeschreven.

Art. 213

§ 1 Bij onenigheid tussen stafhouders van balies aangesloten bij de Orde van Vlaamse Balies, is de beslissing doorslaggevend van de stafhouder van de balie van de plaats van het rechtsgeding, de arbitrage, bemiddeling, onderhandeling of professionele activiteit waarop de betwisting betrekking heeft, indien die plaats binnen het bevoegdheidsgebied van een van die stafhouders ligt.

§ 2 Indien het conflict betrekking heeft op een procedure, arbitrage, bemiddeling, onderhandeling of een professionele activiteit, gesitueerd buiten het bevoegdheidsgebied van de respectieve stafhouders van de betrokken advocaten, blijven de respectieve stafhouders samen bevoegd, behoudens voor zittingsincidenten. Wanneer de stafhouders het niet eens zouden geraken, duiden ze samen een derde stafhouder of gewezen stafhouder aan die een beslissing neemt. Bij onenigheid over welke derde (gewezen) stafhouder aangeduid wordt, adieren de stafhouders de voorzitter of een bestuurder van de Orde van Vlaamse Balies die binnen de vijf kalenderdagen een derde (gewezen) stafhouder aanduidt die een beslissing zal nemen.

Art. 214

Bij een zittingsincident is de stafhouder van de plaats bevoegd waar de zitting plaats heeft, ongeacht tot welke balie de betrokken advocaten behoren.

Voor een zittingsincident in het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde is uitsluitend de stafhouder van de Nederlandse Orde van Advocaten te Brussel bevoegd voor de advocaten die tot een balie aangesloten bij de Orde van Vlaamse Balies behoren, ongeacht de taal waarin de procedure wordt gevoerd.

Art. 215

Bij betwistingen over het overleggen van briefwisseling tussen advocaten geldt enkel artikel 116 van deze Codex.

Art. 216

Indien bij een betwisting die nog niet is beslecht, één van de betrokken advocaten van balie verandert, is voor hem de stafhouder van zijn nieuwe balie bevoegd.

Heeft de stafhouder van zijn oude balie reeds een beslissing genomen, dan is de stafhouder van zijn nieuwe balie hierdoor gebonden.

HOOFDSTUK VIII.2 Lokale reglementen

Art. 217

Lokale reglementen van de Ordes van Advocaten zijn slechts toepasselijk voor betwistingen waarbij uitsluitend advocaten van die balie betrokken zijn.

Indien advocaten van meerdere balies in de betwisting betrokken zijn, gelden uitsluitend de reglementen van de Orde van Vlaamse Balies.

[HOOFDSTUK VIII.3 Ombudsdienst Consumentengeschillen Advocatuur]₁

₁ ingevoegd AV 24/06/2015 - BS 30/9/2015 - in werking 1/1/2016

Art. 218

Binnen de Orde van Vlaamse Balies wordt een “Ombudsdienst Consumenten Advocaten” (afgekort OCA) opgericht die als gekwalificeerde entiteit voor buitengerechtelijke regeling van consumentengeschillen zoals bedoeld in boek XVI WER bevoegd is om kennis te nemen van geschillen tussen consumenten en hun advocaat.

Art. 219

De werking van de OCA wordt vastgelegd in een procedurereglement en een reglement van interne orde die ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering.

Art. 220

Elke raad van de Orde draagt driejaarlijks een lijst voor van advocaten die in aanmerking komen om consumentengeschillen te behandelen. Deze lijst bevat minstens drie namen. De lijst wordt voor het eerst overgemaakt tegen de inwerkingtreding van het reglement, nadien telkens om de drie jaar tegen de eerste juni. De Raad van de Orde beslist zelf over de eventuele vergoeding van deze mandaten, zonder dat die in functie mag staan van de uitkomst van de buitengerechtelijke geschillenregeling.

De advocaten opgenomen op voornoemde lijst zullen bij de uitoefening van hun mandaat gehouden zijn de op de consumentengeschillen toepasselijke procedures en termijnen na te leven.

Art. 221

De advocaat is niet verplicht een beroep te doen op de OCA in het kader van een consumentengeschil met een cliënt. Het deelnemen aan de procedure belet het instellen van een rechtsvordering niet

De advocaat kan zich steeds terugtrekken uit de procedure.

Art. 222

De advocaat die binnen zijn kantoor een dienst zoals bepaald in titel 2 van boek XVI WER organiseert, zal minstens de volgende bepalingen opnemen in zijn algemene voorwaarden en op zijn website:

1. De consument kan bij de advocaat rechtstreeks een klacht indienen of informatie vragen in verband met de reeds afgesloten overeenkomst van dienstverlening tussen advocaat en consument.

[deze tekst is overgenomen uit artikel XVI.2 WER]

2. De advocaat reageert zo snel mogelijk op gebeurlijke klachten en stelt alles in het werk om een bevredigende oplossing te vinden.

[deze tekst is overgenomen uit artikel XVI.3. WER]

3. De advocaat zal alle nuttige informatie in verband met de bevoegde dienst opnemen, waaronder opgave van diens telefoon- en faxnummer en elektronisch adres, onverminderd de vermelding van de overige wettelijk vereiste informatie. Deze dienst mag in zijn benaming geen verwijzing maken naar de termen "ombudsman", "bemiddeling", "verzoening", "arbitrage", "gekwalficeerde entiteit" of "buitengerechtelijke geschillenregeling".

[deze tekst is overgenomen uit artikel XVI.2. WER]

4. De advocaat vermeldt of hij bij gebreke aan vergelijk binnen een redelijke termijn met de consument een beroep doet op de OCA. In voorkomend geval bezorgt hij de consument de wettelijk opgelegde informatie.

Art. 223

De advocaat die betrokken is in een consumentengeschil is gehouden zijn Stafhouder, en gebeurlijk ook zijn verzekeraar, onverwijld in te lichten.

Art. 224

Dit reglement treedt in werking op de dag dat de OCA erkend wordt als gekwalficeerde entiteit¹⁹.

---

¹⁹ 1 januari 2016

DEEL IX

TOEPASSING VAN DE CODEX

HOOFDSTUK IX.1 Toepassing van de Codex

Art. 225

In geval van twijfel of betwisting over de toepassing van een bepaling in deze Codex, raadpleegt de advocaat zijn stafhouder.

DEEL X

GEDRAGSCODE VOOR EUROPESE ADVOCATEN

HOOFDSTUK X.1 Inleiding

Afdeling X.1.1 De taak van de advocaat

Art. 226

In een maatschappij, die gegrondvest is op de eerbied voor het recht, heeft de advocaat een voornamelijk rol. De taak van de advocaat is niet beperkt tot het getrouwelijk uitvoeren van een opdracht binnen het kader van de wet. De advocaat moet waken voor het respect voor de rechtsstaat en voor de belangen van degenen van wie hij de rechten en vrijheden verdedigt. Het is de plicht van de advocaat niet enkel om de zaak van de cliënt te verdedigen, maar ook om zijn raadsman te zijn. Het respect voor de taak van de advocaat is een essentiële voorwaarde tot de rechtsstaat en een democratische samenleving.

Zijn taak legt hem bijgevolg velerlei plichten en verplichtingen op, die soms met elkaar in tegenspraak schijnen te zijn, en wel jegens:

- de cliënt;
- de rechterlijke en andere instanties, waarvoor de advocaat de cliënt bijstaat of vertegenwoordigt;
- zijn beroepsgroep in het algemeen en iedere beroepsgenoot in het bijzonder;
- het publiek, voor wie een vrij en onafhankelijk beroep, gebonden door het eerbiedigen van de regels, die de beroepsgroep zichzelf heeft opgelegd, een wezenlijk middel is voor het waarborgen van de rechten van de mens tegen de macht van de Staat en andere gezagsdragers in de samenleving.

Afdeling X.1.2 De aard van de gedragsregels

Art. 227

Door hun vrijwillige aanvaarding beogen de gedragsregels een goede uitoefening van de taak van de advocaat te waarborgen, een taak die erkend wordt onontbeerlijk te zijn voor het goed functioneren van iedere samenleving. Het verzuim van de advocaat om deze regels na te leven kan leiden tot disciplinaire maatregelen.

Art. 228

Iedere balie heeft haar eigen specifieke regels, die geworteld zijn in haar eigen tradities. Zij zijn aangepast zowel aan de organisatie en het werkterrein van de advocaat in de betrokken lidstaat als aan de gerechtelijke en administratieve procedures en de nationale wetgeving. Het is noch mogelijk noch wenselijk ze daarvan te vervreemden en evenmin te pogen regels, die zich daartoe niet lenen, te veralgemenen. De bijzondere regels van elke balie hebben niettemin betrekking op dezelfde waarden en geven veelal blijk van een gemeenschappelijke grondslag.

Afdeling X.1.3 De doelstellingen van de gedragscode

Art. 229

De voortschrijdende integratie van de Europese Unie en de Europese Economische Ruimte, en de intensivering van de grensoverschrijdende activiteiten van de advocaat binnen de Europese Economische Ruimte hebben het in het algemeen belang noodzakelijk gemaakt uniforme regels vast te stellen, die voor iedere advocaat in de Europese Economische Ruimte gelden voor zijn grensoverschrijdende activiteiten, ongeacht tot welke balie hij behoort. De vaststelling van zulke regels heeft voornamelijk ten doel de moeilijkheden te verminderen die voortvloeien uit de toepassing van twee stelsels van gedragsregels, zoals met name bepaald in de artikelen 4 en 7.2 van de Richtlijn 77/249/EEG en de artikelen 6 en 7 van de Richtlijn 98/5/EG.

Art. 230

De beroepsorganisaties van advocaten, verenigd in de CCBE, spreken de wens uit, dat de navolgende vastgestelde regels:

- van nu af aan erkend zullen worden als de uiting van de consensus tussen alle balies van de Europese Unie en de Europese Economische Ruimte;
- ten spoedigste volgens nationale procedures en/of procedures van de Europese Economische Ruimte toepasselijk zullen worden verklaard op de grensoverschrijdende activiteiten van de advocaat in de Europese Unie en de Europese Economische Ruimte;
- in acht zullen worden genomen bij iedere herziening van interne gedragsregels met het oog op een geleidelijke harmonisatie daarvan.

Zij spreken voorts de wens uit dat hun interne gedragsregels zoveel mogelijk zullen worden geïnterpreteerd en toegepast overeenkomstig de onderhavige gedragscode.

Wanneer de regels van de onderhavige gedragscode toepasselijk zijn verklaard op de grensoverschrijdende activiteiten van de advocaat, blijft de advocaat onderworpen aan de gedragsregels van de balie waartoe hij behoort, voor zover deze in overeenstemming zijn met die van de onderhavige gedragscode.

Afdeling X.1.4 Toepassingsgebied *ratione personae*

Art. 231

Deze Code geldt voor advocaten in de zin van Richtlijn 77/249/EEG en Richtlijn 98/5/EG en voor advocaten van de waarnemende leden van de CCBE.

Afdeling X.1.5 Toepassingsgebied *ratione materiae*

Art. 232

Onverminderd het streven naar een geleidelijke harmonisatie van de gedragsregels, die slechts nationaal toepasselijk zijn, zullen de navolgende regels van toepassing zijn op de grensoverschrijdende activiteiten van de advocaat binnen de Europese Unie en de Europese Economische Ruimte.

Onder grensoverschrijdende activiteiten wordt verstaan:

- a. Alle professionele contacten met advocaten uit andere lidstaten;
- b. De professionele activiteiten van de advocaat in een andere lidstaat, ook al begeeft hij zich niet daarheen.

Afdeling X.1.6 Definities

Art. 233

In deze Code:

- betekent "lidstaat" een lidstaat van de EU of elke andere Staat waar het beroep van advocaat overeenkomstig artikel 231 wordt uitgeoefend;
- betekent "lidstaat van herkomst" de lidstaat waar de advocaat het recht verworven heeft om zijn beroepstitel te dragen;
- betekent "lidstaat van ontvangst" elke andere lidstaat waarin de advocaat grensoverschrijdende activiteiten verricht;

- betekent "bevoegde autoriteit" de beroepsorganisatie(s) of autoriteit van de betrokken lidstaat, bevoegd om de beroeps- en/of gedragsregels te bepalen en het disciplinaire toezicht over de advocaten uit te oefenen;
- betekent "Richtlijn 77/249/EEG" Richtlijn 77/249/EEG van de Raad van 22 maart 1977 tot vergemakkelijking van de daadwerkelijke uitoefening door advocaten van het vrij verrichten van diensten;
- betekent "Richtlijn 98/5/EG" Richtlijn 98/5/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 ter vergemakkelijking van de permanente uitoefening van het beroep van advocaat in een andere lidstaat dan die waar de beroepskwalificatie is verworven.

HOOFDSTUK X.2 Algemene beginselen

Afdeling X.2.1 Onafhankelijkheid

Art. 234

Het veelvoud van verplichtingen, dat op de advocaat rust, vereist de absolute onafhankelijkheid van de advocaat, vrij van alle druk, in het bijzonder van de druk van eigen belangen of van beïnvloedingen van buitenaf. Deze onafhankelijkheid is even noodzakelijk voor het vertrouwen in de rechtsbedeling als de onpartijdigheid van de rechter. De advocaat moet derhalve elke aantasting van zijn onafhankelijkheid vermijden en er voor waken de beroepsethiek niet te veronachtzamen om de cliënt, de rechter of derden welgevallig te zijn.

Art. 235

Deze onafhankelijkheid is zowel bij adviserende als bij gerechtelijke werkzaamheden noodzakelijk. Het door de advocaat aan de cliënt gegeven advies heeft geen waarde als de advocaat het slechts geeft om zich bemind te maken, uit eigen belang of onder druk van buitenaf.

Afdeling X.2.2 Vertrouwen en persoonlijke integriteit

Art. 236

Een vertrouwensrelatie kan niet bestaan als er twijfel heerst over de eer, de rechtschapenheid of de integriteit van de advocaat. Voor de advocaat zijn deze traditionele deugden beroepsverplichtingen.

Afdeling X.2.3 Het beroepsgeheim

Art. 237

Het ligt in het wezen van de taak van de advocaat, dat hem van de zijde van zijn cliënt geheimen worden toevertrouwd en dat hem vertrouwelijke mededelingen worden gedaan. Zonder de waarborg van het beroepsgeheim kan er geen vertrouwen bestaan. Het beroepsgeheim wordt derhalve erkend als essentieel en fundamenteel recht en plicht van de advocaat.

De verplichting van de advocaat met betrekking tot het beroepsgeheim dient zowel de belangen van de rechtsbedeling als de belangen van de cliënt. Zij dient derhalve een bijzondere bescherming van de Staat te genieten.

Art. 238

De advocaat moet de geheimhouding eerbiedigen van elke vertrouwelijke mededeling die hem wordt gedaan in het kader van zijn beroepsactiviteiten.

Art. 239

De verplichting tot het beroepsgeheim is naar tijdsduur onbeperkt.

Art. 240 De advocaat zorgt ervoor dat zijn personeel en alle personen die met hem in beroepsverband samenwerken zijn beroepsgeheim eerbiedigen.

Afdeling X.2.4 Het in acht nemen van de gedragsregels van andere balies

Art. 241 Bij het verrichten van grensoverschrijdende activiteiten kan een advocaat van een andere lidstaat ertoe gehouden zijn de beroeps- en gedragsregels van de lidstaat van ontvangst te respecteren. De advocaat is verplicht zich ervan te vergewissen welke gedragsregels op een bepaalde activiteit van toepassing zijn. Organisaties, die lid zijn van de CCBE, zijn verplicht hun gedragsregels bij het secretariaat van de CCBE te deponeren, zodat iedere advocaat hiervan bij genoemd secretariaat een kopie kan verkrijgen.

Afdeling X.2.5 Onverenigbaarheden**Art. 242**

Teneinde de advocaat in staat te stellen zijn beroep uit te oefenen met de vereiste onafhankelijkheid en op een wijze die strookt met zijn plicht mee te werken aan de rechtsbedeling, kan de uitoefening van bepaalde beroepen of ambten hem worden verboden.

Art. 243

De advocaat, die een cliënt vertegenwoordigt of verdedigt voor een rechtscollege of tegenover de overheid van een lidstaat van ontvangst, zal daar de regels van onverenigbaarheid naleven, die gelden voor de advocaten van die lidstaat van ontvangst.

Art. 244

De in een lidstaat van ontvangst gevestigde advocaat die zich daar rechtstreeks met commerciële zaken of met enige andere activiteit, niet behorend tot het beroep van advocaat, wil bezighouden, is gehouden de regels van onverenigbaarheid na te leven, zoals die gelden voor de advocaten van die lidstaat.

Afdeling X.2.6 Persoonlijke publiciteit**Art. 245**

De advocaat mag het publiek inlichten over zijn dienstverlening op voorwaarde dat de informatie accuraat is en niet misleidend, en met respect voor het beroepsgeheim en de overige kernwaarden van het beroep.

Art. 246

Persoonlijke publiciteit door de advocaat in welke media ook, zoals pers, radio, televisie, elektronische commerciële communicatie of anderszins is toegestaan, zolang wordt voldaan aan de vereisten van artikel 245.

Afdeling X.2.7 Belang van de cliënt**Art. 247**

Met inachtneming van de wettelijke regels en de beroeps- en gedragsregels is de advocaat steeds verplicht de belangen van de cliënt zo goed mogelijk te behartigen en dient hij deze zelfs te stellen boven zijn eigen belangen of die van andere advocaten.

Afdeling X.2.8 Beperking van de aansprakelijkheid van de advocaat ten aanzien van de cliënt

Art. 248

Voor zover het recht van de lidstaat van herkomst en het recht van de lidstaat van ontvangst dit toelaten, kan de advocaat zijn aansprakelijkheid jegens de cliënt beperken met inachtneming van de beroeps- en gedragsregels waaraan hij onderworpen is.

HOOFDSTUK X.3 Verhouding tot de cliënt

Afdeling X.3.1 Begin en einde van de betrekkingen met de cliënt

Art. 249

De advocaat treedt slechts op wanneer hij daartoe opdracht van zijn cliënt heeft gekregen. De advocaat mag evenwel optreden in een zaak wanneer hij opdracht ontvangt van een andere advocaat, die de cliënt vertegenwoordigt, of van een bevoegde instantie.

De advocaat dient redelijkerwijs moeite te doen om de identiteit, de competentie en de bevoegdheden van de persoon of organisatie van wie hij de opdracht heeft ontvangen te achterhalen, indien specifieke omstandigheden aan het licht mochten brengen dat genoemde identiteit, competentie en bevoegdheden niet duidelijk vaststaan.

Art. 250 De advocaat zal met spoed, gewetensvol en met ijver, de cliënt adviseren en verdedigen. Hij aanvaardt persoonlijk de verantwoordelijkheid voor de taak die hem is toevertrouwd en hij houdt de cliënt op de hoogte van het verloop van de zaak waarmee hij belast is.

Art. 251

De advocaat neemt geen zaak op zich als hij weet of behoort te weten, dat hij niet de nodige bekwaamheid bezit om deze te behandelen, tenzij hij dat doet in samenwerking met een advocaat die die bekwaamheid wél bezit.

De advocaat kan geen zaak aanvaarden als hij niet in de gelegenheid is deze met spoed te behandelen, rekening houdend met zijn overige verplichtingen.

Art. 252

De advocaat mag van zijn recht om zich aan een zaak te onttrekken geen gebruik maken op een wijze of in omstandigheden dat de cliënt niet in de mogelijkheid zou zijn tijdig juridische bijstand te verkrijgen om te voorkomen dat de cliënt schade zou lijden.

Afdeling X.3.2 Tegenstrijdige belangen

Art. 253

De advocaat behoort in eenzelfde zaak niet de raadsman, de vertegenwoordiger of de verdediger te zijn van meer dan één cliënt, indien er een belangentegenstelling tussen deze cliënten bestaat of er een wezenlijke dreiging bestaat dat een zodanige tegenstelling zal ontstaan.

Art. 254

De advocaat dient zich ervan te onthouden de zaken van twee of van alle betrokken cliënten te behandelen, indien zich tussen deze cliënten een tegenstrijdigheid van belangen voordoet, het beroepsgeheim dreigt geschonden te worden of zijn onafhankelijkheid in gevaar dreigt te komen.

Art. 255

De advocaat mag geen zaak van een nieuwe cliënt op zich nemen, indien de geheimhouding van de inlichtingen die hij van een vroegere cliënt heeft verkregen, dreigt te worden aangetast of indien de kennis, die hij van de zijde van de vroegere cliënt verkregen had, de nieuwe cliënt ongerechtvaardigd zou bevoordelen.

Art. 256

Als advocaten het beroep in groepsverband uitoefenen, zijn de artikelen 253. tot 255 van toepassing zowel op de groep in zijn geheel als op haar individuele leden.

Afdeling X.3.3 Pactum de quota litis

Art. 257

De advocaat mag zijn honorarium niet vaststellen op basis van een "pactum de quota litis".

Art. 258

Met "pactum de quota litis" is bedoeld een overeenkomst aangaan tussen de advocaat en de cliënt vóór de beëindiging van de zaak, waarbij de cliënt zich verbindt aan de advocaat een bepaald deel van de opbrengst van de zaak te zullen uitkeren hetzij in geld hetzij in enig ander goed of waarde.

Art. 259

Als een dergelijk pactum wordt niet beschouwd de overeenkomst, waarbij het honorarium wordt bepaald in samenhang met het belang van het geschil met de behandeling waarvan de advocaat is belast, indien dat honorarium in overeenstemming is met een officieel tarief of is toegelaten door de bevoegde autoriteit waaronder de advocaat ressorteert.

Afdeling X.3.4 Vaststelling van het honorarium

Art. 260

De advocaat moet de cliënt de nodige inlichtingen geven met betrekking tot het gevraagde honorarium en het bedrag ervan dient billijk en gerechtvaardigd te zijn en in overeenstemming te zijn met de wet en de beroeps- en gedragsregels waaraan de advocaat onderworpen is.

Afdeling X.3.5 Voorschotten op honorarium en verschotten

Art. 261

Wanneer de advocaat een voorschot voor verschotten en honorarium verlangt, mag dat voorschot een redelijke raming van het honorarium en de kosten en verschotten, die de zaak waarschijnlijk zal gaan kosten, niet overschrijden. Bij gebrek aan betaling van een voorschot mag de advocaat ervan afzien de zaak te behandelen of er zich aan onttrekken, behoudens het bepaalde in artikel 252.

Afdeling X.3.6 Verdeling van het honorarium met iemand die geen advocaat is

Art. 262

Het is de advocaat verboden zijn honorarium te delen met iemand die geen advocaat is, tenzij een associatie tussen de advocaat en deze andere persoon toegelaten is door de wet en de beroeps- en gedragsregels waaraan de advocaat is onderworpen.

Art. 263

De bepaling van artikel 262 is niet van toepassing op bedragen of vergoedingen die door een advocaat worden uitgekeerd aan de erfgenamen van een overleden advocaat of aan een advocaat, die zijn beroep neerlegt, ter zake van de introductie bij de cliënten als opvolger van die advocaat.

Afdeling X.3.7 Kosten van de procedure en rechtsbijstand

Art. 264

De advocaat dient te allen tijde te trachten om in het geschil van de cliënt een oplossing te vinden, die is aangepast aan het belang van de zaak, en hij zal de cliënt op het juiste moment nadrukkelijk adviseren over de wenselijkheid om tot een schikking te komen of een beroep te doen op alternatieve oplossingen om het geschil te beëindigen.

Art. 265

Indien de cliënt in aanmerking komt voor kosteloze rechtsbijstand of rechtsbijstand tegen verminderd tarief, is de advocaat verplicht hem daarvan in kennis te stellen.

Afdeling X.3.8 Gelden van derden

Art. 266

Advocaten die gelden voor rekening van hun cliënten of van derden (hierna te noemen “gelden van derden”) ontvangen zijn verplicht deze gelden te deponeren op een rekening bij een bank of soortgelijke instelling, onderworpen aan toezicht door de overheid (hierna te noemen “derdenrekening”). De derdenrekening moet gescheiden blijven van elke andere rekening van de advocaat. Alle gelden van derden, die een advocaat ontvangt, moeten op een dergelijke rekening worden gestort, tenzij de eigenaar van deze gelden akkoord gaat om de gelden een andere bestemming te geven.

Art. 267

De advocaat houdt volledige en nauwkeurige overzichten bij van alle verrichtingen die met de gelden van derden zijn verricht, waarbij hij onderscheid maakt tussen de gelden van derden en andere bedragen, die hij onder zich houdt. Deze overzichten moeten bewaard blijven gedurende een bepaalde termijn overeenkomstig de nationale regels.

Art. 268

Een derdenrekening kan niet debet staan, behalve in uitzonderlijke omstandigheden die uitdrukkelijk zijn toegelaten in de nationale regels of wegens bankkosten waarop de advocaat geen invloed heeft. Deze rekening kan niet als waarborg worden gegeven of dienen als zekerheidstelling ten welken titel ook. Geen enkele compensatie of samengaan van een derdenrekening met een andere bankrekening is toegestaan. Evenmin kunnen gelden van derden worden gebruikt om de bedragen te vergoeden die de advocaat verschuldigd is aan zijn bank.

Art. 269

De gelden van derden moeten onverwijld worden overgemaakt aan de rechthebbenden of anderszins door hen goedgekeurde voorwaarden.

Art. 270

Het is de advocaat verboden om gelden die zijn gestort op een derdenrekening over te maken op een eigen rekening als betaling van honorarium of kosten zonder de cliënt daarvan schriftelijk op de hoogte te brengen.

Art. 271

De bevoegde autoriteiten van de lidstaten hebben het recht om elk document te controleren en te onderzoeken dat betrekking heeft op de gelden van derden, met eerbiediging voor het beroepsgeheim waaraan dit onderworpen kan zijn.

Afdeling X.3.9 Verzekering van de beroepsaansprakelijkheid

Art. 272

De advocaat moet binnen redelijke grenzen verzekerd zijn voor zijn beroepsaansprakelijkheid, daarbij rekening houdende met de aard en de omvang van de risico's, die hij uit hoofde van zijn praktijk loopt.

Art. 273

Indien dit onmogelijk is, moet de advocaat de cliënt over deze situatie en de gevolgen daarvan informeren.

HOOFDSTUK X.4 Verhouding tot de rechters

Art. 274

De advocaat, die voor een rechter verschijnt of die optreedt in een procedure, moet de gedragsregels naleven die aldaar gelden.

Art. 275

De advocaat dient onder alle omstandigheden het contradictoire karakter van de procedures in acht te nemen.

Art. 276

Zonder afbreuk te doen aan de eerbied en de loyaliteit, die hij aan de rechter verschuldigd is, zal de advocaat de belangen van de cliënt naar eer en geweten en zonder vrees verdedigen, ongeacht zijn eigen belangen en ongeacht eventuele gevolgen voor hemzelf of voor welke andere persoon dan ook.

Art. 277

De advocaat mag nimmer de rechter bewust onjuiste of misleidende inlichtingen verstrekken.

Art. 278

De regels, die gelden voor de verhouding van de advocaat tot de rechter, zijn evenzeer toepasselijk op zijn betrekkingen met arbiters en elke andere persoon die, zelfs occasioneel, een gerechtelijke of quasi-gerechtelijke functie uitoefent.

HOOFDSTUK X.5 Betrekkingen tussen advocaten onderling

Afdeling X.5.1 Confraterniteit

Art. 279.

De confraterniteit vereist een vertrouwensrelatie tussen advocaten in het belang van de cliënt en om onnodige processen te voorkomen, alsmede om iedere andere vorm van gedrag die de reputatie van het beroep van advocaat zou kunnen schaden te vermijden. De confraterniteit mag echter nooit de belangen van de advocaten tegenover de belangen van de cliënt stellen.

Art. 280

De advocaat erkent iedere advocaat van een andere lidstaat als beroepsgenoot en gedraagt zich tegenover hem confraterneel en loyaal.

Afdeling X.5.2 Samenwerking tussen advocaten van verschillende lidstaten

Art. 281

Iedere advocaat, tot wie zich een advocaat uit een andere lidstaat wendt, is verplicht zich te onthouden van het aannemen van een zaak waarvoor hij de bekwaamheid mist om deze te behandelen. De advocaat dient in dergelijk geval die advocaat te helpen alle informatie te verkrijgen om het deze mogelijk te maken zich tot een andere advocaat te wenden die in staat is de verwachte diensten te verlenen.

Art. 282

Wanneer advocaten van twee verschillende lidstaten samenwerken, zijn beiden verplicht rekening te houden met de verschillen, die mogelijk bestaan tussen hun rechtsstelsels, en beroepsorganisaties, bevoegdheden en beroepsplichten in de betrokken lidstaten.

Afdeling X.5.3 Briefwisseling tussen advocaten

Art. 283

De advocaat, die aan een advocaat van een andere lidstaat mededelingen wenst te doen, die hij als “vertrouwelijk” of als “without prejudice” beschouwd wil zien, dient dit voornemen duidelijk kenbaar te maken vóór het verzenden van de eerste van deze mededelingen.

Art. 284

Indien de toekomstige geadresseerde aan deze mededelingen geen “vertrouwelijk” of “without prejudice” karakter kan verlenen, dient hij de afzender daarover onverwijld te informeren.

Afdeling X.5.4 Honorarium voor introducties

Art. 285

De advocaat mag van een andere advocaat of van enige derde geen honorarium, voorschot of enigerlei andere vergoeding vragen, noch aanvaarden, voor het aanbevelen van een advocaat aan een cliënt of het doorsturen van een cliënt naar een advocaat.

Art. 286

De advocaat mag aan niemand een honorarium, voorschot of enigerlei andere vergoeding betalen als tegenprestatie voor de introductie van een cliënt.

Afdeling X.5.5 Contact met tegenpartij

Art. 287

De advocaat mag met betrekking tot een bepaalde zaak geen rechtstreeks contact opnemen met iemand, van wie hij weet dat deze wordt vertegenwoordigd of bijgestaan door een andere advocaat, tenzij die andere advocaat daarvoor toestemming heeft gegeven (en op voorwaarde deze laatste op de hoogte te houden).

Afdeling X.5.6 Financiële aansprakelijkheid

Art. 288

In de beroepsmatige betrekkingen tussen advocaten van balies van verschillende lidstaten is de advocaat die een zaak aan een correspondent toevertrouwt of deze raadpleegt tenzij hij zich ertoe beperkt een andere advocaat aan te bevelen of deze bij een cliënt te introduceren persoonlijk verplicht tot betaling van het honorarium, de kosten en verschotten, die verschuldigd zijn aan de buitenlandse correspondent, zelfs indien de cliënt insolvent is. De betrokken advocaten mogen echter bij het begin van hun samenwerking een bijzondere afspraak hierover maken. Bovendien mag de opdrachtgevende advocaat te allen tijde zijn persoonlijke aansprakelijkheid beperken tot het bedrag aan honorarium, kosten en verschotten, verschuldigd vóór zijn kennisgeving aan de buitenlandse advocaat dat hij verdere aansprakelijkheid voor de toekomst afwijst.

Afdeling X.5.7 Permanente vorming

Art. 289

De advocaten dienen hun kennis en professionele vaardigheden te onderhouden en te ontwikkelen rekening houdend met de Europese dimensie van hun beroep.

Afdeling X.5.8 Geschillen tussen advocaten van verschillende lidstaten

Art. 290

Indien een advocaat van mening is dat een advocaat van een andere lidstaat een gedragsregel heeft geschonden, dient hij deze beroepsgenoot daarop te wijzen.

Art. 291

Wanneer zich enig persoonlijk geschil van professionele aard voordoet tussen advocaten van verschillende lidstaten, moeten zij eerst trachten dat geschil in der minne op te lossen.

Art. 292

Alvorens een procedure tegen een advocaat van een andere lidstaat aan te spannen betreffende een geschil bedoeld in artikel 290 en 291, dient de advocaat de balies, waartoe de beide advocaten behoren, op de hoogte te stellen, teneinde de desbetreffende balies in staat te stellen een minnelijke schikking tot stand te brengen.

DEEL XI

INWERKINGTREDING

HOOFDSTUK XI.1 Inwerkingtreding

Art. 293

Deze Codex treedt in werking vanaf 1 januari 2015²⁰.

Art. 294

- Reglement van de Belgische Nationale Orde van Advocaten van 10 januari 1992, inzake beslag onder derden in handen van een advocaat, werd in deze Codex opgenomen in Deel I Essentiële plichten van de advocaat, Hoofdstuk I.3 Beroepsgeheim, Afdeling I.3.2 Het beslag onder derden in handen van een advocaat.
- Reglement betreffende de stage, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 7 mei 2008, werd in deze Codex opgenomen in Deel II Toegang tot het beroep, stage en vorming, Hoofdstuk II.1 Stage.
- Reglement betreffende de beroepsopleiding, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 25 maart 2009, werd in deze Codex opgenomen in Deel II Toegang tot het beroep, stage en vorming, Hoofdstuk II.2 De beroepsopleiding.
- Reglement inzake permanente vorming, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 16 juni 2010, werd in deze Codex opgenomen in Deel II Toegang tot het beroep, stage en vorming, Hoofdstuk II.3 Permanente vorming.
- Reglement betreffende het mandaat dat de advocaat niet rechtstreeks van zijn cliënt ontvangt, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 14 maart 2007, werd in deze Codex opgenomen in Deel III Uitoefening van het beroep van advocaat, Hoofdstuk III.1 Relaties ten aanzien van cliënten, Afdeling III.1.1 Mandaat dat de advocaat niet rechtstreeks van zijn cliënt ontvangt.
- Reglement witwas, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 30 december 2011, werd in deze Codex opgenomen in Deel III Uitoefening van het beroep van advocaat, Hoofdstuk III.1 Relaties ten aanzien van cliënten, Afdeling III.1.2 Witwaspreventie.
- Reglement inzake publiciteit, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 18 september 2002, werd in deze Codex opgenomen in Deel III Uitoefening van het beroep van advocaat, Hoofdstuk III.1 Relaties ten aanzien van cliënten, Afdeling III.1.7 Publiciteit.
- Reglement betreffende de aan procedures verbonden regels van confraterniteit, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 31 januari 2007, werd in deze Codex opgenomen in Deel III Uitoefening van het beroep van advocaat, Hoofdstuk III.2 Relaties ten aanzien van advocaten, Afdeling III.2.1 Confraterniteit.
- Reglementen van de Belgische Nationale Orde van Advocaten van 6 juni 1970, 6 maart 1980, 8 mei 1980 en 22 april 1986, inzake het overleggen van briefwisseling tussen advocaten, werden in deze Codex opgenomen in Deel III Uitoefening van het beroep van advocaat, Hoofdstuk III.2 Relaties ten aanzien van advocaten, Afdeling III.2.4 Het overleggen van briefwisseling tussen advocaten.
- Reglement van de Belgische Nationale Orde van Advocaten van 10 maart 1977, inzake het overleggen van briefwisseling tussen advocaten en gerechtelijke mandatarissen-advocaten, werd in deze Codex opgenomen in Deel III Uitoefening van het beroep van advocaat, Hoofdstuk III.2 Relaties ten aanzien van advocaten, Afdeling III.2.5 Overleggen van briefwisseling tussen advocaten en gerechtelijke mandatarissen.

---

²⁰ De inhoud van de Codex in de oorspronkelijke nummering. De - ongewijzigde - inhoud met de aangepaste nummering treedt in werking op 1 september 2016.

- Reglement inzake opvolging, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 3 november 2004, werd in deze Codex opgenomen in Deel III Uitoefening van het beroep van advocaat, Hoofdstuk III.2 Relaties ten aanzien van advocaten, Afdeling III.2.6 Opvolging.
- Reglement betreffende het eensluidend verklaren van kopieën van bij een voorziening in cassatie te voegen stukken; goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 30 januari 2008, werd in deze Codex opgenomen in Deel III Uitoefening van het beroep van advocaat, Hoofdstuk III.2 Relaties ten aanzien van advocaten, Afdeling III.2.7 Eensluidend verklaren van kopieën van bij een voorziening in cassatie te voegen stukken.
- Reglement betreffende de verhandeling van gelden van cliënten of derden, de rapportering en de controle, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 21 november 2012, werd in deze Codex opgenomen in Deel III Uitoefening van het beroep van advocaat, Hoofdstuk III.2 Relaties ten aanzien van advocaten, Afdeling III.2.8 Derdengelden.
- Reglement betreffende het statuut van de advocaat, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 8 juni 2005, werd in deze Codex opgenomen in Deel III Uitoefening van het beroep van advocaat, Hoofdstuk III.2 Relaties ten aanzien van advocaten, Afdeling III.2.10 Statuut van de advocaat.
- Reglement inzake de financiële regeling bij de overstap naar een andere balie, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 4 juni 2003, werd in deze Codex opgenomen in Deel III Uitoefening van het beroep van advocaat, Hoofdstuk III.3 Relaties met de overheid van de Orde, Afdeling III.3.2 De verplichting om bijdragen aan de Orde te betalen.
- Reglement inzake advocaat en media, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 4 juni 2003, werd in deze Codex opgenomen in Deel III Uitoefening van het beroep van advocaat, Hoofdstuk III.5 Relaties ten aanzien van derden, Afdeling III.5.2 Media.
- Reglement betreffende de aanvaarding van de gerechtelijke mandaten, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 21 november 2007, werd in deze Codex opgenomen in Deel IV Advocaat treedt op in een andere hoedanigheid, Hoofdstuk IV.1 Advocaat-gerechtigde mandataris.
- Reglement inzake de syndicus van een vereniging van mede-eigenaars, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 18 september 2002, werd in deze Codex opgenomen in Deel IV Advocaat treedt op in een andere hoedanigheid, Hoofdstuk IV.2 Advocaat - syndicus.
- Reglement betreffende samenwerkingsverbanden tussen advocaten en betreffende eenpersoonsvennootschappen van advocaten; goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 8 november 2006, werd in deze Codex opgenomen in Deel V Organisatie van het kantoor, Hoofdstuk V.1 Samenwerkingsverbanden tussen advocaten en eenpersoonsvennootschappen van advocaten, Afdeling V.1.2 Eenpersoonsvennootschappen van advocaten.
- Reglement inzake beroepsmatige samenwerking met niet-advocaten, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 22 januari 2003, werd in deze Codex opgenomen in Deel V Organisatie van het kantoor, Hoofdstuk V.2 Samenwerking tussen advocaten en niet-advocaten.
- Reglement betreffende het houden van meerdere kantoren of vestigingen, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 12 mei 2010, werd in deze Codex opgenomen in Deel V Organisatie van het kantoor, Hoofdstuk V.3 Het kantoor en de bijkantoren, Afdeling V.3.1 Het houden van meerdere kantoren of vestigingen.
- Reglement betreffende de voor de raad van de Orde geldende procedure volgens de tuchtrechtspleging, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 21 november 2007, werd in deze Codex opgenomen in Deel VII Procedures zoals in tucht, Hoofdstuk VII.1 De raad van de Orde zetelend zoals in tucht.

- Reglement van de Belgische Nationale Orde van Advocaten van 25 mei 1972, inzake tuchtprocedure - eedaflegging door getuigen, werd in deze Codex opgenomen in Deel VII Procedures zoals in tucht, Hoofdstuk VII.2 Eedaflegging door getuigen.
- Reglement tot toepassing van de gedragscode voor Europese advocaten, goedgekeurd door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 31 januari 2007, werd in deze Codex opgenomen in Deel X Gedragscode voor Europese advocaten.